

2ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΣ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΗΣ
2012-2013

ΑΘΗΝΑ 2014

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ
2012-2013
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

2ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΣ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ
2012-2013

Βραβευμένα Έργα

ΑΘΗΝΑ 2014

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
Σύλλογος Διδασκόντων
2ου Πρότυπου Πειραματικού Γενικού Λυκείου Αθηνών

Επιμέλεια έκδοσης – Εξώφυλλο: Σπύρος Χρ. Καρούδης

© 2ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Παναγή Κυριακού 12, 115 21 Αθήνα

Τηλ. 210-64.36.784 & 210-64.42.204· fax. 210-64.69.834

Ηλεκτρο. Δ/ση: mail@2lyk-peir-athin.att.sch.gr

Ιστοσελίδα: <http://2lyk-peir-athin.att.sch.gr/>

ISBN: 978-960-99433-7-6

Πρόλογος

Το σχολικό έτος 2012-2013 πραγματοποιήθηκε για δεύτερη συνεχόμενη φορά στο 2ο Πρότυπο Πειραματικό Λύκειο Αθηνών διαγωνισμός δημιουργικής γραφής, στον οποίο οι συμμετοχές έφτασαν τις 46 με 42 έργα, καθώς υπήρξαν και 6 συνεργασίες. Ο διαγωνισμός είχε ελεύθερο θέμα και οι μαθητές διαγωνίστηκαν σε επτά κατηγορίες: διήγημα, ποίημα, στίχοι τραγουδιού, θεατρικό, σενάριο, δοκίμιο, ενώ στην πορεία του διαγωνισμού προστέθηκε και μία νέα κατηγορία, αυτή του χρονικού (στην κατηγορία θέατρο δεν υπήρξε καμία συμμετοχή).

Στη δράση, η οποία πραγματοποιήθηκε με την αμέριστη υποστήριξη της αναπληρώτριας διευθύντριας έως τόν Απρίλιο τοῦ 2013 κ. Ελένης Τσίκιζα, του υποδιευθυντή κ. Αλέξανδρου Καραφωτιά και της νέας διευθύντριας κ. Μαρίας Νέζη, πήραν μέρος 14 καθηγητές του σχολείου ως ακολούθως:

Συντονιστική Επιτροπή: οι φιλόλογοι Δημήτρης Αρμάος, Ελένη Γεωργίου, Γιώργος Δουλφής, Μαργαρίτα Στεφάνου.

Κριτική Επιτροπή: Βάσω Αλεξανδράκη, Άννα Αλεξάνδρου, Μάνια Γεωργάτου, Παναγιώτα Καλόγρη, Δήμητρα Καραδήμα, Σπύρος Καρύδης, Νίκος Κουτρούμπας, Αναστασία Μυλωνά, Μιχάλης Πατσαλιάς, Αγγελική Χαραλαμποπούλου.

Στον διαγωνισμό έλαβαν μέρος:

1. Δοκίμιο: Γιάννης Πουλόπουλος (Α'5), *Ο Κόσμος*. Ανδριάνα Σούμποντις (Β'6), *“Κενές γωνιές του ουρανού”*.

Βραβεία: Α': Ανδριάνα Σούμποντις (Β'6), *“Κενές γωνιές του ουρανού”*. Β': Γιάννης Πουλόπουλος (Α'5), *Ο Κόσμος*.

2. Ποίηση: Μαργαρίτα Αναστοπούλου (Α'1), *Η Ψευδαίσθηση του Μέλλοντος*. Έλσα Ζαρρή (Β'2), *Απομόνωση*. Άρτεμις Κολτσιδά (Β'3), *Παρομοιώσεις*. Αθηνά-Γεωργία Κουμελά (Α'3), *Φόβος ο Φόβος*. Όλγα Μαρινάκη (Γ'3), *Ψυχή σε Σπιρτόκουτο*. Ανίτα Μπάμπτσακ (Α'4), *Ο Μονόλογος ενός Αγνώστου*. Γιώργος Μπιζάκης (Γ'3), *Πηγή της Ζωής*. Χριστιάνα Μπράμο (Α'4), *Διεκ-*

δικώντας την Αναγέννηση της Ευτυχίας. Έγκυ Πρέντι (Γ'4), Ο Άνεμος. Γιάννης Ραβάνης (Α'5), Αγάπη. Χρύσα Σιλτζόβαλη (Β'5), Το Σιωπηλό Φεγγάρι. Μελίνα Σιώζη (Β'5), Ξεχασμένα Όνειρα. Κωνσταντίνα Τρεπεκλή (Γ'6), Στη Θάλασσα. Ιωάννα Τσέκα (Β'6), Η Δύναμη της Μοίρας.

Βραβεία: Α': Όλγα Μαρινάκη (Γ'3), Ψυχή σε Σπιρτόκουτο. Β': Αθηνά-Γεωργία Κουμελά (Α'3), Φοίβος ο Φόβος. Γ': Άρτεμις Κολτσιδά (Β'3), Παρομοιώσεις.

3. Σενάριο: Ευαγγελία Δημητροπούλου (Α'2) / Δήμητρα Κατσέλη (Α'3), Λάθος Επιλογές. Βαγγέλης Δόσης (Α'2) / Κωνσταντίνα Τρεπεκλή (Γ'5), Το Ημερολόγιο. Έλενα Μάνου (Α'3) / Κλειώ Μαρούλη (Α'3), Μια μέρα στο σπίτι. Αλέξανδρος Ματτέι (Γ'6), *The Big Sleep*. Γεωργία-Κυριακή Μιχαηλίδη (Β'4), Το Μυστικό.

Βραβεία: Α': Αλέξανδρος Ματτέι (Γ'6), *The Big Sleep*. Β': Βαγγέλης Δόσης (Α'2) / Κωνσταντίνα Τρεπεκλή (Γ'5), Το Ημερολόγιο. Γ': Έλενα Μάνου (Α'3) / Κλειώ Μαρούλη (Α'3), Μια μέρα στο σπίτι.

4. Διήγημα: Γιάννης Αθανασίου (Γ'1), Το Δηλητήριο. Γιώργος Γιαννόπουλος (Α'1), Μουντά Βαγόνια, Ζωή με Χρώμα. Δήμος Λαζαρόγκωνας (Γ'3), Η Ανταλλαγή. Νίκος Λιάτης (Β'3), Αναζητώντας την Ελπίδα. Δημήτρης Μαύρος (Β'3), Η Μετάβαση. Μαρία Μιχαλάκη (Γ'3), Όσοι Ερωτευμένοι, προσέλθετε. Θάνος Παπαχάμος (Β'5), Η Ντίβα. Σιμόνα Πένεβα (Β'5), Ελπίδα. Κωνσταντίνος Σίδερης (Α'5), Ο Μπάσος και η Σοπράνο. Θοδωρής Σπέρτος (Γ'4), Ο Ψυχοπαθής Κύριος Χ. Μυρσίνη Φαλιά (Α'6), Η Εκδίκηση είναι Πικρή. Βάσω Φίκα (Γ'5), Σκέψεις. Σίντυ Χατζή (Β'6), Θυμάσαι, Τότε....

Βραβεία: Α': Θάνος Παπαχάμος (Β'5), Η Ντίβα. Β': Γιάννης Αθανασίου (Γ'1), Το Δηλητήριο. Γ': Δήμος Λαζαρόγκωνας (Γ'3), Η Ανταλλαγή.

5. Στίχοι Τραγουδιού: Ιωάννα Αλεξοπούλου (Β'1), Η Αγάπη. Πωλίνα Γιακίμοβα (Γ'1), Ο Έρωτας στα Χνάρια της Σελήνης. Αλεξάνδρα Γκολάζα (Α'2) / Νίκη Ζαχαροπούλου (Α'2), Νησί μου Ονειρικό. Ηλίας Δημόπουλος (Γ'1), Αιώρηση. Γιάννης Κούκιος (Γ'2) / Κρίστα Γιαννοπούλου (Β'1), Μείνε. Έλενα Μάνου (Α'3), Εγκλωβισμένη σε μια Πόλη Εχθρική. Ζωή Νάνου (Α'4), *Regina Angelium*.

Βραβεία: Α': Ηλίας Δημόπουλος (Γ'1), *Αιώρηση*. Β': Έλενα Μάνου (Α'3), *Εγκλωβισμένη σε μια Πόλη Εχθρική*. Γ': Γιάννης Κούκιος (Γ'2) / Κρίστα Γιαννοπούλου (Β'1), *Μείνε*.

6. Χρονικό: Σωτήρης Ρούμπος (Α'5) / Διονύσης Σπηλιόπουλος (Α'5), *Όλοι οι Ρεμπέτες του Ντουινιά*.

Βραβείο: – Α', παρότι χωρίς συναγωνισμό, για την εξαιρετική του ποιότητα και την «επαγγελματική» του αρτιότητα.

Στις 25 Απριλίου 2013 πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του σχολείου η τελετή βράβευσης. Κατά την εκδήλωση όλοι οι μαθητές που συμμετείχαν στο διαγωνισμό έλαβαν προσωπική τιμητική διάκριση με το αιτιολογικό της καθώς και ένα βιβλίο, προσφορά της σχολικής επιτροπής. Βραβεία δόθηκαν στα τρία καλύτερα έργα ανά κατηγορία από τα οποία ακούστηκαν και επιλεγμένα αποσπάσματα (στην κατηγορία δοκίμιο και χρονικό τα βραβεία ήταν δύο και ένα αντίστοιχα λόγω της μικρής συμμετοχής, χωρίς αυτό να σημαίνει πως τα εν λόγω έργα στερούνταν ποιότητας). Επιπροσθέτως, οι διαγωνιζόμενοι που συμμετείχαν για δεύτερη χρονιά στο διαγωνισμό, είχαν τη χαρά να δουν τα περσινά τους έργα τυπωμένα σε μια συλλεκτική έκδοση και να λάβουν από ένα αντίτυπο, χάρη σε χορηγία της σχολικής επιτροπής και αρκετών συναδέλφων καθηγητών αλλά και χάρη στην αμέριστη φροντίδα γι' αυτό το εγχείρημα των καθηγητών Δημ. Αρμάου και Σπ. Καρύδη.

Συγχαίρουμε θερμά τους διακριθέντες και όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές που συμμετείχαν στον διαγωνισμό και τους ευχόμαστε να συνεχίσουν να επιδίδονται με ενθουσιασμό σε αυτό που αγαπούν. Η δημιουργικότητα παραμένει σε κάθε περίπτωση αστείρευτη πηγή χαράς!

Στον παρόντα τόμο περιλαμβάνονται τα βραβευμένα έργα του διαγωνισμού. Ευχαριστούμε και από τη θέση αυτή τον Σύλλογο Διδασκόντων του σχολείου, ο οποίος σε δύσκολους καιρούς, ενίσχυσε οικονομικά την εκδοτική προσπάθεια του σχολείου.

Περιεχόμενα

Α΄ ΔΙΗΓΗΜΑ	13
Θάνος Παπαχάμος, <i>Η Ντίβα</i>	15
Γιάννης Αθανασίου, <i>Το Δηλητήριο</i>	25
Δήμος Λαζαρόγκωνας, <i>Η Ανταλλαγή</i>	31
Β΄ ΔΟΚΙΜΙΟ	47
Ανδριάννα Σούμποντις, <i>Κενές γωνιές του ουρανού</i>	49
Γιάννης Πουλόπουλος, <i>Ο Κόσμος</i>	51
Γ΄ ΣΕΝΑΡΙΟ	53
Αλέξανδρος Ματτέι, <i>The Big Sleep</i>	55
Έλενα Μάνου – Κλειώ Μαρούλη, <i>Μια μέρα στο σπίτι</i>	76
Βαγγέλης Δόσης – Κωνσταντίνα Τρεπεκλή, <i>Το Ημερολόγιο</i>	85
Δ΄ ΠΟΙΗΣΗ	89
Όλγα Μαρινάκη, <i>Ψυχή σε Σπιρτόκουτο</i>	91
Αθηνά-Γεωργία Κουμελά, <i>Φοίβος ο Φόβος</i>	92
Άρτεμις Κολτσίδα, <i>Παρομοιώσεις</i>	93
Ε΄ ΣΤΙΧΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ	97
Ηλίας Δημόπουλος, <i>Αιώρηση</i>	99
Έλενα Μάνου, <i>Εγκλωβισμένη σε μια πόλη εχθρική</i>	102
Γιάννης Κούκιος – Κρίστα Γιαννοπούλου, <i>Μείνε</i>	105
Σ΄ ΧΡΟΝΙΚΟ	107
Σωτήρης Ρούμπος – Διονύσης Σπηλιόπουλος, <i>Όλοι οι ρεμπέτες του ντουινιά</i>	109

Α΄

ΔΙΗΓΗΜΑ

Η Ντίβα

Η πόρτα της άσπρης Κάντιλακ άνοιξε απότομα. Πρώτα φάνηκαν τα καλλίγραμμα μα κάπως γερασμένα πόδια της, πατώντας στο κατάλευκο χιόνι του Δεκέμβρη. Το σώμα της, το οποίο κάλυπτε μια πανάκριβη λευκή «δημιουργία», θύμιζε νεαρής γυναίκας, χάρη στα χειροποίητα καλλυντικά που με αφοσίωση της έφτιαχνε ο επί τριανταεφτά χρόνια μπάτλερ της, ο Τζακ. Η κόκκινη κηλίδα πάνω στο φόρεμά της σίγουρα δεν ήταν απο κατασκευής του ρούχου. Η Τζέιν, η πιστή μοδίστρα της, γνώριζε πως της κυρίας της δεν της άρεσαν τα σχέδια πάνω στα ρούχα και πως προτιμούσε τις μονοχρωμίες, τόσο για την καθημερινή της ζωή, όσο και για πάνω στη σκηνή. Αν και η ταπεινή ράφτρα ζήλευε θανάσιμα τη «μεγάλη ντίβα», όπως της άρεσε να την αποκαλούν, την πρόσεχε πάρα πολύ στο ντύσιμο· άρα η κόκκινη κηλίδα προφανώς δεν υπήρχε στο φόρεμα όταν της το παρέδωσε. Όσο για τον Τζάκ, τον συνομήλικό της βοηθό, που την αγαπούσε και τη φρόντιζε όπως κανένας άλλος, θα είχε σίγουρα καταφέρει να βγάλει τον ανεπιθύμητο λεκέ, αν προλάβαινε φυσικά· οπότε πρέπει να ήταν ένα πολύ πρόσφατο σημάδι του ολοκαίνουργιου ρούχου της. Ενός ρούχου που είχε ειδικά παραγγείλει για την πρεμιέρα της ως Έντας Γκάμπλερ, και που τελικά αδημονούσε να βγάλει μόλις θα έφτανε στο καμαρίνι της. Βγαίνοντας από το αυτοκίνητο, τέλος, φάνηκε το πρόσωπό της. Πλέον εκτός από το φόρεμα, κόκκινες κηλίδες υπήρχαν και μέσα στα τρομοκρατημένα μάτια της. Το σκυθρωπό της βλέμμα πνίγονταν από άγχος, το στόμα της έτρεμε ελαφρώς και στη μύτη της υπήρχε ακόμη η μυρωδιά της σκονισμένης βιβλιοθήκης. Δεν θα έμπαινε από την κεντρική πόρτα του θεάτρου που οδηγούσε στο γεμάτο από κό-

σμο φουαγιέ. Προτίμησε να μπει από την πόρτα του θιάσου, κάτι που δεν θα έκανε ποτέ, ιδίως σε πρεμιέρα. Διαρκώς περνούσαν οι ίδιες στιγμές από το μυαλό της. Τα λόγια της νεκρής πλέον αδερφής της τριγυρνούσαν στα αφτιά της: «...Κοίτα να δεις, Λίντα μου, έκαστα και σκέφτηκα πολλά... Γιατί να ξοδεύουμε τα ωραία μας λεφτά στο παλιοθεατράκι σου;... Έτσι, λοιπόν, το πούλησα και αγόρασα ένα πολύ χαριτωμένο σπιτάκι πίσω από το δημαρχείο. Επίσης...» Η Λίντα δεν ήθελε να ακούσει ούτε μία παραπάνω λέξη από την αδερφή της την Έμα. Την ανεχόταν στο σπίτι της πέντε ολόκληρα χρόνια μετά την οικονομική κατάρρευση της πινακοθήκης που διεύθυνε. Η πώληση όμως του θεάτρου της ήταν η σταγόνα που ξεχύλισε το ποτήρι. Με ποιο δικαίωμα εξουσίαζε την περιουσία της, μια περιουσία που με κόπο η Λίντα είχε αποκτήσει; Ανοίγοντας την πόρτα για να μπει στο καμαρίνι της, η εικόνα του έντρομου Τζακ πίσω από την πόρτα της βιβλιοθήκης έγινε εντονότερη. Ήταν ο μόνος που γνώριζε. Κάθε στιγμή που περνούσε, η Λίντα ευχόταν μέσα της οι δέκα χιλιάδες που του έδωσε για να μη μιλήσει και να «τακτοποιήσει», όπως χαρακτηριστικά του είπε, το πτώμα της Έμας, να του αρκούσαν. Ήξερε ότι ο Τζακ την αγαπούσε, αλλά ένα τόσο φοβερό έγκλημα μια κρύα χειμωνιάτικη νύχτα μπορούσε να τινάξει τη ζωή της ολόκληρη στον αέρα και η σκέψη αυτή την τρομοκρατούσε. Καθώς έβγαζε το ένοχο φόρεμα με τη βοήθεια της Τζέιν, που εύκολα έπεισε για ένα υποτιθέμενο τρύπημα από βελόνα, ήταν σαν να βίωνε ξανά εκείνον τον πυροβολισμό.

— Σπάσε πόδι, είπε χαριτολογώντας η Τζέιν στη Λίντα, τηρώντας άλλωστε αυτό το έθιμο σε κάθε πρεμιέρα, αν και πάντα ήθελε να συμβεί κάτι τέτοιο στην πραγματικότητα στη ντίβα.

Η Λίντα βγήκε βιαστικά από το καμαρίνι της αγνοώντας τη Τζέιν, αλλά και κάθε αγχωμένο ηθοποιό από τον θίασο που ήθελε να βρει παρηγοριά στα εμφυχωτικά λόγια της πεπειραμένης πρωταγωνίστριας. Όλοι απόρησαν με την αλλόκοτη συμπεριφορά της Λίντα. Στην εικοσαετή συνεργασία τους, ποτέ δεν είχε αλλάξει η στάση της έναντί τους. Το υπεροπτικό της βλέμμα έλειπε από εκείνη την πολυσυζητημένη πρεμιέρα. Τα πάντα πάνω στη μυστηριώδη γυναίκα προμήνυαν την αρχή και το τέλος, τόσο για το θέατρο και την Έντα Γκάμπλερ, όσο και για τον πολυτελή

βίο της Λίντας, που κατάφερε να κρύβει την παρακμή της μετά από τόσα χρόνια.

Κρυφοκοιτώντας η Λίντα από τη βαριά κόκκινη κουρτίνα, είδε γεμάτο το μεγάλο θέατρο. Μόνο δύο άδειες θέσεις μπορούσε να εντοπίσει στη λαοθάλασσα του κοινού της. Η μία άνηκε στην Έμα, η οποία έλειπε για ένα επείγον ταξίδι, όπως η Λίντα θα ανακοίνωνε αργότερα στον θίασο. Η άλλη κενή θέση ήταν για τον Τζακ, ο οποίος έπρεπε όχι μόνο να θάψει το πτώμα της Έμα, αλλά και να επαναφέρει στην αρχική του κατάσταση τον χώρο του εγκλήματος. Το τρίτο κουδούνι χτυπά επίμονα και οι ηθοποιοί παίρνουν τις θέσεις τους στη σκηνή. Τελευταία στη σκηνή, λίγο πριν ανοίξει η αυλαία, παίρνει θέση η ντίβα.

— Ναι, ναι, σου λέω... όλα πήγαν τέλεια. Το κοινό μου κατενθουσιάστηκε... Τί ρωτάς πάλι;... Μα... σου εξήγησα. Οι μετοχές μου είναι σε διαρκή καθοδική πορεία. Από το κακό στο χειρότερο... Το αποφάσισα: τέλος πια για εμένα το θέατρο. Ήδη το πούλησα... Βιάζομαι, γιατί θέλω να τελειώνω πριν γυρίσει από το Παρίσι η Έμα. Θα στενοχωρηθεί αφάνταστα αν οι διαδικασίες τελούνται μπροστά στα μάτια της· πόσω μάλλον, αν μάθει ότι η παράσταση είχε τόση μεγάλη επιτυχία χτες... Φυσικά, το είπα στον θίασο. Δεν μπορούσα να τους το κρύψω· άλλωστε, οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τις καλές συμφωνίες. Μετά το τέλος της πρεμιέρας, τους μάζεψα και τους είπα τα μαντάτα... Τους κακοφάνηκε, αλλά δεν μπορούσαν να μου αντιμιλήσουν. Τόσα χρόνια τώρα στέκονται πλάι σε μια μεγάλη ντίβα του θεάτρου και μάλιστα με υπέρογκους μισθούς... Η Τζέιν είναι η αμπιγιέζ μου... δεν μπορώ να τη διώξω.

Η τηλεφωνική συνομιλία της Λίντας διακόπηκε αμέσως μόλις ο Τζακ μπήκε στο παγωμένο σαλόνι. Το λερωμένο από χώματα κουστούμι του προέδιδε την πρωινή του ασχολία στον κήπο.

— Ρίτα μου, πρέπει να σε κλείσω. Θα σου τηλεφωνήσω ξανά αύριο. Τα λέμε...

Το θετικό νεύμα του Τζακ καθυσύχασε μερικώς τη Λίντα, η οποία ολόκληρο το βράδυ έμεινε ξάγρυπνη σκεφτόμενη τα μελλοντικά της σχέδια. Είχε ήδη αποφασίσει πως θα δήλωνε ότι το Παρίσι ξετρέλανε την αδελφή της, που τελικά θα κατοικούσε εκεί μόνιμα. Η ανακοίνωση της πώλησης του θεάτρου στον θίασο

ήταν το πιο δύσκολο κομμάτι για την ίδια, που ευτυχώς τώρα πια αποτελούσε παρελθόν. Μέσα στη χθεσινή αναστάτωση της, δεν ενδιαφερόταν για τα κακόβουλα σχόλια του θιάσου πίσω από την πλάτη της. Καθώς έβλεπε τα χαρτιά αγοράς του διαμερίσματος που η Έμα είχε αγοράσει, τα οποία είχαν άτακτα τοποθετηθεί πάνω στο τραπέζι του σαλονιού, οι αρνητικές σκέψεις περνούσαν συνεχώς από το μυαλό της. Ήξερε πως η γυάλινη εικόνα της ντίβας θα έσπαγε. Το κουδούνι της πόρτας χτύπησε, διαλύοντας κάθε συλλογισμό της Λίντα. Φορώντας το ψεύτικο χαμόγελό της, άνοιξε εκείνη την πόρτα, αφού ο Τζακ άλλαζε το βρώμικο κουστούμι του. Η Λίντα είχε πει στη Τζέιν να περάσει από τη μονοκατοικία της για να κάνουν τα σχέδια του φορέματος που η Λίντα θα φορούσε στη δεξίωση που θα παρέθετε στο θέατρο προς τιμήν την λήξης της συνεργασίας με τον θίασο.

— Καλημέρα, Τζέιν. Τι κάνεις; είπε η Λίντα με μια σχετική απάθεια. Κάτσε. Ο Τζακ θα έρθει σε λίγο να σου προσφέρει το τσάι σου. Βλέπεις, έπρεπε να αλλάξει γιατί από το πρωί φυτεύει κάποια σπάνια λουλούδια στον κήπο. Αλήθεια, γιατί είσαι συθρωπή; Τι έχεις;

— Τίποτα κυρία. Απλά, χτές δεν ήσασταν ιδιαίτερα ευδιάθετη και ανησύχησα μήπως πάθατε τίποτα, είπε η Τζέιν ευχόμενη να έχει συμβεί κάτι τραγικό στην υπερόπτη εργοδότριά της, η οποία την έλουζε καθημερινά με τις παραξενιές της.

Η κρυφή χαρά της δεν την άφησε να κοιμηθεί όλο το βράδυ, τόσο για την πώληση του θεάτρου της κυρίας της, όσο και για τα αρνητικά σχόλια που αντάλασσε ο θίασος μετά τη θλιβερή ανακοίνωση. Το ενδόμυχο μίσος της Τζέιν για τη ντίβα κρατούσε πολλά χρόνια, από μια ακρόαση όπου, ούσες και οι δύο υποψήφιοι για τον ρόλο, χωρίς να γνωρίζονται μεταξύ τους τότε, ο σκηνοθέτης επέλεξε τη Λίντα, ανοίγοντάς της έναν λαμπρό δρόμο στο θέατρο, και ταυτόχρονα θάβοντας για πάντα το όνειρο της Τζέιν να φοράει τα κουστούμια και όχι να τα ράβει. Μετά από λίγα χρόνια, όταν η Λίντα προσέλαβε τη Τζέιν ως ράφτρα και αμπιγιέζ της, η ταπεινή βοηθός ορκίστηκε να πάρει εκδίκηση για εκείνη την κρύα νύχτα της ακρόασης.

— Όχι, γλυκιά μου, τίποτα δεν είχα. Νά..., ξέρεις, το άγχος για την πρεμιέρα, το άγχος της πώλησης του θεάτρου... όλα

αυτά με κράτησαν μακριά από την επιθυμία για κοινωνικές συναναστροφές.. Μα... πού είναι και αυτός ο Τζακ; Πάω να σου φέρω εγώ το τσάι σου, γιατί έχουμε πολλή δουλειά. Έχω στο μυαλό μου ένα σύνολο πολύ ωραίο για τη συγκέντρωση με τον θίασο την άλλη εβδομάδα. Αν χτυπήσει το τηλέφωνο, να το σηκώσεις, σε παρακαλώ.

—Μάλιστα κυρία, είπε φανερά ειρωνικά η μεσήλικη μονί-στρα.

Καθώς περίμενε, το βλέμμα της έπεσε πάνω στα χαρτιά αγο-ράς του διαμερίσματος πίσω από το δημαρχείο. Η Τζέιν ξαφνιά-στηκε. Πώς ήταν δυνατόν μια πρωταγωνίστρια με οικονομικά προβλήματα, που την ωθούν στην πώληση του θεάτρου της, να αγοράζει διαμέρισμα, και μάλιστα σε μια από τις καλύτερες πε-ριοχές της πόλης; Ξαφνικά το τηλέφωνο χτυπάει. Η σαστισμένη Τζέιν χωρίς καν να προλάβει να σκεφτεί αυτά που μόλις πριν είχε διαβάσει, σήκωσε το τηλέφωνο.

—Οικία Λίντας Έβερρετ. Παρακαλώ;... Δεν μπορεί να μιλήσει αυτή τη στιγμή. Πείτε μου εμένα: είμαι η έμπιστή της... Από την τράπεζα;... Ναι, σημειώνω. Η μεταφορά των δέκα χιλιάδων στον 21451769245 ολοκληρώθηκε με επιτυχία... Ναι, ναι, θα της το πω, μείνετε ήσυχος... Γεια σας.

Τα αισθήματα καχυποψίας της Τζέιν άρχισαν να πληθαίνουν. Πάντα ήθελε να βρει αφορμή να εκδικηθεί την εγώστρια Λίντα. Τώρα ήταν η κατάλληλη στιγμή. Τα στοιχεία έπεφταν μπροστά της το ένα μετά το άλλο. Πρώτα μια τεράστια κηλίδα αίματος πάνω στο φόρεμά της που αποκλείεται να είχε προέλθει από τρύπημα βελόνας, καθώς η Λίντα δεν ήξερε να ράβει. Έπειτα η αλλόκοτη συμπεριφορά, τόσο στο θέατρο, όσο και στα οικονο-μικά ζητήματα της μεγάλης πρωταγωνίστριας. Τέλος, η ξαφνική απουσία της Έμας και του Τζάκ, που δεν έλειπαν ποτέ από πρεμιέρα της Λίντας, συνοδευμένη από παράξενες δικαιολογίες.

Η Τζέιν σημείωσε γρήγορα σε ένα χαρτί τον εντεκαψήφιο τραπεζικό λογαριασμό με σκοπό να μάθει σε ποιον κατευθυ-νόταν το μεγάλο αυτό ποσό. Δίπλωσε με προσοχή το σημείωμα και το έβαλε στην τσάντα της. Τότε παρουσιάστηκαν ταυτόχρο-να η Λίντα να βγαίνει από την κουζίνα με το φλιτζάνι στο χέρι και ο Τζακ να κατεβαίνει τις ξύλινες σκάλες που οδηγούσαν στα υπνοδωμάτια.

— Επιτέλους Τζάκ, είπε με στόμφο η Λίντα.

— Συγγνώμη, κυρία, απάντησε ο ήρεμος μπάτλερ παίρνοντας το φλιτζάνι από τα χέρια της.

— Ποιος ήταν στο τηλέφωνο, Τζέιν; ρώτησε με περιέργεια η Λίντα.

— Από την τράπεζα. Έγινε η μεταφορά κάποιων χρημάτων σε έναν λογαριασμό. Σας τα έχω σημειώσει όλα στο χαρτί δίπλα στο τηλέφωνο.

Το συνωμοτικό βλέμμα μεταξύ της Λίντας και του Τζακ επιβεβαίωσε κάθε σκέψη και υποψία που είχε γεννηθεί στη Τζέιν.

Η αποχαιρετιστήρια συγκέντρωση του θιάσου ήταν προγραμματισμένη στο θέατρο για την επόμενη εβδομάδα. Η Τζέιν ήταν αποφασισμένη να φέρει στο φως τις πλεκτάνες της κυρίας της. Η δικαιολογία ότι το ποσό των δέκα χιλιάδων εστάλη σε λογαριασμό της Έμας στο Παρίσι δεν έπεισε την καχύποπτη αμπιγιέζ. Ήθελε να μάθει τι είχε συμβεί, μα δεν είχε τα κατάλληλα μέσα, γι' αυτό είχε τηλεφωνήσει σε ένα άτομο να έρθει από το σπίτι της. Όταν το κουδούνι χτύπησε, ήξερε ότι ο Τιμ Τζέκινσον που βρισκόταν πίσω από την πόρτα μπορούσε να τη βοηθήσει. Ο φηλόλιγνος άντρας με τη γκρι καμπαρτίνα και το επιβλητικό κάπελο ήταν ο δικηγόρος της ντίβας τα τελευταία είκοσι χρόνια, από το πρώτο της διαζύγιο με τον παιδικό της έρωτα. Οι νομικές υποθέσεις της Λίντας περνούσαν από τα χέρια του, βγάζοντας πάντα την κακότροπη και προς τον ίδιο Λίντα ασπροπρόσωπη. Το μίσος του Τιμ για τη Λίντα δεν ήταν φανερό κυρίως λόγω του καλού μισθού που του έδινε, αλλά και επειδή η Λίντα του πρόσφερε μια κοσμική ζωή γεμάτη δεξιώσεις και γνωριμίες. Αυτό ήταν που τον κρατούσε κοντά της. Με το νομικό του κύρος, τις γνωριμίες του στην αστυνομική διεύθυνση και την πολύ φιλική του σχέση με τον Τζακ, μπορούσε αναμφίβολα να αποτελέσει τη μόνη πηγή πληροφοριών της Τζέιν. Αφού του παρουσίασε όλα τα στοιχεία που η ίδια είχε συλλέξει, περίμενε τρεις μέρες ώστε ο Τιμ να ερευνήσει την υπόθεση. Τρεις μέρες αγωνίας, φόβου και αναμονής για τη Τζέιν, η οποία ήταν σίγουρη πως η κυρία της είχε δολοφονήσει την Έμα με πλήρη γνώση του Τζακ. Το μόνο που χρειαζόταν ήταν η επιβεβαίωση από τον Τιμ.

Δύο μέρες πριν τη μεγάλη συγκέντρωση στο θέατρο, η Λίντα

είχε πάει στον χώρο μαζί με τον έμπιστο βοηθό της, όχι μόνο για να τον τακτοποιήσουν, αλλά και για να πάρει η ντίβα από την άλλοτε ιδιοκτησία της, το καμαρίνι που κατείχε για πολλά χρόνια δίπλα στη σκηνή, τα πανάκριβα φορέματα που η Τζέιν της έραβε. Το «παιδί» της, όπως συνήθιζε να αποκαλεί η Λίντα το θέατρό της, έφευγε από τη στοργική αγκαλιά της μητέρας του. Ο Τζακ, γνωρίζοντας τις απανωτές μαχαιριές που δεχόταν η κυρία του, της πρότεινε να φύγουν από τον χώρο που τόσο την πλήγωνε.

— Περίμενε, Τζακ. Έχω μια ακόμα εκκρεμότητα να τακτοποιήσω, είπε εμφανώς συγκινημένη η Λίντα.

Από την τσάντα της έβγαλε το όπλο της Έντας Γκάμπλερ που είχε δανειστεί από το σκηνικό για να προβάρει τον ρόλο σπίτι της. Ήταν εκείνο το όπλο που βρέθηκε τυχαία μπροστά της εκείνη τη νύχτα της πρεμιέρας και που γρήγορα τότε είχε γεμίσει με τις σφαίρες που έκρυβε στο συρτάρι του γραφείου της. Αφού το τοποθέτησε ξανά στη θέση του και αφού σκούπισε τα δάκρυά της με το μαντίλι της, έφυγε τρέχοντας από το θέατρο και μπήκε στο αυτοκίνητό της. Τότε ξέσπασε σε λυγμούς για όλα αυτά που τόσο καιρό έκρυβε μέσα της. Δεν ήξερε ότι, ενώ αυτή προσπαθούσε να βγει από την παγίδα που μόνη της έστησε στον εαυτό της, ταυτόχρονα η Τζέιν και ο Τιμ ετοίμαζαν τη θανατική της καταδίκη. Ο Τιμ επιβεβαίωσε ότι ο τραπεζικός λογαριασμός ανήκε στον μυστηριώδη μπάτλερ· έλεγξε όλες τις πτήσεις προς το Παρίσι και δεν υπήρχε πουθενά το όνομα της Έμας. Τέλος, η πορεία των μετοχών της Λίντας ήταν σταθερή και η πώληση του θεάτρου είχε γίνει από την Έμα. Το μυστήριο είχε διαλευκανθεί για τα δυο φίδια που η Λίντα έτρεφε τόσα χρόνια.

Ο Τζακ κάθε Κυριακή πρωί είχε άδεια. Ήταν μια συμφωνία που είχε κάνει με τη Λίντα και τηρούνταν τα τριάντα επτά χρόνια που ήταν υπηρέτης της. Συνήθως πήγαινε μια βόλτα στο μεγαλύτερο πάρκο της πόλης. Αυτό τον ηρεμούσε από μια εβδομάδα γεμάτη διαταγές και παραγγελίες. Αυτή την Κυριακή, όμως, η πρόσκληση της Τζέιν στο σπίτι της τον κράτησε μακριά από το συνηθισμένο παγκάκι του στο πάρκο. Η αιφνίδια παρουσία του Τιμ Τζέκινσον στο σπίτι της Τζέιν τον παραξένεψε αρκετά.

— Αλήθεια, Τίμ, πώς κι εσύ από 'δώ; Δεν είχα ενημερωθεί για την παρουσία σου. Νόμιζα πως θα τα λέγαμε αύριο, στη

συγκέντρωση του θιάσου, απόρησε ο Τζακ.

— Αύριο δεν νομίζω να προλάβουμε να τα πούμε, αγαπητέ Τζακ, είτε ειρωνικά ο δικηγόρος.

Τα λόγια του Τιμ έκαναν τον ηλικιωμένο μπάτλερ να απορήσει· ο ίδιος θα σάστιζε, μετά από λίγο, μαθαίνοντας πως ο δικηγόρος και η ράφτρα της ντίβας γνώριζαν τα πάντα. Η προσφορά των είκοσι χιλιάδων που δέχτηκε από τους δύο εκβιαστές δεν τον πτόησε. Η αγάπη και η αφοσίωσή του για τη Λίντα δεν υποχώρησε. Έφυγε από το σπίτι της Τζέιν υποσχόμενος πως δεν θα έλεγε τίποτα στη Λίντα.

Κανένας δεν έλειπε από το θέατρο εκείνο το βράδυ. Σύσσωμος ο θιάσος θα σφράγιζε την επί χρόνια επιτυχημένη συνεργασία του με τη Λίντα. Εκεί ήταν και ο Τιμ με τη Τζέιν, με ένα ειρωνικό χαμόγελο. Ο φοβισμένος Τζακ στεκόταν δίπλα στον μπουφέ που είχε στηθεί στον διάδρομο της πλατείας του θεάτρου, έτοιμος να εξυπηρετήσει τους προσκεκλημένους της αγαπημένης του κυρίας. Τελευταία στην αίθουσα του θεάτρου μπήκε η Λίντα, όπως πάντα άλλωστε, προκαλώντας ηχηρή εντύπωση με την σμαραγδί τουαλέτα της. Τα γκρι καρέ μαλλιά της στόλιζαν πολύχρωμα πετράδια. Η Τζέιν είχε φροντίσει ώστε η Λίντα να είναι μια πραγματική ντίβα τη βραδιά της μεγάλης αποκάλυψης.

Αφού ανοίχτηκε η σαμπάνια, όλοι ζήτησαν από την πρωταγωνίστρια της βραδιάς να κάνει μια πρόποση. Η Λίντα ανέβηκε τα σκαλιά που οδηγούσαν στη σκηνή. Στάθηκε στο κέντρο της σκηνής, σημείο με τα περισσότερα φώτα, και αφού σήκωσε ψηλά το ποτήρι με τη σαμπάνια είπε:

— Αγαπητοί παρευρισκόμενοι, σήμερα λήγει για μένα η ωραιότερη συνεργασία που είχα ποτέ. Πρέπει λοιπόν να πω σε όλους σας ένα μεγάλο ευχαριστώ, τόσο για τη στήριξη που μου προσφέρατε, όσο και για την αγάπη που απλόχερα μου δώσατε. Στην υγειά σας, λοιπόν, και στην υγειά των οικογενειών σας για τα Χριστούγεννα που έρχονται.

Ένα χειροκρότημα γεμάτο συγκίνηση απλώθηκε σε όλο τον χώρο του θεάτρου, για να ακολουθήσει η αρχή του τέλους.

— Αλήθεια, κυρία, καθώς μιλάτε για οικογένειες, η αδελφή σας η Έμα πώς περνάει στο Παρίσι; Θα περάσει εκεί τα Χρι-

στούγεννα; ρώτησε ειρωνικά η Τζέιν, ενώ ανέβαινε κι εκείνη στην σκηνή.

— Ααα, ναι. Ξέχασα να σας το πω, είπε γελώντας η Λίντα, που στην αρχή είχε σαστίσει με την αιφνίδια ερώτηση. Η Έμα είναι ξετρελαμένη με το Παρίσι και αποφάσισε να μείνει μόνιμα εκεί.

Ο Τζακ χλώμιασε και άρχισε να τρέμει. Η κατάσταση είχε αρχίσει να ξεφεύγει από τα χέρια του.

Η Τζέιν, διακόπτοντας τη Λίντα, είπε:

— Σοφή απόφαση! Νομίζω πως βολεύει και τις δύο σας.

— Τι εννοείς Τζέιν; Δεν καταλαβαίνω, απόρησε η Λίντα, η οποία άρχισε να υποψιάζεται πως η Τζέιν γνώριζε τα πάντα.

— Τίποτα, κυρία, απάντησε η ετοιμόλογη Τζέιν. Λοιπόν, με αφορμή τη χαρμόσυνη συγκέντρωση, θα ήθελα να παρουσιάσω μπροστά σε όλους σας ένα μικρό θεατρικό κομμάτι που ετοιμάσα. Θα χρειαστώ, βέβαια, την πολύτιμη βοήθεια του δικηγόρου σας, του Τιμ.

Ενώ ο Τιμ ανέβαινε στη σκηνή και η Λίντα περίμενε να δει τι θα έκανε η μοδίστρα της πάνω στη σκηνή, η Τζέιν συνέχισε:

— Ας υποθέσουμε ότι ο Τιμ είναι μια ιδιοκτήτρια θεάτρου και μεγάλη πρωταγωνίστρια, όπως, καλή ώρα, η κυρία Λίντα, ενώ εγώ θα κάνω την αδελφή της, την Έμα. Τιμ, σε παρακαλώ, όταν ακούσεις «Επίσης», θα με σημαδέψεις και θα πατήσεις τη σκανδάλη.

Καθώς έλεγε όλα αυτά, έδωσε στον Τιμ το όπλο της Έντας Γκάμπλερ, αυτό που η Λίντα είχε χρησιμοποιήσει στη δολοφονία της αδερφής της και που αργότερα το επανατοποθέτησε στο σκηνικό. Τότε, η Τζέιν άρχισε να λέει τα τελευταία λόγια που η Έμα κατάφερε να πει λίγο πριν δολοφονηθεί.

— Κοίτα να δεις, Λίντα μου, εκατσα και σκέφτηκα πολλά...

Το βλέμμα που αντάλλαξαν η Λίντα και ο Τζακ ήταν γεμάτο φόβο. Στα μάτια της Λίντας ήρθε η εικόνα του αγνού εκείνου κοριτσιού που έκλαιγε γιατί δεν είχε πάρει τον ρόλο πολλά χρόνια πριν σε μια ακρόαση. Τα γεμάτα δάκρυα εκείνα μάτια ήταν τα ίδια με της Τζέιν, που λαμπύριζαν πάνω στην ολοφώτιστη σκηνή. Η Λίντα κατάλαβε αμέσως.

— Το πούλησα το παλιοθεατράκι σου..., συνέχισε να λέει η Τζέιν επί σκηνής, αντιγράφοντας τη νεκρή Έμα, που τόσο καλά

ήξερε να μιμείται.

Ο συνεπαρμένος από το μαγικό παίξιμο της Τζέιν θίασος περίμενε την ώρα της δολοφονίας.

— Επίσης...

Ο Τιμ σήκωσε το πιστόλι και, αφού το έστρεψε προς τη Τζέιν, πάτησε τη σκανδάλη. Μία από τις σφαίρες που η Λίντα είχε προλάβει να βάλει λίγο πριν μέσα στο όπλο, σφηνώθηκε στο στέρνο της ράφτρας. Κάτι που η ίδια δεν είχε υπολογίσει. Όλο το θέατρο σηκώθηκε και καταχειροκρότησε τους δύο ηθοποιούς, νομίζοντας πως ήταν όλα ένα θεατρικό τέχνασμα. Ο δικηγόρος, καταλαβαίνοντας πως το όπλο ήταν γεμισμένο, το έστρεψε προς το μέρος του, πατώντας για άλλη μια φορά τη σκανδάλη.

Η μόνη που ήξερε εξ αρχής τι θα συνέβαινε ήταν η ντίβα.

Το Δηλητήριο

Στο δρόμο για την κλινική εκείνο το πρωί έλαβα ένα τηλεφώνημα. Ένας γνωστός μου με πληροφορούσε πως μια γυναίκα είχε πάθει ένα ψυχωτικό επεισόδιο* και ζητούσε τη βοήθεια μου. Έσπευσα στον τόπο που μου υπέδειξε.

Πρέπει εδώ να σημειώσω, με τον κίνδυνο να παρεξηγηθώ, ότι νοιώθω μια ιδιαίτερη έλξη για τους ανθρώπους που εμφανίζουν παραληρητικές διαταραχές. Είναι, ομολογώ, συναρπαστική η δυνατότητα του νου μας να δημιουργεί νέες πραγματικότητες...

Όταν βρέθηκα στο σπίτι της, το ασθενοφόρο είχε ήδη φτάσει. Της είχαν χορηγήσει ηρεμιστικά και ήταν ναρκωμένη στο κρεβάτι. Πρέπει να ήταν κοντά στα 20 της χρόνια. Πλησίασα τον φίλο μου και τους ανθρώπους του ΕΚΑΒ.

«Βρήκατε μήπως καθόλου ναρκωτικά στο σπίτι;» ρώτησα.

«Μόνο αυτό», απάντησαν και μου έδειξαν ένα σχεδόν άδειο φιαλίδιο πεταμένο στο πάτωμα.

Έσκυψα πάνω από το μπουκάλι γεμάτος περιέργεια. Πιθανότατα το περιεχόμενο να ήταν η αιτία του επεισοδίου. Έτσι ήλπιζα τουλάχιστον, γιατί μια χρόνια πάθηση, που ήταν και πιθανότερη λόγω της ηλικίας του κοριτσιού, ήταν αντιμετωπίσιμη, όχι όμως θεραπεύσιμη. Με λίγα λόγια αυτή κοπέλα, αν πράγματι έπασχε από σχιζοφρένεια, θα βασανιζόταν σε όλη τη ζωή της, στο μεταίχμιο μύθου και πραγματικότητας.

Σχεδόν ενστικτωδώς επιχείρησα να οσφρανθώ το περιεχόμενο της φιάλης. Ένωσα το στομάχι μου να ανεβαίνει στο στόμα μου. Τόσο πολύ ενοχλήθηκα που έχασα την ισορροπία και χρειάστηκε κόπος για να μην βρεθώ διπλωμένος στο πάτωμα.

Την επομένη, με δική της συγκατάθεση, άρχισα τις διαδικα-

σίες με σκοπό να την νοσηλεύσω για λίγο καιρό στην κλινική μου για ψυχοθεραπεία και φαρμακευτική αγωγή. Ταυτόχρονα έστειλα το φιαλίδιο σε ένα εργαστήριο, για να εξεταστεί το περιεχόμενό του.

Δύο μήνες αργότερα η Σοφία, ας την ονομάσουμε έτσι, είχε δείξει σημαντική βελτίωση. Δυστυχώς το περιστατικό δεν ήταν μεμονωμένο, όπως ήθελα να πιστεύω. Είχε συχνά ακουστικές και οπτικές ψευδαισθήσεις, οι οποίες έφερναν το μυαλό της στα όριά του. Προσπάθησα να την βοηθήσω να ξεχωρίζει την ιδεοπλασία από την πραγματικότητα. Με τον καιρό, η συχνότητα και η ένταση των εικόνων στο νου της έφθινε σταδιακά.

Ακόμα επιχειρήσα με σταθερά βήματα να διαπεράσω το κέλυφος που είχε τυλίξει γύρω της. Μου έλεγε για τα μέρη που αγαπούσε και ειδικά για έναν λόφο στα περίχωρα της Αθήνας που συνήθιζαν να την πηγαίνουν οι γονείς της, όταν ζούσαν. Είχαν και οι δύο πεθάνει σε ένα δυστύχημα πριν από λίγους μήνες. Ίσως αυτό να ήταν και το βαθύτερο αίτιο της ψύχωσης της.

Ήμουν αισιόδοξος.

Ωστόσο, σύντομα δοκίμασα μια έκπληξη, όταν τα αποτελέσματα για το φιαλίδιο που είχα πια ξεχάσει έφτασαν στο γραφείο μου. Είχαν περάσει από πολλά εργαστήρια πριν φτάσουν στα χέρια μου. Εκθέσεις επί εκθέσεων κατέληγαν στο ίδιο απογοητευτικό συμπέρασμα. Η σύσταση αυτής της ένωσης ήταν άγνωστη.

Στην επόμενη συνεδρία μας αποφάσισα να την ρωτήσω για αυτή τη φιάλη που είχα βρει στο σπίτι της, με προσοχή για να μην διαταράξω όλη την προσπάθεια που είχαμε κάνει.

«Πραγματικά δεν ξέρεις;» ρώτησε έκπληκτη για την απορία μου.

«Ναι», είπα ήρεμα.

«Και όμως», είπε.

«Δεν καταλαβαίνω τι εννοείς...»

«Γιατί με θεραπεύεις;»

«Αυτή είναι η δουλειά μου.»

«Γιατί ειδικά εσύ; Τα τελευταία χρόνια, μου είπαν οι γιατροί ότι απλά επιβλέπεις τους ασθενείς, σαν Βούδας.»

«Μην κολακεύεσαι», απάντησα θυμωμένα. Είχα χάσει τον έλεγχο.

«Ποιες είναι αυτές;» είπε μετά από λίγο και έδειξε μια κορνίζα στο γραφείο μου.

«Η γυναίκα μου και η κόρη μου.»

«Κάθε πρωί που μπαίνεις κοιτάς την κορνίζα, όπως εγώ όταν βλέπω τις ψευδαισθήσεις, όταν βλέπω τους γονείς μου.»

Σιώπησα.

«Ορίστε το δηλητήριο σου, ιδού η γεύση του», είπε.

Την κοίταξα με απορία, μα δεν τόλμησα να ρωτήσω τι εννοούσε. Για λίγες στιγμές το δωμάτιο στένεψε απειλητικά, το ένοιωθα να με καταπίνει. Εκείνη κοίταζε την κορνίζα με τα περίεργα μάτια της και απέφευγε το βλέμμα μου. Έπειτα έστρεψε ξανά την προσοχή της σε μένα.

«Όντως μοιάζουμε», είπε.

Σαλεμένος έσπρωξα την πόρτα και έφυγα από το δωμάτιο. Ήταν αλήθεια, αυτή και η κόρη μου έμοιαζαν τόσο πολύ, με τα ανακατεμένα μαύρα μαλλιά, τα μεγάλα μάτια και τον παράτολμο, αδάμαστο χαρακτήρα τους.

Στον γυρισμό ψέλλιζα «Ποιος θεραπεύει ποιόν;» και περίεργες σκέψεις έκαναν το στήθος μου να φουσκώνει από θυμό. Σε ελάχιστο χρονικό διάστημα αυτή η νεοβάπτιστη στον κόσμο, άρρωστη κοπέλα που ήταν υπό τον έλεγχο μου είχε κατορθώσει να αντιστρέψει τους ρόλους μας, πατώντας στα πιο έντεχνα απωθημένα βιώματά μου. Σαν άλλος συνομιλητής του Σωκράτη και εγώ είχα ταπεινωθεί, είχα νικηθεί κατά κράτος σε μια συζήτηση που είχα επιχειρήσει μόνος μου να αρχίσω.

Τότε μια παράλογη ιδέα με κυρίευσε ολοκληρωτικά. Ο Σωκράτης; Μα βέβαια, έτσι ξεδιαλύνονταν όλα. Παράφρονες σχεδόν και με κίνδυνο να χάσω τον έλεγχο του αυτοκινητού μου αρκετές φορές, έφτασα στο σπίτι μου. Λίγο πριν μπω κοίταξα την φωτογραφία στο πορτοφόλι μου, σκουριασμένη από τα χρόνια. «Με αγάπη από την κόρη σου, Σοφία.» Το μυαλό μου θόλωσε ολότελα, ο κόσμος έχασε το χρώμα του....

Πώς ζει ένας σχιζοφρενής με ρωτούν συχνά. Παγιδευμένος στο χρόνο αδυνατώντας να διακρίνει τη διαχωριστική γραμμή μεταξύ μύθου και πραγματικότητας. Και εμείς οι υπόλοιποι πώς ζούμε; Πώς ζει ο ερωτευμένος που νομίζει πως κάθε κίνηση της αγαπημένης του είναι μια απόπειρα να τον προσεγγίσει, κάθε βλέμμα, κάθε λέξη της ένα υπόγειο ερωτικό μήνυμα; Πώς ζει ο

φιλόσοφος, ο επαναστάτης που φιλοδοξεί να αλλάξει τον κόσμο, ο καλλιτέχνης;

Έτσι λοιπόν σκέφτηκα ότι ένα μυαλό που λειτουργεί με λογικά άλματα, μόνο αν συντονιστεί στην εύθραυστη αρμονία του μπορείς να το ξεκλειδώσεις. Άρα τι έκρυβε αυτό το φιαλίδιο; Μα, φυσικά, τον Σωκράτη! Ή για να είμαι ακριβέστερος αυτό το στοιχείο που έψαχνε ο Σωκράτης και που η αναζήτησή του και μόνο κατέταξε τις ιδέες του στο Πάνθεον της αιωνιότητας. Την ουσία των πραγμάτων, την αλήθεια. Και η εξωτική ουσία που βρισκόταν πεταμένη στο πάτωμα, ήταν μια ευφάνταστη κραυγή βοήθειας.

Το μυαλό μου είχε μείνει σε αυτή την κάπως παιδιάστικη ιδέα. Από την στιγμή που έφυγα από το ιατρείο όλα είχαν αρχίσει να σκοτεινιάζουν και έχανα σταδιακά την αίσθηση του χρόνου. Ήξερα ότι αργά μα σίγουρα απομακρυνόμουν νοερά από την πραγματικότητα. Όμως εκεί ένοιωθα ασφάλεια. Κανείς δεν μπορούσε να με πληγώσει, να μου τις πάρει και να με αφήσει μόνο. Δεν ξέρω τι θα επιλέξετε να πιστέψετε από όσα ξεπήδησαν στο νου μου σε εκείνες τις στιγμές, μα ούτε και εγώ ξέρω τι να πιστέψω.

Όπως και να έχει, είμαι πραγματικά ευτυχής που μπόρεσα να ακούσω εκείνο το τηλεφώνημα. Ένοιωθα σαν πνιγμένος που μπόρεσε να βγάλει το κεφάλι του στην επιφάνεια και έπαιρνε την πρώτη του ανάσα, τόσο αγωνιώδη που μήτε ανακουφιστική δεν μπορείς να την πεις.

Σε κατάσταση μέθης άκουσα τη φωνή στο τηλέφωνο. Ο πανικός του ομιλούντος δεν προμήνυε τίποτα καλό. Ήρθε να επιβεβαιώσει, σύντομα, αυτό που σκεφτόμουν. Η κοπέλα δεν ήταν πια στην κλινική. Έφυγε το βράδυ.

Δεν στάθηκα να ακούσω άλλη λέξη. Στιγμές αργότερα βρισκόμουν στο αμάξι μου. Ήξερα που θα κατέλυε. Ζαλισμένος ακόμα βγήκα τρέχοντας, να φτάσω στο αυτοκίνητο μου. Μπήκα, άναψα τη μηχανή και ξεκίνησα.

Πρέπει να ήταν γύρω στις 3:00 το πρωί. Η μεγαλούπολη είχε ερημώσει από ανθρώπους. Μέσα στη σιωπή, νόμιζες η μηχανή του αυτοκινήτου μου έμοιαζε με ουρλιαχτό. Η ταχύτητα που είχα αναπτύξει με ανάγκαζε να συγκεντρώνομαι τόσο πολύ, που σχεδόν μπορούσα να ξεφεύγω από την έγνοια μου για εκείνη.

Πάντως το τρέμουλο στα χέρια μου δεν έλεγε να σταματήσει και μετά από χρόνια αποχής κάπνιζα αρειμανίως.

Στη διαδρομή προσπαθούσα να μη σκέφτομαι. Ωστόσο ο νους μου δεν έλεγε να σταματήσει. Από περίεργους δαιδάλους οδηγήθηκε σε μία λέξη. Μιθριδατισμός. Λένε, ξέρετε, πως ο Μιθριδάτης συνήθιζε να καταναλώνει καθημερινά ολοένα αυξανόμενες ποσότητες δηλητηρίου, που όμως δεν μπορούσαν να επιφέρουν το θάνατο. Σύντομα απέκτησε ανόσια στα δηλητήρια.. Κάτι όμως μου διέφευγε από την ιστορία του Μιθριδάτη.

Μετά από λίγη ώρα έφτασα σε εκείνο το λοφάκι, που μου είχε πει στις συνεδρίες μας. Ήταν πραγματικά πανέμορφο. Αν δεν κόντευα να χάσω τις αισθήσεις μου από την αγωνία εκείνη την στιγμή, μπορεί και να κοντοστεκόμουν να κοιτάξω την πέτρα, όπως την είχε λειάνει ο καιρός σε αυτό το μέρος που ήταν κρυμμένο από τον άνθρωπο-εξολοθρευτή των πάντων και να μυρίσω την αρμύρα από τη θάλασσα που αναδεικνυόταν σε όλο της το μεγαλείο.

Την έφαχνα στα τυφλά. Πού ήταν, δεν μπορούσα να ξέρω. Τι ήθελε να κάνει, ούτε να φανταστώ δεν τολμούσα. Άνοιγα δρόμο σε ένα μικρό ξέφωτο με συκιές, όταν μπόρεσα επιτέλους να την δω. Ένα βήμα την χώριζε από το κενό. Αν έπεφτε, την έτρωγαν τα βράχια. Πάγωσα για μια στιγμή και έπειτα σε μια αναλαμπή θυμήθηκα. Τελικά ο Μιθριδάτης μετά από μια ταπεινωτική ήττα θέλησε να αυτοκτονήσει και, αφού δεν μπορούσε να δηλητηριαστεί, διέταξε την λεπίδα ενός στρατιώτη να τον διαπεράσει.

Τότε φώναξα: «Μην καρφωθείς και εσύ.»

Πρώτη φορά την άκουσα να γελάει στο χείλος του θανάτου. Επωφελήθηκα της ευκαιρίας και με δύο άλματα την αγκάλισα σφιχτά.

«Γιατί;» είπα.

«Γιατρέ, είμαι σχιζοφρενής. Αφού καταρρέει η ζωή μου, καλύτερα να την τελειώσω εγώ, όπως θέλω.»

«Δεν ξέρω άνθρωπο που να έχασε τους αγαπημένους του και να το αντιμετώπισε λογικά.»

«Δηλαδή, έβλεπαν όλοι ψευδαισθήσεις και φοβούνταν ακόμη και τον ίσκιο τους;» ρώτησε προκλητικά.

«Όχι» αποκρίθηκα με δυσκολία. «Θα το πολεμήσουμε μαζί.»

«Δεν θέλω να το πολεμήσω», απάντησε γυρνώντας το βλέμμα

της στη θάλασσα.

«Η ζωή κάνει χώρο μόνο για όσους αγωνίζονται.»

Ετοιμάστηκε να φωνάξει, μα εισέπνευσε βαθειά και είπε:
«Κρυώνω.»

Την τύλιξα με το παλτό μου, την τράβηξα παράμερα στο ξέφωτο και καθίσαμε για αρκετή ώρα σιωπηλοί.

Έπειτα, σαν να συνέχιζε την τελευταία φράση της είπε σιγανά, σχεδόν κρυφά: «Φοβάμαι.»

«Και εγώ, κόρη μου, και εγώ.»

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ/ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

* Ο ψυχιατρικός όρος «ψύχωση» αναφέρεται σε ένα σύνολο συμπτωμάτων, όπως απώλεια επαφής από την πραγματικότητα, παραισθήσεις, ψευδαισθήσεις και παράλογες πεποιθήσεις. Η ψυχιατρική επιστήμη αναφέρεται στην ψύχωση με όρους όπως: σχιζοφρένεια, σχιζοσυναισθηματική ή διπολική ή παραληρητική διαταραχή κλπ. (από το άρθρο του Νικήτα Καύκιου «Ψυχώσεις, Προσεγγίζοντας με κατανόηση και αγάπη την εμπειρία της ψύχωσης»).

Ένα ψυχωτικό επεισόδιο μπορεί να εμφανιστεί:

– ως σύμπτωμα σχιζοφρένειας αλλά και μανιοκατάθλιψης, παράνοιας, διπολικής διαταραχής

– μετά από κατανάλωση ναρκωτικών ουσιών ή μεγάλων ποσοτήτων αλκοόλ

– μετά από την βίωση μιας έντονα τραυματικής εμπειρίας.

(Αυτά δεν είναι τα μόνα πιθανά αίτια. Αναφέρονται τα σημαντικότερα και αυτά που βοηθούν στη κατανόηση του συγκεκριμένου κειμένου.)

ΔΗΜΟΣ ΛΑΖΑΡΟΓΚΩΝΑΣ

Η Ανταλλαγή

ΣΤΑΘΗΣ ΚΑΙ ANNA

(— *Ρε Στάθη, έλα μέσα, το νερό είναι τέλειο!*)

«Μερικές φορές δύο άνθρωποι είναι πλασμένοι ο ένας για τον άλλο. Η τύχη, η μοίρα, όπως και αν λέγεται αυτή η δύναμη που φέρνει κοντά δύο ανθρώπους. Ο έρωτας στην ανώτερή του μορφή είναι ανίκητος και δύο άνθρωποι που απολαμβάνουν το ελάχιστο από το μεγαλείο που κρύβεται μέσα του. Τότε είναι ευτυχισμένοι. Εγώ όλα αυτά τα βρήκα σε εσένα. Στάθη, θέλεις να με παντρευτείς;»

Εκείνη τη στιγμή το σύμπαν πάγωσε. Λες και όλος ο κόσμος παρατηρούσε με ευλάβεια αυτή την πράξη αγάπης των δύο ερωτευμένων. Μια λέξη αρκούσε για να ολοκληρώσει το μεγαλείο αυτής της στιγμής. Κάτι τόσο ασήμαντο, αλλά και τόσο σημαντικό. Τόσο μικρό, αλλά συνάμα και τόσο μεγάλο. «Ναι».

(— *Μωρό μου, κράτα μου λίγο μόνο την πετσέτα.*)

Εκείνη τη νύχτα θα τη θυμούνταν και οι δύο για πολύ. Ο Στάθης, αμετανόητος εργένης, επιτέλους είπε το «ναι» στην πρόταση της Άννας. Κανείς δεν το πίστευε πως ο Στάθης θα παντρευόταν. Συνέχεια ειρωνευόταν την έννοια του γάμου και πίστευε πως ποτέ δεν θα έβρισκε μια γυναίκα να τον παγιδέψει.

(— *Αγάπη μου, μπες όμως μες στην πισίνα. Έχουμε να πάμε στη δημοπρασία σε καμιά ώρα!*)

Η Άννα, από την άλλη, ονειρευόταν από μικρή τη στιγμή του γάμου της. Δεν είχε ιδιαίτερα κολλήματα με νυφικά, εκκλησίες, πέπλα και φαντασμαγορικές δεξιώσεις. Της άρεσε όμως η ιδέα να τη φωνάζουν «κυρία Τάδε». Όταν έφυγε από το χωριό για να έρθει στην πόλη, για να σπουδάσει, δε σκεφτόταν βέβαια πως η φαντασίωσή της θα γινόταν πραγματικότητα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Δεν είχε κλείσει χρόνο στη σχολή, όταν γνώρισε το Στάθη. Ο έρωτας ήταν κεραυνοβόλος. Ο βέρος Αθηναίος και η χωριατοπούλα. Έτσι τους φώναζαν, χαϊδευτικά εννοείται οι φίλοι τους, οι οποίοι τώρα υπερήφανοι στολίζονταν για τον επικείμενο γάμο.

(— Άννα, φόρεσε σε παρακαλώ τα διαμάντια, που σου πήρα, για να πάμε στη δημοπρασία. Άντε αγάπη μου, γιατί αν αργήσουμε πάλι το γομάρι ο Παπαναστασίου θα χτυπήσει το Βαν Γκογκ που έχω βάλει στο μάτι. Πρέπει να ανανεώσουμε το σαλόνι μας.)

Και οι δύο φτωχόπαιδα. Η Άννα προερχόμενη από ένα μικρό χωριό λίγο έξω από τη Λάρισα δεν είχε ζήσει ποτέ μεγάλη ζωή. Και ο Στάθης βέβαια μεγαλώνοντας παίζοντας μπάλα στην Πλατεία Ελευθερίας δεν είχε πιάσει στα χέρια του ποτέ κατοστάρικο. Δεν ήξερε καν πως μοιάζει. Παρ' όλες όμως τις οικονομικές δυσκολίες δεν πτοήθηκε στη ζωή του. Διάβασε και διέπρεψε, αφού πέρασε από τους πρώτους στο Πολυτεχνείο. Ίσως όμως οι συνθήκες να ήταν ευνοϊκότερες από αυτές που είχε να αντιμετωπίσει η Άννα, καθώς οι γονείς της δεν είχαν τα χρήματα για να τη στείλουν στην Πρωτεύουσα να σπουδάσει. «Έχει ξεσπάσει κρίση», θυμάται να είναι η απάντηση των γονιών της σε κάθε της ικεσία να μπορέσει να πάει στη σχολή, που με τόσο κόπο μπήκε. Τελικά μετά από πολλές προσπάθειες κατάφερε να τους πείσει να φάξουν για ένα σπίτι στην εστία. Όταν βρέθηκε, η χαρά της ήταν απερίγραπτη. Επιτέλους θα πραγματοποιούσε ένα όνειρο, που όμως θα την εξασφάλιζε και μελλοντικά.

(— Στάθη, ποιο κοστούμι θες να πω στη Ντιάνα να σου φέρει; Αποφάσισε λίγο γρήγορα αγάπη μου, γιατί πρέπει να πάω να ανοιξω κάτω στους μεταφορείς. Έχουν φέρει το Βαν

Γκογκ. Και μετά έχουμε να περάσουμε και από το γραφείο. Έφτασε το πρωί αυτός ο συνέταιρός σου από το Κατάρ και πρέπει οπωσδήποτε να συναντηθείτε. Να σου πω κιόλας, ποιο φόρεμα λες ταιριάζει; Το γκούτσι ή το γκοτιέ;)

Ο γάμος τους τελέστηκε στο δημαρχείο παρουσία συγγενών και καλών φίλων. Όλοι συγκινημένοι παρατηρούσαν το ζευγάρι να ζει τις πιο ευτυχισμένες στιγμές της ζωής του. Μετά το γάμο, όλοι μαζί πήγαν να το γλεντήσουν στην ταβέρνα του Γιώργη στον Κορυδαλλό. Ήταν πραγματικά μια αξέχαστη μέρα για όλους. Ακολούθησε ο μήνας του μέλιτος, που αναγκαστικά πραγματοποιήθηκε στη Σαλαμίνα, λόγω οικονομικής στενότητας και κρίσης. Όμως όταν υπάρχει ο έρωτας, και στο ουζερί του κυρ Στέλιου στο Μικρολίμανο να πηγαιναν, πάλι θα νόμιζαν πως ήταν στο Ντουμπάι. Και ας φάνταζε άπιαστο όνειρο.

[ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΚΑΛΕΣΜΑ ΠΤΗΣΗΣ 5967 ΑΠΟ ΑΘΗΝΑ ΓΙΑ
ΝΤΟΥΜΠΑΙ]

(— Βιάσου αγάπη μου όμως! Θα χάσουμε την πτήση. Θα μιλήσεις με τις φίλες σου μόλις μπορούμε στο τζετ!)

Όταν πια πέρασαν οι πρώτοι μήνες έγγαμου βίου και η θητεία στη σχολή με αργά βήματα έφτανε στην ολοκλήρωσή της, τότε άρχισαν τα προβλήματα. Η κρίση πια οξύνθηκε, όλοι το λένε. Και επιβεβαιωνόταν αυτή η διαπίστωση από το γεγονός ότι ο Στάθης ήταν άνεργος για πάνω από ενάμιση χρόνο. Η Άννα ουσιαστικά έσωζε τον οικογενειακό προϋπολογισμό από την καταστροφή, με τα ελάχιστα χρήματα που της έδιναν στην καφετέρια. Και οι δύο είχαν απελπιστεί. Μπορεί να ήταν τόσο ερωτευμένοι και οι δύο, όμως χωρίς λεφτά πως θα μπορούσαν να επιβιώσουν; Έτσι, άρχισαν τα πρώτα καβγαδάκια στη σχέση.

Μια μέρα ο Στάθης άκουσε στην τηλεόραση για τη στροφή του κόσμου στη φύση. Άνθρωποι από όλη τη χώρα άφηναν τις μεγαλουπόλεις και επέστρεφαν στο χωριό προς αναζήτηση μιας καλύτερης ποιότητας ζωής. Πάντοτε ήθελε ενδόμυχα να ζήσει στο νησί του. Να ξυπνά με τον αιγιακό ήλιο, να νιώθει το αεράκι να δροσίζει την πλάση, να βλέπει το φουρτουνιασμένο πέλαγος

και να απολαμβάνει το μπάνιο του στην παραλία του Όρμου. Ήθελε σαν τρελός να ζήσει στο νησί του. Με τους γονείς του επισκεπτόταν το Κόρθι κάθε καλοκαίρι και μαγευόταν από την απλότητα και την ομορφιά του τοπίου. Θυμόταν μάλιστα χαρακτηριστικά τους πρώτους του καλοκαιρινούς έρωτες πάνω στην άμμο στο Κόρθι ή στο Βίντσι, τα παιχνίδια με τα άλλα παιδιά του χωριού στην πλατεία, αλλά και γύρω από την εκκλησία, και πάντα νοσταλγικά καρτερούσε τη στιγμή που θα ξαναπάει στο νησί του.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΑΛΙΚΗ

(— Τι θα ταΐσουμε το παιδί μας πάλι σήμερα, Αλίκη; Τίποτα δεν έχει πάλι στο ψυγείο. Πήγα σε αυτή τη δουλειά με τα φυλλάδια. Δε με πήραν. Πήγε κάποιος άλλος πριν από μένα, που δέχτηκε τη δουλειά με 20 ευρώ τη βδομάδα. Τι θα κάνουμε;)

«Λένε πως δύο άνθρωποι είναι γραφτό να καταλήξουν μαζί. Εγώ δεν το πιστεύω. Πιστεύω όμως στη δύναμη του έρωτα που μας ένωσε και εύχομαι να μη μας χωρίσει ποτέ! Αλίκη, θέλεις να με παντρευτείς;»

Η Αλίκη, συγκινημένη ξεστόμισε μόνο μια φράση. «Ναι θέλω!»

(— Μας παίρνουν συνεχώς τηλέφωνο από τις τράπεζες. Νίκο τι θα κάνουμε; Χρωστάμε πάρα πολλά. Μου μείωσαν κι άλλο το μισθό σήμερα. Τους παρακάλεσα. Τους είπα πως έχουμε παιδί και πως χρωστάμε πάρα πολλά. Αλλά τίποτα. Πώς θα τα καταφέρουμε;)

Ο Νίκος και η Αλίκη παντρεύτηκαν ένα ηλιόλουστο πρωινό του Μαΐου στην ιδιαίτερη πατρίδα του Νίκου. Σε ένα από τα πιο όμορφα νησιά της χώρας, την Αμοργό, συναντήθηκαν συγγενείς και φίλοι για να γιορτάσουν την πιο ευτυχισμένη μέρα του ζευγαριού. Πολλά μέτρα πάνω από τη θάλασσα σε έναν απόκρημνο βράχο, που νόμιζες δεν θα αντέχει το βάρος μιας ιστο-

ρίας τόσο βαριάς, τελέστηκε το μυστήριο. Η εκκλησία-σύμβολο του νησιού άνοιξε την αγκαλιά της για να υποδεχτεί την κοινή ζωή των δύο ερωτευμένων. Ο γάμος τελέστηκε και ήταν αριστοκρατικός, όπως άλλωστε και η καταγωγή του γαμπρού. Από μικρό το Νίκο οι φίλοι του αριστοκράτη τον φώναζαν. Και δεν είχαν και άδικο. Αφενός έκαναν πλάκα με το πόσο μυγιάγγιχτος μπορούσε να είναι, αφετέρου όμως ο χαρακτηρισμός αυτός έβρισκε και ένα στέρεο υπόβαθρο για να εδραιωθεί.

Ο Νίκος γεννημένος και μεγαλωμένος μέσα στο «χρυσό και στο ασήμι» έζησε μια παραμυθένια, πουπουλένια θα έλεγε κάποιος, ζωή. Η οικογένειά του ήταν από τις πιο πλούσιες της χώρας, με μεγάλες επενδύσεις στο εξωτερικό και κατείχε επίσης αρκετές εγχώριες επιχειρήσεις. Ο ίδιος μέχρι και σήμερα συνέχιζε επάξια το όνομα της οικογένειάς του, έχοντας πλέον υπ' ευθύνη του τη μεγαλύτερη μερίδα του οικογενειακού κεφαλαίου.

(— Αλίκη, πήρα μια πολύ σημαντική απόφαση. Η ζωή στην Ελλάδα είναι ανυπόφορη πλέον. Η τράπεζα θα προχωρήσει σε κατάσχεση. Κανόνισα τα χαρτιά μας. Τον επόμενο μήνα φεύγουμε για Αυστραλία.)

Πριν από περίπου τέσσερα χρόνια, ο Νίκος πέρασε πολύ δύσκολα. Αρχές του έτους έφυγε από τη ζωή ο μπαμπάς του και λίγους μήνες αργότερα ακολούθησε η μητέρα του. Είχε μόλις αναλάβει την πατρική επιχείρηση και είναι αλήθεια την είχε φέρει σε μεγάλη άνοδο. Τα γεγονότα αυτά στάθηκαν αφορμή να υποχωρήσουν για λίγο καιρό τα οικονομικά του ομίλου, καθώς ο Νίκος ήταν συντετριμμένος. Παρ' όλα αυτά, αυτή η απρόσμενη δυστυχία τον οδήγησε να ανακαλύψει την πραγματική ευτυχία στα μάτια της Αλίκης. Μετά το χαμό των γονιών του ο Νίκος ψυχικά τραυματισμένος ήταν αποφασισμένος να συμβουλευτεί κάποιον ψυχολόγο. Τότε στο δρόμο του βρέθηκε η Αλίκη. Ο έρωτάς τους δεν ήταν κεραινοβόλος, όμως εξελίχθηκε δυνατά με την πάροδο του χρόνου. Έτσι μετά από μια σχέση που κράτησε για τρία ολόκληρα χρόνια αποφάσισε να το επισημοποιήσει.

Η Αλίκη δεν είχε τα ευτυχημένα παιδικά και εφηβικά χρόνια

του Νίκου. Από πολύ μικρή έχασε τον πατέρα της, κάτι το οποίο της στοίχισε αρκετά στη μετέπειτα ζωή της. Στο σχολείο τα υπόλοιπα παιδιά την έκαναν πέρα συνεχώς. «Είναι ορφανή, δεν είναι σαν και εμάς». Στο δημοτικό αυτή η φράση τη σημάδεψε. Έτσι όταν πλέον ήρθε η ώρα να φοιτήσει στο γυμνάσιο ήταν αρκετά κλειστός χαρακτήρας και είχε δημιουργήσει ελάχιστες εύθραυστες φιλικές σχέσεις. Ένωθε αποκλεισμένη από τα υπόλοιπα παιδιά, αν και στην πραγματικότητα αυτό δεν συνέβαινε. Στην τελευταία της χρονιά στο λύκειο η μητέρα της που της είχε σταθεί βράχος στα δύσκολα χρόνια της, αποφάσισε να συμβουλευτεί έναν παιδοψυχολόγο για την κατάσταση της κόρης της. Η Αλίκη τελικά έκανε κάποιες συνεδρίες μετά από την παραίνεση της μητέρας της, οι οποίες της άλλαξαν ριζικά τη ζωή. Ξαφνικά μεταλλάχθηκε σε ένα χαρούμενο πλάσμα που αμέσως έγινε αγαπητό από το σύνολο των συμμαθητών της. Αυτές οι παιδικές μνήμες που είχαν επηρεάσει το μυαλό της είχαν πια εξοβελιστεί και η Αλίκη ήταν η ψυχή της παρέας. Τελειώνοντας το σχολείο ήθελε με τη δουλειά που θα επέλεγε να βοηθήσει και άλλους ανθρώπους που είχαν παρόμοια προβλήματα με εκείνη να τα ξεπεράσουν και να προχωρήσουν με τη ζωή της. Αρίστευσε στη σχολή της Ψυχολογίας και είχε κάνει το όνειρό της πραγματικότητα.

(—Σας παρακαλώ, βοηθήστε μας. Ο άντρας μου είναι σε απόγνωση. Δε ζητάμε ελεημοσύνη. Τα λεφτά που σας δανείσαμε σας ζητάμε πίσω. Σας παρακαλώ. Πια εσείς τα έχετε όλα και εμείς τίποτα. Σας παρακαλώ! Ούτε για μια φραντζόλα ψωμί δεν έχουμε. Θα αναγκαστούμε να φύγουμε από τη χώρα. Σας παρακαλώ μη μας αγνοείτε.)

Η ευτυχία του ζευγαριού ολοκληρώθηκε περίπου έναν χρόνο μετά την απόφασή τους να παντρευτούν. Η Αλίκη έφερε στον κόσμο ένα υγιέστατο κοριτσάκι. Η Αναστασία, που πήρε το όνομα της γιαγιάς της, έμελλε να δώσει και το έναυσμα στο Νίκο για την επισήμοποίηση της σχέσης τους. Ταυτόχρονα με το παιδί και την οικογένεια όλοι θαύμαζαν το Νίκο για τις διοικητικές του ικανότητες στον όμιλο, που με τόσο κόπο δημιούργησαν σχεδόν από το μηδέν οι γονείς του, αλλά και για το πόσο δίκαιος

και σωστός επαγγελματίας και άνθρωπος είχε παραμείνει μέσα στη διαφθορά που μάζιζε την κοινωνία.

(— Νίκο, το παιδί δεν είναι καλά. Δεν είναι δυνατόν να φύγουμε έτσι. Πήγαινε εσύ μόνος σου και εγώ θα αλλάξω τα εισιτήριά μας και θα έρθουμε να σε βρούμε εκεί. Δεν μπορεί το παιδί να ταξιδέψει 24 ώρες άρρωστο. Και εκεί δεν ξέρουμε τι θα συναντήσουμε.)

— Καλά. Θα πάω προς το παρόν μόνος, γιατί ήδη έχω κανονίσει για δουλειά κάτω. Μόλις γίνει το παιδί καλά παρ' την και ελάτε.)

[ΦΡΙΚΗ ΣΤΟΝ ΑΕΡΑ. Η πτήση 4780 για Σύδνεϋ συνετρίβη μετά από βλάβη στο δεξιό κινητήρα του αεροσκάφους. Καμία νεώτερη ενημέρωση για επιζώντες. Περιμένουμε εξελίξεις.]

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΙ Ο ΜΗΝΑΣ ΤΟΥ ΜΕΛΙΤΟΣ

Η κρίση ξεσπά για την Ελλάδα. Η χώρα βρίσκεται σε αναβρασμό. Φημολογείται έντονα πως η ελληνική οικονομία θα περιέλθει υπό καθεστώς διεθνούς επιτήρησης. Δεκάδες πολίτες χάνουν τις δουλειές τους και χιλιάδες υφίστανται μείωση μισθών.

Από το κύμα απολύσεων δε γλύτωσε και η Άννα, η οποία έχασε τη δουλειά που τους προσέφερε τα αναγκαία, που χρειαζόνταν για να ζήσουν. Μια μέρα ο Στάθης δέχτηκε ένα τηλεφώνημα το οποίο έμελλε να του αλλάξει τη ζωή. Το τηλεφώνημα προερχόταν από το δικηγορικό γραφείο του κ. Παπάζογλου. Πριν από κάποιες μέρες είχε φύγει η αγαπημένη του θεία και εκείνος ήταν συντετριμμένος. Όμως μια κληρονομιά έμελλε να σώσει και αυτόν και την Άννα. Η θεία του Στάθη, η Μαρία, δεν είχε δικά της παιδιά. Το Στάθη θεωρούσε γιό της και για εκείνον ήταν πάντα η αγαπημένη του θεία. Ο ίδιος όμως γνώριζε πως η θεία του ήτανε μεγαλύτερο φτωχαδάκι, έτσι την αποκαλούσε χαϊδευτικά, από εκείνον. Οι πληροφορίες που άκουσε από το δικηγόρο, τον διαβεβαίωσαν για το αντίθετο. Η θεία βέβαια δεν ήταν και ο Κροίσος, παρ' όλα αυτά διέθετε ένα αρκετά μεγάλο ποσό στην άκρη, για τις δύσκολες ώρες, το οποίο και κλη-

ρονόμησε στην ολότητά του ο Στάθης, αφού τον όρισε μοναδικό κληρονόμο. Το ποσό ανερχόταν περί τα 100.000 ευρώ και ήταν μια όαση για το Στάθη σε εκείνη τη χρονική συγκυρία.

Όμως ο Στάθης ήταν αποφασισμένος να εγκαταλείψει την Αθήνα. Πάντα ονειρευόταν μια μικρή τουριστική επιχείρηση στο νησί του, η οποία και τελικά μετά από την κληρονομιά έμελλε να γίνει πραγματικότητα. Έτσι και αλλιώς δεν υπήρχε τίποτε στην Αθήνα να τον κρατήσει εκείνον ή την Άννα. Χωρίς δεύτερη σκέψη συμφώνησε και εκείνη να τον ακολουθήσει. Μετά ένα χρόνο από την εγκατάστασή τους στο νησί η επιχείρηση που ονειρευόταν ο Στάθης στεκόταν μπροστά στα μάτια του. Με εγγύηση ένα μέρος του ποσού της κληρονομιάς μπόρεσε να πάρει ένα δάνειο και να αναμορφώσει το πατρικό του στο νησί, έτσι ώστε να μετατραπεί σε ξενώνα. Ήταν αρκετά τολμηρή κίνηση να δημιουργήσει κανείς μια επιχείρηση από το μηδέν σε μια τέτοια χρονική συγκυρία, όμως ο Στάθης δε φοβήθηκε και τόλμησε να το κάνει. Άλλωστε η τύχη βοηθά τους τολμηρούς. Έτσι συνήθιζε να λέει. Όμως τελικά αποδείχθηκε πως είχε άδικο. Πρώτη φορά η τουριστική κίνηση ήταν τόσο μειωμένη μετά από πολλά χρόνια, πράγμα πρωτόγνωρο για την Άνδρο. Είχε πέσει για άλλη μια φορά έξω οικονομικά και τώρα η κατάσταση ήταν πιο δύσκολη από ποτέ, αφού ήταν χρεωμένος μέχρι το λαιμό στην τράπεζα. Τα έσοδά του από τον ξενώνα ήταν ελάχιστα και ίσα ίσα έφταναν για να καλύψουν τις βασικές βιοτικές ανάγκες αυτού και της συζύγου του.

Από την άλλη μεριά, ο Νίκος και η Αλίκη περνούσαν ζωή και κότα, παντρεμένοι πλέον, στην Αθήνα που αν και είχε βυθιστεί στην κρίση, όπως άλλωστε και όλη η Ελλάδα, ο όμιλος είχε παραμείνει ανέγγιχτος. Τα οικονομικά του ομίλου πήγαιναν από το καλό στο καλύτερο. Όμως είχε φτάσει η πολυπόθητη στιγμή για να πραγματοποιήσουν οι νιόπαντροι το μήνα του μέλιτός τους. Ενώ είχαν ψάξει τα πάντα, δεν είχαν βρεί κάτι το οποίο να τους ικανοποιεί. Δεν ήθελαν από τη μία να φύγουν από την Ελλάδα, όμως δεν ικανοποιούνταν από καμία πρόταση που τους είχε γίνει. Ήταν και οι δύο άνθρωποι που τους εξίταρε η επαφή με την παράδοση, με τη λαϊκή ιστορία ενός τόπου και ήθελαν να αποφύγουν κάθε τι το εμπορευματοποιημένο. Κάποια στιγμή

εντελώς τυχαία η Αλίχη συναντά μια ιστοσελίδα στο διαδίκτυο που προωθούσε τον ξενώνα του Στάθη και της Άννας.

Η Αλίχη είχε ξετρελαθεί από την περιγραφή του ξενώνα. Βρισκόταν λίγο πιο έξω από τον όρμο στο Κόρθι και η θέα του ήταν μαγευτική. Ο ξενώνας είχε τρία πατώματα. Στο χαμηλότερο ζούσαν μόνιμα οι ιδιοκτήτες ενώ το δεύτερο και το τρίτο πάτωμα, που είχαν το μέγεθος ενός φυσιολογικού διαμερίσματος, μπορούσαν να φιλοξενήσουν έως και τέσσερα άτομα το καθένα.

Γενικότερα ο ξενώνας ήταν σα να είχε βγει από παραμύθι, συνδύαζε ό,τι μπορούσε κανείς να ονειρευτεί. Πραγματικά αποτελούσε απόλαυση η ζωή εκεί. Ανήκε σε μια έκταση 50 στρεμμάτων περιτριγυρισμένη από πλήθος φυτών που ευωδίαζαν όλη την ατμόσφαιρα. Το σημαντικότερο όμως μέρος ήταν ο αμπελώνας. Μια τεράστια έκταση που όπου και αν γύριζες το κεφάλι σου ήσουνα παγιδευμένος μέσα σε μία πανέμορφη φυλακή από αμπέλια που ένιωθες πως συνεχίζεται στο άπειρο. Το εσωτερικό του έμοιαζε να είχε ξεπηδήσει από το λαογραφικό παρελθόν του νησιού. Στους τοίχους ήταν κρεμασμένοι συμμετρικά διάφοροι πίνακες ζωγραφικής, οι οποίοι απεικόνιζαν σκηνές από τη φύση της Ελλάδας. Εμπνευσμένοι, ακατανόητοι, μαγευτικοί. Έτσι θα μπορούσε κανείς να τους χαρακτηρίσει εν συντομία. Αναπαριστούσαν παραστάσεις από δάση, λιμάνια, πόλεις και ό,τι άλλο μπορούσες να φανταστείς. Όλα δοσμένα με μια ευγενική διάθεση που σου επέτρεπε να εισχωρήσεις στον πίνακα και να αναλάβεις ένα ρόλο σε κάθε ξεχωριστή περίπτωση. Ο ξενώνας εξωτερικά έμοιαζε με παλατάκι της παλαιάς εποχής. Χτισμένο εξ' ολοκλήρου από πέτρα έδινε την αισθητική παλιού πύργου που προκαλούσε δέος σε όσους έρχονταν σε επαφή μαζί του. Όλοι το θαύμαζαν. Ο Στάθης ήταν πολύ περήφανος για την ιδέα του που πραγματοποιήθηκε τελικά και δεν έχανε ευκαιρία να μην αναφέρει πως η έμπνευση ήταν δική του και πως επέβλεπε το κάθε βήμα από τις εργασίες οικοδόμησής του. Έσφυζε από ικανοποίηση όταν το παλατάκι του τραβούσε όλη την προσοχή.

Μόλις η Αλίχη παρουσίασε θριαμβευτικά το εύρημά της στο Νίκο εκείνος χωρίς δεύτερη σκέψη τηλεφώνησε στον αριθμό που

είχε βρει στην ιστοσελίδα και έκλεισε για ολόκληρο τον Αύγουστο. Ο Στάθης αφού συνεννοήθηκε με το Νίκο για τις λεπτομέρειες, ένωσε σαν να του είχε σταλθεί ένα δώρο θείο και ήταν ενθουσιασμένος που τουλάχιστον για ένα μήνα θα είχε γεμάτο τον έναν όροφο και θα κέρδιζε κάποια χρήματα, ώστε να πληρώσει τα χρέη του στην τράπεζα.

Φυσούσε πολύ εκείνη τη μέρα. Πράγμα βέβαια συνηθισμένο για το νησί, ειδικά τον Αύγουστο. Ο Νίκος και η Αλίκη είχαν φτάσει με το πρωινό και είχαν ακόμη λίγο χρόνο μέχρι να ετοιμαστεί το δωμάτιο. Χέρι χέρι περπάτησαν στα στενάκια του Γαυρίου, ήπιαν τον καφέ τους μπροστά στην προκουμιά, ερωτεύτηκαν περισσότερο κοιτάζοντας το απέραντο γαλάζιο. Κατά το μεσημεράκι χτύπησε το κινητό του Νίκου. Ήταν ο Στάθης, που ενημέρωνε το ζευγάρι πως το δωμάτιό τους ήταν έτοιμο. Χωρίς να σπαταλήσουν καθόλου χρόνο μπήκαν στο αμάξι και κατευθύνθηκαν προς το Κόρθι. Μόλις έφτασαν μαγεύτηκαν και οι δύο από τη θέα. Ο Όρμος άλλωστε είναι το ομορφότερο μέρος του νησιού. Αμέσως πέταξαν μέσα στον ξενώνα τις βαλίτσες τους και τρέχοντας πήγαν να απολαύσουν το μπάνιο τους κάτω από τον καυτό αυγουστιάτικο ήλιο στην παραλία του Όρμου. Κατά το απόγευμα επέστρεψαν. Οι πρώτες μέρες κύλησαν πολύ ήρεμα. Από το πρωί μέχρι το απόγευμα μπάνιο στην αμμουδιά, μετά για την καθιερωμένη ρακή στις Αριάννας και αργότερα για φαγητό στο γνωστό.

Ενώ προχωρούσαν οι μέρες το ανδρόγυνο γνωριζόταν ολοένα και καλύτερα με τους ιδιοκτήτες. Ούτως ή άλλως ο Στάθης δεν είχε γεμίσει το κάτω δωμάτιο, οπότε όλη η προσοχή του ήταν στραμμένη στους νιόπαντρους του τρίτου. Δεν ήταν λίγες και οι φορές που πήγαιναν οι τέσσερις τους μαζί για μπάνιο, έτρωγαν μαζί στο σπίτι τους ή κατέβαιναν το βράδυ στη Χώρα για διασκέδαση. Είχαν πια γίνει μια παρέα. Κάποια μέρα έτυχε να βρίσκονται όλοι στο ισόγειο για φαγητό και χτύπησε το τηλέφωνο από την τράπεζα. Η χαρούμενη ατμόσφαιρα ξαφνικά πάγωσε. Τρεις μήνες προθεσμία για 300.000 ευρώ. Αλλιώς η τράπεζα προχωρούσε σε κατάσχεση του οικήματος. Ο Στάθης δεν ήθελε να τον λυπούνται και για αυτό δεν είχε πει τίποτα σε κανέναν.

Ούτε καν στην Άννα. Όμως εκείνο το βράδυ λύγισε. Δεν μπόρεσε να συγκρατήσει την οργή του, τα δάκρυά του. Μίλησε και στους τρεις για την κατάσταση των οικονομικών του. Η Άννα γνώριζε μεν ότι ήταν δύσκολα οικονομικά αλλά δεν το πίστευε ότι σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα θα έχανε το σπίτι της, το σπίτι που με τόσο κόπο και όνειρα έχτιζαν μαζί. Και μαζί βέβαια και τον ξενώνα και κάθε υποψία δουλειάς. Ο Νίκος και η Αλίκη είχαν καταρρακωθεί και εκείνοι με τη σειρά τους. Τον τελευταίο καιρό είχαν δεθεί πάρα πολύ.

Ο Νίκος ήταν πάντα γενναιόδωρος άνθρωπος. Έτσι κι αλλιώς τα είχε όλα, δεν τους έλειπε τίποτα. Μετά από λίγες μέρες πήρε μια σημαντική απόφαση. Η περιουσία του ούτως ή άλλως ξεπερνούσε κατά πολύ σε αξία ό,τι μπορεί ένας άνθρωπος να φανταστεί. Όμως ήταν και πολύ αγαθός. Χωρίς δεύτερη σκέψη και η Αλίκη συμφώνησε στην επιλογή του. Μόλις γύρισαν στην Αθήνα μπήκε εγγυητής στο δάνειο του Στάθη και πλήρωνε μια μερίδα του ποσού των δόσεων. Τέτοιοι άνθρωποι είναι αλήθεια πως σπάνιζαν, ειδικά σε μια εποχή που η κρίση είχε χτυπήσει την πόρτα του μέσου Έλληνα και ετοιμαζόταν να εξαπλωθεί περαιτέρω. Παρ' όλα αυτά όμως ο Νίκος δάνεισε και ένα ποσό στο Στάθη, για να μπορέσει να ορθοποδήσει, τουλάχιστον για τον πρώτο καιρό. Και ο Στάθης και η Άννα δε μπορούσαν να πιστέψουν πόσο απλόχερα τους φέρθηκε η τύχη. Σαν να βρήκαν ένα φύλακα άγγελο, που τη στιγμή του μεγαλύτερου κινδύνου τους έβγαλε από τη δύσκολη θέση.

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΖΩΗΣ

Οι άνθρωποι αλλάζουν. Αυτό συνέβη και στην περίπτωση αυτών των τεσσάρων ανθρώπων. Όμως το πρόβλημα ξεκίνησε κάποιους μήνες πριν. Τότε ήταν που...

Οι φήμες για έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ και για εξαθλίωση της οικονομίας της οργίαζαν. Ολόκληρη η κοινωνία από τα πιο ψηλά στρώματα μέχρι και τα πιο χαμηλά είχε πανικοβληθεί. Επιχειρήσεις έκλειναν η μία μετά την άλλη. Κόσμος σύσ-

σωμος που έχασε το σπίτι του, τη δουλειά του, την οικογένειά του, την αξιοπρέπειά του, περίμενε υπομονετικά στο συσσίτιο, για να εξασφαλίσει ένα πιάτο φαγητό για τα παιδιά του. Μέχρι και ο επιτυχημένος όμιλος του Νίκου αντιμετώπιζε προβλήματα πλέον. Όλα έδειχναν πως αργά ή γρήγορα θα έκλεινε τις πόρτες του. Ο Νίκος πανικόβλητος έκανε το μεγαλύτερο λάθος που θα μπορούσε ποτέ να κάνει σοβαρός επιχειρηματίας. Φοβούμενος για επικείμενο μεγάλο κραχ ρευστοποίησε την περιουσία του και έκανε μια υπερμεγέθη κατάθεση σε γνωστή τράπεζα του εξωτερικού, επειδή γνώριζε πως οι ελληνικές τράπεζες ήταν επίφοβες πλέον, εφόσον μια πιθανή χρεοκοπία βρισκόταν προ των πυλών. Το μόνο περιουσιακό στοιχείο που είχε κρατήσει στο όνομά του ήταν το οίκημα στην Άνδρο, για το οποίο είχε μπει εγγυητής. Το είχε σχεδόν εξοφλήσει βέβαια, καθώς πριν από περίπου τέσσερις μήνες ο Στάθης του είχε μεταβιβάσει την κυριότητά. Ήταν πλέον δικό του.

Ο Στάθης ήταν εκείνος που στάθηκε τυχερός από την όλη κατάσταση. Ο Νίκος μαζί με την υποχρέωση για τον ξενώνα που είχε αναλάβει είχε παραχωρήσει στο Στάθη 50.000 ευρώ για να αγοράσει τυπικά το σπίτι αλλά και να τον βοηθήσει να ξεκινήσει μια νέα ζωή. Ο Στάθης αυτά τα λεφτά δεν τα χρησιμοποίησε για μια νέα ζωή. Για μια νέα ζωή είχε χρησιμοποιήσει τα δανεικά που απλόχερα τους είχαν προσφέρει ο Νίκος με τη γυναίκα του και είχαν πιάσει ένα σπίτι στα δυτικά προάστια, ίσα ίσα για να έχουν ένα μέρος να ζουν. Βασικά ήλπιζε να του έρθουν τα πράγματα βολικά, έτσι ώστε να μπορέσει να ξεκινήσει μια πλούσια ζωή. Όσο παρακινδυνευμένο και αν ακουγόταν με τη στήριξη της Άννας, η οποία ήθελε να ζήσει τη μεγάλη ζωή που ποτέ δεν είχε, ο Στάθης επένδυσε αυτά τα λεφτά σε μετοχές, οι οποίες παράδοξως και αντίθετα με τις επικρατούσες συνθήκες πήγαν εξαιρετικά καλά. Ο Στάθης έκανε το ένα σωστό βήμα πίσω από το άλλο επενδύοντας σε επιτυχημένες επιχειρήσεις και προϊόντα και χωρίς να το περιμένει βρέθηκε με «λεφτά να τρέχουν από τα μπατζάκια του», όπως συνήθιζε να λέει. Σύντομα βρέθηκε να σημειώνει πλεόνασμα στις επιχειρήσεις του, όταν ο υπόλοιπος επιχειρηματικός κόσμος βρισκόταν σε τραγική οικονομική κατάσταση. Η ζωή τους πλέον περιοριζόταν σε μπάνια στην πισίνα

του σπιτιού στον περίβολο του Λυκαβηττού και σε ψώνια στη Βουκουρεστίου.

Τελικά συνέβη το χειρότερο. Αυτό που ο Νίκος δε μπορούσε να φανταστεί ούτε στα πιο τρελά του όνειρα. Η τράπεζα στην οποία είχε βάλει τα λεφτά του χρεοκόπησε. Επρόκειτο ίσως για το μεγαλύτερο οικονομικό σκάνδαλο των τελευταίων ετών. Η τράπεζα ανήκε σε έναν αμερικανικό κολοσσό που κατέρρευσε, όταν αποκαλύφθηκαν σειρές απατών και ανάμειξη του ιδιοκτήτη σε κύκλωμα τοκογλυφίας. Όλες οι καταθέσεις χάθηκαν. Ο Νίκος ήταν καταρρακωμένος. Από εκεί που κατείχε στα χέρια του τον πλούτο όλης της χώρας, βρέθηκε με μοναδική του περιουσία ένα χρωμένο ακόμα οίκημα κάπου σε ένα ύψωμα στο Κόρθι. Την επομένη κιόλας είχε γίνει πρωτοσέλιδο σε όλα τα περιοδικά και τις εφημερίδες της χώρας. «Ο κροίσος που έχασε όλη του την περιουσία επειδή είχε τα λεφτά του έξω». Αυτά έγραφαν τα πρωτοσέλιδα. Η κοινωνία παρακολουθούσε με ένα ελαφρύ μειδίαμα την κατάρρευση του Έλληνα κροίσου, καθώς τον είχε κατατάξει στην κατηγορία αυτών που «πλούτιζαν σε βάρος της χώρας και έστελναν τα λεφτά τους έξω».

Αφού ξεχρέωσε το σπίτι της Άνδρου στην τράπεζα, με ό τι απέμεινε από την πώληση της βίλας τους στο Ψυχικό, προχώρησε στην πώληση και του οικήματος στο νησί για ένα κομμάτι ψωμί. Όσο δηλαδή έφτανε για να τους εξασφαλίσει έναν χρόνο σε ένα δούρι κάπου στο Περιστέρι. Ζούσαν σε συνθήκες εξαθλίωσης. Ο Νίκος δε μπορούσε να βρει δουλειά. Προσπάθησε να πάει μέχρι και για φυλλάδια. Πάλι δεν τον πήραν στη δουλειά. Η Αλίκη δε μπορούσε να ψάξει, γιατί έπρεπε να φροντίσει το παιδί. Τα προς το ζην τα εξασφάλιζαν από τα έτοιμα, τα οποία κάποια στιγμή άρχισαν να εξαντλούνται με δραματικούς ρυθμούς. Δεν είχαν κάποια στιγμή ούτε για να φάνε. Πως θα μεγάλωναν έτσι το παιδί τους;

Δεν έβρισκαν διέξοδο, ώσπου κάποια στιγμή η Αλίκη πρότεινε στο Νίκο να ζητήσει βοήθεια από το Στάθη και την Άννα. Είχαν μάθει από τις εφημερίδες ότι πλέον ήταν οικονομικά ευκατάστατοι και ούτως ή άλλως «αυτά που τους δανείσαμε θα μας δώσουν πίσω», αυτό είπε η Αλίκη στο Νίκο. Ήταν γεγονός πως

αυτά τα λεφτά ήταν δανεικά και το ζευγάρι θα έπρεπε να τα επιστρέψει, παρ' όλα αυτά ο Νίκος δεν είχε μάθει να ζητάει ελεημοσύνη και αρνήθηκε να προχωρήσει σε «ικεσίες». Έφτασε όμως κάποια στιγμή που αντικειμενικά δε μπορούσαν να τα βγάλουν πέρα. Θα έχαναν μέχρι και το δωάρι τους, γιατί δεν είχαν πληρώσει τρεις μήνες το ενοίκιο. Ο Νίκος προσπάθησε πολλές φορές να επικοινωνήσει με το Στάθη. Μία όμως ήταν σε επαγγελματικό ταξίδι, μία ήταν σε επαγγελματικό ραντεβού, μία ήταν απασχολημένος στο γραφείο του και η γραμματέας του δε μπορούσε να τον ενοχλήσει. Ο Νίκος είχε καταλάβει πως δεν επρόκειτο να βρεί βοήθεια από τους παλιούς τους, φτωχούς τότε, φίλους. Ένα βράδυ γύρισε στο σπίτι μετά από μια ακόμη μάταιη αναζήτηση για δουλειά και βρίσκοντας το ψυγείο άδειο και το παιδί του να σφαδιάζει από την πείνα δεν άντεξε.

Ήταν δώδεκα παρά δέκα, βράδυ Τρίτης. Ένας άντρας συνελήφθη από την αστυνομία επειδή βρέθηκε να ουρλιάζει κάτω από σπίτι γνωστού εφοπλιστή στο Κολωνάκι και να παρακαλάει για χρήματα. Είχε γονατίσει στον ασφαλοστρωμένο δρόμο και ούρλιαζε από οργή. «Ήταν ένας πατέρας που δεν είχε να ταΐσει το παιδί του». Αυτό είπε η γυναίκα του, όταν πήγε να τον μαζέψει εκείνο το βράδυ από το αστυνομικό τμήμα. Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού είχε καλέσει την αστυνομία. Η καταγγελία ήταν διατάραξη ώρας κοινής ησυχίας. Δεν του επιβλήθηκε πρόστιμο τελικά. Ο ιδιοκτήτης μετά από το περιστατικό κοιμήθηκε μετά από δέκα λεπτά, αφού έπρεπε την επόμενη μέρα να κανονίσει τις τελευταίες λεπτομέρειες του ταξιδιού του στο Ντουμπάι.

Ο άντρας που συνελήφθη μετά από τρεις μέρες έφτιαξε τα χαρτιά αυτού και της οικογένειάς του για Αυστραλία. Η κατάσταση στην Αθήνα πλέον ήταν ανυπόφορη και οι συνθήκες ζωής άθλιες. Έπρεπε να φύγουν για μια καλύτερη ζωή. Η πτήση ήταν προγραμματισμένη για την 14^η Μαρτίου. Οι επιβαίνοντες θα άλλαζαν αεροπλάνο στο Ντουμπάι και από εκεί θα συνέχιζαν για Αυστραλία. Ο άντρας αυτός τελικά επιβιβάστηκε μόνος του στο αεροπλάνο, διότι η κόρη του παρουσίασε ένα πρόβλημα στην υγεία της και δε μπορούσε να ταξιδέψει. Μαζί της έμεινε στην Ελλάδα και η μητέρα της. Το ίδιο αεροπλάνο μετέφερε και έναν

από τους πιο επιτυχημένους Έλληνες επιχειρηματίες των τελευταίων χρόνων και τη σύζυγό του. Ο επιχειρηματίας είχε χάσει την προγραμματισμένη πτήση του και επιβιβάστηκε στο επόμενο αεροπλάνο που μετέβαινε στο Ντουμπάι για κάποια επιχειρηματική συμφωνία. Το αεροπλάνο δύο ώρες μετά την απογείωσή του παρουσίασε βλάβη στο δεξιό κινητήρα και συνετρίβη κάπου στο έδαφος της Τουρκίας. Όλοι μίλησαν για μια τραγωδία στον αέρα. Δεν υπήρξαν επιζώντες.

B'
ΔΟΚΙΜΙΟ

«Κενές γωνιές του ουρανού»

Βράδυ. Στο κέντρο της Αθήνας επικρατεί μια πολύχρωμη και πολύβουη παρέλαση ψυχών που κουβαλάνε άγαρμπα σώματα. Σκέψεις τριγυρίζουν στον καυτό αέρα του καλοκαιριού. Και μετά σιωπή. Αλλά από αυτές τις σιωπές που κραυγάζουν.

Αναρωτιέμαι πολλές φορές πού τελειώνουν και πού αρχίζουν τα «θέλω» και τα «πρέπει» που βάζουμε στον εαυτό μας καθημερινά. Τι είναι πραγματικά σημαντικό, όμως, και τι όχι; Δύσκολη ερώτηση. Ή, μάλλον, πολύπλευρη απάντηση. Όλοι θέλουμε να ταιριάζουμε και ταυτόχρονα να διαφοροποιηθούμε, να νιώσουμε υπερήφανοι και δυνατοί και άλλα τόσα υπέροχα συναισθήματα. Να είμαστε αφεντικά των εαυτών μας. Πόσο μικροί σε αυτόν τον πλανήτη, σε αυτόν τον γαλαξία! Τόσο μικροί και ταυτόχρονα μεγάλοι στα μάτια του καθενός ξεχωριστά. Αυτή η απληστία και η εγωκεντρικότητά μας μάς κάνουν φαντάσματα σε μια νεκρή πόλη. Όπως είπε και ο Β. Ράιχ στο βιβλίο του Άκου, *Ανθρωπάκο*, εμείς οι ίδιοι δημιουργούμε τη μιζέρια μας ώρα με την ώρα, μέρα με τη μέρα. Χτίζουμε αδιάκοπα ένα είδωλό μας με μόνα χαρακτηριστικά τη μικρότητα και τον εγωισμό. Πόσο μικροί...

Θυμάμαι που μου λέγανε: «Είσαι μικρή ακόμα, θα μεγαλώσεις και θα καταλάβεις.» Ε, και που μεγάλωσα, μήπως κατάλαβα και τίποτα; Ακόμη δεν καταλαβαίνω γιατί οι άνθρωποι ανατριχιάζουν μπροστά στην εικόνα των πράσινων δαιμόνων, που τους κατασπαράζουν την ψυχή στο διάβα τους, και όχι μπροστά στην πρώτη ηλιαχτίδα της καινούριας μέρας. Αρρωσταίνω στην εικόνα της τυπικότητας, της σοβαροφάνειας, της ρουτίνας. Το μόνο που βλέπω είναι ένα γκρι τοπίο. Πού πήγε ο αυθορμη-

τισμός, ο έρωτας, η δημιουργικότητα; Που πήγε η ζωή; Θα σας πω εγώ, που ακόμη δεν κατάλαβα και ούτε προτίθεμαι να τα καταλάβω: Η ζωή χάθηκε από τότε που δημιουργήθηκε ο άνθρωπος. Ο άνθρωπος κατασκεύασε τα κτήρια, τις πόλεις, το μέλλον του, το σπίτι του, τα ρούχα του, το μυαλό του, το φαγητό του, τα λεφτά του, την απληστία, τον ρατσισμό, τους πολέμους, τις αρρώστιες, τη φτώχεια, τον πόνο, την εξαθλίωση.

Κανέννας θεός δεν θα ήταν τόσο δυνατός όσο εσύ ο ίδιος. Πήρες στα χέρια σου την εξουσία και την έστρεψες εναντίον σου. Άλλα πρέπει να ξέρεις ότι είσαι ένα ανθρωπάκι ανάμεσα σε άλλα ανθρωπάκια και δεν απέχεις από έναν κόκκο άμμου ούτε στο ελάχιστο. Για μένα, θεός είναι η ζωή, αυτό το δώρο που μας δόθηκε και μεις το ανοίξαμε με λαχτάρα σκίζοντας το όμορφο περιτύλιγμα και τον μεγάλο φιόγκο αβασάνιστα, χωρίς ανάσα, μέχρι που φτάσαμε στην ουσία, αλλά δεν μας άρεσε. Ή δεν το καταλάβαμε. Ή δεν θέλαμε να το καταλάβουμε. Και νά σε, τώρα, δούλε του χρήματος, κοπιάζεις για ένα χαμηλό μισθό που ξέρεις ότι δεν σου αξίζει, καταπατάσαι από άλλα ίδια ανθρωπάκια, που απλά βρήκαν δόλιο τρόπο να είναι πιο ψηλά από σένα, και όμως δεν λες κουβέντα. Τι αξία έχει όλο αυτό μπροστά στην επιβίωση; Και όμως, εσύ απλά ζεις γιατί βαριέσαι να πεθάνεις. Πόσο μικρός...

Ο Κόσμος

Περπατώντας αργά μέσα στο σκοτάδι των παράλογών μου ονείρων, προσπαθώντας να μη συναντήσω καμία περιπλανώμενη τύψη που θα караδοκεί, έπεσα πάνω σε κάτι πρωτόγνωρο, άγνωστο, που για πρώτη φορά μου παρουσιαζόταν μέσα σ' αυτόν τον άναρχο και έρημο κόσμο που χαρακτηρίζει τις σκέψεις μου.

Ήταν ένα λουλούδι! Μπορεί να ήταν η απεικόνιση μιας χαρούμενης σκέψης που υπήρξε, μιας μισοπεθαμένης ελπίδας ή έστω και το αποτύπωμα ενός ξεθωριασμένου μειδιάματος πάνω στα χείλη της καρδιάς. Ό,τι και να ήταν, έπρεπε να φύγει. Δεν ταίριαζε με το τοπίο έτσι κι αλλιώς! Παντού βάλτος, σκουπίδια, γκρίζο, σαν αποτελέσματα μάχης! Και να φυτρώνει καταμεσής ένα λουλούδι και αστειευόμενο με τα τόσο όμορφα και χαρούμενά του χρώματα, να αφηφά το τόσο σοβαρό σκηνικό της ψυχής μου! Ανήκουστο! Αποτελούσε μια αυθαιρεσία της θέλησης.

Σκύβοντας να το κόψω, παρατήρησα πως μου χαμογέλασε και πεταρίζοντας τα βλέφαρά του, σαν από ύπνο, με χαιρέτησε με όση λιγότερη έκπληξη μπορούσε, αποπνέοντας μία δροσερή μυρωδιά και παράλληλα προσθέτοντας μία μικρή λάμψη στο μαυρισμένο τοπίο.

Το χαιρέτησα κι εγώ, με την ίδια έκφραση που μου απέδωσε κι εκείνο και με το που έγιναν οι συστάσεις, ρώτησα να μάθω την ιστορία του. Μου εξήγησε πως προερχόταν από πολύ μακριά, από μέρη που η λέξη “επανάσταση” είναι κάτι ιερό για τους ανθρώπους. Από μέρη όπου όλοι είναι ίσοι, όχι μόνο θεωρητικά αλλά και πραγματικά και το φαγητό δε λείπει από κανένα σπιτικό. Σε αυτή τη χώρα βασιλεύει η Σοφία, μια γυναίκα την

οποία όλοι αγαπούν, διότι χρησιμοποιεί τις ικανότητες και τα χαρίσματά της στην απόδοση της αληθινής δικαιοσύνης, με αποτέλεσμα όλοι να είναι χαρούμενοι.

Γέλασα ειρωνικά, κοροϊδεύοντας το μικρό λουλούδι, το οποίο έως τώρα δεν είχε χάσει το χαμόγελό του. Αφού του εξέφρασα τη δυσπιστία μου για την ύπαρξη ενός παρόμοιου βασιλείου, μου έκανε την ερώτηση αν θα ήθελα εγώ ο ίδιος να υπάρχει. Όντας λίγο μπερδεμένος από την απρόσμενη ερώτησή του, κατάφερα να ξεφωνίσω «Μα και φυσικά!», ανυπομονώντας για το τι θα πει μετά.

«Τότε δεν υπάρχει λόγος να μην υπάρχει.» Έχοντας μάταια προσπαθήσει να ενισχύσω με λογικά επιχειρήματα την αμφιβολία που με είχε κυριέψει, το λουλουδάκι πήρε ολοκληρωτικά το λόγο, αφήνοντάς με βουβό, αποσβολωμένο από τις γνώσεις του για τους ανθρώπους, οι οποίες σε συνδυασμό με τα μαγευτικά αρώματα που εξέδιδε, έδειχναν να υπάρχει δυνατότητα αλλαγής του τοπίου, από ένα σκοτεινό, μίζερο, έρημο και άγονο βάλτο, σε ένα κατάλουστο από τον ήλιο, απέραντο, πολύχρωμο και πνιγμένο από τα αρώματα λιβάδι.

Μίλαγε για το μίσος που τυφλώνει, τη διχόνοια και την ανισότητα που χωρίς λόγο επικρατούν στον κόσμο. Για την ψυχρότητα, τη μονοτονία και την ασυναίσθησία με τις οποίες έχουν λούσει οι άνθρωποι τις ζωές τους, μα εν τέλει μου μίλησε για τα χρώματα, το φως, τη μουσική και το βασίλειό του.

Αφού τελείωσε με κοίταξε με το συγκρατημένο του χαμόγελο και μου είπε, «Κι εσύ χρειάζεσαι αυτή τη μουσική, το φως! Θεες να αλλάξεις το περιβάλλον της ψυχής σου, μα δεν έχεις τα εργαλεία. Γι' αυτό είμαι εδώ, η Σοφία με έστειλε, με λένε Ελπίδα. Τώρα άσε με, θέλω να κοιμηθώ...Το αν θα με κόψεις είναι δικιά σου επιλογή... αλλά για να ακούσεις τη μουσική πρέπει να με αφήσεις να μεγαλώσω.»

Και, αφήνοντας το εαυτό μου να αλλάξει, άλλαξα τον κόσμο.

Γ'
ΣΕΝΑΡΙΟ

The Big Sleep

ΑΡΧΗ;

Μαύρη εικόνα. Σαν από μακριά, ακούγεται μια αντρική φωνή να φωνάζει: "Όχι, ΟΧΙ!"

Εμφανίζεται εικόνα. Ένας άντρας είναι γονατιστός στο πάτωμα ενός δωματίου, κοιτώντας κάτω.

Ο άντρας τινάζει το κεφάλι του προς μια σκοτεινή φιγούρα που βρίσκεται από πάνω του.

ΑΝΤΡΑΣ (ουρλιάζοντας): ΟΧΙ! Τι έχεις κάνει;! Τι είναι όλα αυτά... Μια μεγάλη φάρσα είναι, ένα κακό όνειρο!

Σιωπά. Το βλέμμα του από οργισμένο, ξαφνικά γεμίζει με τρόμο. Ένα περιστροφικό μπαίνει στο πλάνο και ακουμπά το κεφάλι του.

ΣΚΟΤΕΙΝΗ ΦΙΓΟΥΡΑ (αναστενάζοντας): Πάμε πάλι.

Η σκοτεινή φιγούρα τραβά τη σκανδάλη και με τον κρότο μαυρίζει η εικόνα. Εμφανίζεται ο τίτλος της ταινίας.

ΟΡΦΕΑΣ ΛΑΖΑΡΟΥ

Μέρα. Ο Ορφέας Λαζάρου ξυπνάει στο κρεβάτι του. Σηκώνεται, πλένεται και πάει στο δωμάτιο της δεκάχρονης κόρης του να την ξυπνήσει για το σχολείο. Πηγαίνει έπειτα στην κουζίνα να ετοιμάσει πρωινό.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ειρήνη! Έλα, έτοιμο το πρωινό! Μην αργήσουμε πάλι!

ΕΙΡΗΝΗ: Ναι, μπαμπά.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Φά' το όλο, δεν έφαγες καλά χθες.

Η Ειρήνη τρώει όσο ο Λαζάρου ετοιμάζει τα της δουλειάς του. Βλέπουμε ένα αστυνομικό σήμα και να βάζει ένα περι-

στροφο στη ζώνη του και φακέλους στο χαρτοφύλακά του.

Ετοιμάζονται και οι δύο. Μπαίνουν στο αμάξι για να την πάει στο σχολείο.

ΕΙΡΗΝΗ: Σήμερα η κυρία Γεωργία είπε ότι θα μας πάει βόλτα στο πάρκο.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Α, πολύ ωραία! Να προσέχετε μόνο.

ΕΙΡΗΝΗ: Θα έρθεις να με πάρεις μετά;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Θα πω στη μαμά να έρθει. Έχει μπόλικη δουλίτσα ο μπαμπάς, εντάξει;

Η Ειρήνη χωρίς να απαντήσει αποστρέφει το βλέμμα της.

Φτάνουν στο σχολείο. Ο Λαζάρου χαιρετάει την κόρη του όσο αυτή κατεβαίνει απ' το αμάξι και συνεχίζει για το γραφείο του.

Πιάνει το κινητό του.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Έλα Μελίνα, καλημέρα...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ

Ένας άντρας προχωρά σ' ένα διάδρομο με διάφορους ανθρώπους να τριγυρνούν. Στο ένα χέρι του κρατά κάποια χαρτιά και στο άλλο ένα τσιγάρο. Εμείς τον ακολουθούμε βλέποντας μόνο την πλάτη του.

ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ: Κύριε Γερόνικο, δεν επιτρέπεται να καπνίζ-

Ο άντρας σταματά και κοιτά τον υπάλληλο. Βλέπουμε το πρόσωπό του. Κοιτά το τσιγάρο του και ξανά τον υπάλληλο.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Φώναξε την αστυνομία.

Μπαίνει σε μια αίθουσα. Με το άνοιγμα της πόρτας αλλάζει η οπτική μας γωνία και τον βλέπουμε μέσα απ' το δωμάτιο να μπαίνει στο γραφείο τού Λαζάρου, ο οποίος είναι στον υπολογιστή του.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Επ, Γιάννη; Καλημέρα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Τι γίνεται, τσιφ;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τίποτα καλό;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Είχαμε ένα ανώνυμο τηλεφώνημα πριν από κάνα εικοσάλεπτο.

Του δίνει τα χαρτιά.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Φόνος!

ΠΡΩΤΟΣ ΦΟΝΟΣ

Ο Λαζάρου με τον Γερόνικο κατεβαίνουν βιαστικά απ' το αυτοκίνητο. Έχουν σταματήσει μπροστά από ένα μικρό ξενοδοχείο. Άλλο ένα περιπολικό φτάνει.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Σε ποιο δωμάτιο είπες;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Στο 7ο. Θα πάμε μαζί;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Άσε, πάω εγώ.

Ο Λαζάρου κάνει νεύμα σε δύο αστυνομικούς να έρθουν μαζί του και τρέχουν στο ξενοδοχείο. Ο Λαζάρου δείχνοντας το σήμα του πλησιάζει τη ρεσεψιονίστ. Μιλάει γρήγορα και αγχωμένα.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Είστε η ιδιοκτήτρια;

ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ: Μάλιστα.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ένα ανώνυμο τηλεφώνημα μας ειδοποίησε ότι ένας φόνος έγινε στο ξενοδοχείο, στο δωμάτιο 7.

ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ: Ναι, με ειδοποιήσατε και απ' το τηλέφωνο. Μου είπατε όμως να μην ελέγξω μόνη μου και σας περίμενα. Το δωμάτιο είναι στον 1ο.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ωραία, περιμένετε έξω απ' το κτήριο, παρακαλώ.

Ανεβαίνουν έναν όροφο και φτάνουν στο δωμάτιο 7. Ο Λαζάρου προσπαθεί να ανοίξει την πόρτα, αλλά είναι κλειδωμένη.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Κλειδωμένη!

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ: ...Πώς;...

ΛΑΖΑΡΟΥ: Περιμέντε, μείνετε πίσω!

Βγάζει τότε γρήγορα το περιστροφό του και πυροβολεί την κλειδαριά. Αφού τη σπάσει και την αχρηστεύσει, μπαίνουν μέσα.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Θεέ μου...

Ένα αίσθημα φρίκης σχηματίζεται στο πρόσωπό του. Ίδια αντίδραση έχουν και οι δύο αστυνομικοί. Μια μεσήλικη γυναίκα είναι κρεμασμένη από μια θηλιά στο ταβάνι. Κάτω της δεν υπάρχει τίποτα στο οποίο θα μπορούσε να σταθεί για να κρεμαστεί μόνη της.

Εξετάζοντας το πτώμα, ο Λαζάρου παρατηρεί ότι στα χέρια της κρατάει το κλειδί του δωματίου. Ελέγχει τα δύο παράθυρα και με απορία παρατηρεί ότι είναι κλειδωμένα από μέσα. Ανοίγει το ένα και φωνάζει κάτω στο Γερόνικο.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ! Έχουμε πτώμα.
Ο Γερόνικος αναστενάζοντας μπαίνει μέσα στο κτήριο.

ΜΠΑΡ

Βράδυ. Ακολουθούμε μια σερβιτόρα που προχωρά σ' ένα μπαρ, κρατώντας έναν δίσκο με δύο ποτά. Τα αφήνει σ' ένα τραπέζι στο οποίο κάθονται ο Λαζάρου και ο Γερόνικος.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Την ξενοδόχο την ανέκρινε κανείς;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ναι, της μίλησα εγώ ο ίδιος.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τίποτα καλό;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ισχυρίζεται ότι το μόνο κλειδί για το δωμάτιο ήταν αυτό που είχε στα χέρια του το θύμα και ένα πασπαρτού που κρατάει πάντα η ίδια! Και με τα κλειστά παράθυρα, έχουμε να κάνουμε με τέλειο "κλειστό δωμάτιο"...

ΛΑΖΑΡΟΥ: Και δεν υπήρχε μέσα τίποτα περίεργο... Να, έβγαλα κι εγώ κάτι φωτογραφίες απ' το δωμάτιο, για να τις μελετήσω καλύτερα...

Δίνει το κινητό του (ένα smart phone) στον Γερόνικο για να δει τις φωτογραφίες.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Δεν ήταν αυτοκτονία... Δεν γίνεται να κρεμάστηκε μόνη της! Αφού είχαμε και τηλεφώνημα για το φόνο... (σκέφτεται λίγο) ... Μα, τότε, πώς...;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Έλα μου ντε!

Αφού δει για λίγο τις φωτογραφίες στο κινητό, το ξαναδίνει στο Λαζάρου.

Ο Λαζάρου αναστενάζει, το βλέμμα του χάνεται. Ο Γερόνικος σιωπηλός κοιτάει τον Λαζάρου.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Οπότε... ήταν κρεμασμένη...

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ναι, περίεργο...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: ...δεν έχει περάσει ούτε βδομάδα από-

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ξέρω, από τον προηγούμενο φόνο... Έλα ντε, δύο φόνοι σε μια βδομάδα, τι είναι κι αυτό... Πλάκα, πλάκα, και ο προηγούμενος γυναίκα ήταν, έτσι; Κρεμασμένη...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ναι... Πρέπει να προσέχουμε μήπως συνεχιστεί αυτό...

Βγάζει ένα τσιγάρο, προσφέρει ένα και στον Λαζάρου.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τό 'κοφα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Σωστά. (Ο Γερόνικος βγάζει έναν zippo με

χαραγμένο ένα μπαστούνι τράπουλας στο πλάι.) ...Τι σκατά άνθρωπος κάνει κάτι τέτοιο;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τι να σου πω;... Το κίνητρο με ανησυχεί εμένα... Γιατί να κάνει κανείς κάτι τέτοιο...; Δεν έχει επικοινωνήσει κανείς μαζί μας, έτσι; Ξέρεις, κάνα γράμμα ή τίποτα τέτοιο...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Όχι, όχι, καμία προσπάθεια επικοινωνίας-Διάολε, ούτε αποτυπώματα δεν έχουμε βρει...

Παραγγέλνει άλλο ένα ποτό.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Πάντως, ψύχραιμο σε βλέπω και χαίρομαι.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Έλα μωρέ, τι ψύχραιμος, σκατά είμαι... Αυτό με τη Μελίνα παραήταν απότομο... Χωρίσαμε εντελώς ξαφνικά...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Σε καταλαβαίνω... Η μικρή πώς το παίρνει;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Η μικρή είναι πιο θαρραλέα απ' ότι φαίνεται. Πιο ώριμη απ' όλους. Αλλά ήρθε και σ' αυτήν εντελώς κατακούτελα. Βαστάει όμως – για τώρα τουλάχιστον...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Την βλέπεις καθόλου;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Πολύ λιγότερο... Και μου λείπει, ρε Γιάννη... Μου λείπει και φταίω εγώ και οι αποφάσεις μου... Και έπεσαν και οι δολοφονίες από πάνω...

Σιωπή.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Κοίτα, να σου πω κάτι;

Έρχονται τα ποτά.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (στον σερβιτόρο): Ευχαριστώ. (Στον Λαζάρου) Στην τελική θα βγάλουμε και κάνα φράγκο παραπάνω αν τον πιάσουμε. Και μόνο που το ερευνούμε, δηλαδή, μας πληρώνουν καλύτερα.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τι θες να πεις;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Είναι σκληρό, αλλά με τους κατά συρροή, ας βγάλουμε και μεις κάτι... Έτσι κι αλλιώς ο τύπος είναι φά-ντασμα...

ΛΑΖΑΡΟΥ (ενοχλημένος): Έλα ρε, μην το λες αυτό...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Θα αργήσουμε πολύ πάντως να τον πιάσουμε, είναι δεδομένο...

Παύση.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Λοιπόν, λέω να πάω σπίτι σιγά σιγά, είμαι ψόφιος.

Σηκώνεται και πάει να βγάλει το πορτοφόλι του, τον σταματάει όμως ο Γερόνικος.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ε, άσε τις μαλακίες τώρα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Όχι, όχι επιμένω, σήμερα εγώ.

ΛΑΖΑΡΟΥ (γελώντας ελαφρά): Νά'σαι καλά.

Αποχαιρετιούνται και ο Λαζάρου προχωρά προς την πόρτα. Μεσαίο στο πρόσωπο του. Πριν βγει απ' το μπαρ, γυρνάει, η κάμερα εστιάζει πάνω απ' τον ώμο του στον Γερόνικο, ο οποίος του γελάει σηκώνοντας το ποτήρι. Βγαίνει απ' το μπαρ.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ο Λαζάρου μπαίνει σπίτι του. Πηγαίνει στον υπολογιστή του, όπου του έχουν σταλθεί από το τμήμα όσα στοιχεία βρήκαν στον πρωινό φόνο. Βγάζει επίσης το κινητό του ώστε να περάσει τις φωτογραφίες. (Πριν το συνδέσει βγάζει ένα αυτοκόλλητο απ' την οθόνη του κινητού.) Περνά τις φωτογραφίες, ανοίγει το mail με τα ευρήματα και ερευνά τη σκηνή τού εγκλήματος και τα στοιχεία που μαζεύτηκαν. Αγανακτεί με το γεγονός ότι δε βρίσκει παραθυράκι λύσης, πιθανότατα ψιθυρίζει και κάποιες βρισιές. Παίρνει μετά από λίγο τηλέφωνο την κόρη του. Καθώς βάζει το κινητό στο αυτί του σπρώχνει ένα ποτήρι που ήταν στο γραφείο και το ρίχνει κάτω. Το ποτήρι σπάει με έναν δυνατό θόρυβο, συνοδευόμενο από βρισιές του Λαζάρου. Τότε η Ειρήνη απαντάει στο τηλεφώνημα.

ΕΙΡΗΝΗ: Ναι;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Έλα Ειρηνούλα μου, τι κάνεις;

ΕΙΡΗΝΗ (διστακτικά): Καλά μπαμπά, ετοιμάζομαι να κοιμηθώ...

ΛΑΖΑΡΟΥ: Μπράβο κοριτσάκι μου. Όλα καλά; Με τη μαμά εντάξει;

Σιωπή... Ακούγεται ένας ελαφρύς λυγμός. Ο Λαζάρου σηκώνεται απότομα απ' τη θέση του.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ειρήνη; Τι έγινε; Θες να έρθω από 'κεί;

ΕΙΡΗΝΗ (χαμηλόφωνα): ...ναι...

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ωραία, περίμενε, σε δέκα λεπτά είμαι εκεί, ναι;

ΕΙΡΗΝΗ (πιο χαμηλόφωνα): ...ναι...

ΛΑΖΑΡΟΥ: Σ' αγαπώ.

Ο Λαζάρου κλείνει γρήγορα το τηλέφωνο και τον υπολογιστή, βάζει ένα παλτό και φεύγει απ' το σπίτι. Βλέπουμε το αμάξι του να φεύγει. FADE OUT

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΦΟΝΟΣ

Μαύρη οθόνη. Ακούμε τον ήχο ενός τηλεφώνου.

FADE IN

Ο Λαζάρου ξυπνάει απ' τον ήχο. Είναι πολύ αργά το βράδυ. Είναι ξαπλωμένος στο κρεβάτι του και η Ειρήνη κοιμάται στην αγκαλιά του. Σηκώνεται (προσεκτικά για να μη την ξυπνήσει) κάπως ζαλισμένος και σηκώνει το τηλέφωνο. Είναι ο Γερόνικος.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ναι;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Έλα ρε, δεν ακούς που σε παίρνω τόση ώρα;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Κοιμόμουν... τι έγινε;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Έχουμε κι άλλο φόνο, σχεδόν ίδιο με πριν... έλα αμέσως στο ****τάδε σχολείο****, είμαστε ήδη εκεί...

ΛΑΖΑΡΟΥ (αναστενάζοντας): Σκατά... Έρχομαι αμέσως...

Ο Λαζάρου αναστατωμένος κλείνει το τηλέφωνο και ετοιμάζεται να φύγει. Σκεπάζει προσεκτικά την Ειρήνη και ξεκινά για τον τόπο του εγκλήματος.

Φτάνει στο σχολείο, βλέποντας απ' έξω περιπολικά και αστυνόμους. Μπαίνοντας μέσα, προχωρά σε μια αίθουσα στο βάθος όπου βρίσκεται ο Γερόνικος μαζί με διάφορους άλλους. Ο Γερόνικος προσέχει τον Λαζάρου και του φωνάζει να πάει σ' αυτόν. Ο Λαζάρου μπαίνει στην αίθουσα, όπου μισοβλέπουμε (για λόγους πρακτικούς) μια γυναίκα κρεμασμένη από μια θηλιά στο ταβάνι. Πάλι, δεν υπάρχει τρόπος να έχει κρεμαστεί μόνη της.

ΛΑΖΑΡΟΥ (αποχαυνωμένος από το θέαμα, πολύ χαμηλά και ταραγμένα): ...τι έγινε εδώ... Θεέ μου... πώς μπορεί κανείς να... Είναι η ξενοδόχος από πριν...;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ναι... Είμαστε σίγουροι τώρα πως πρόκειται για τον ίδιο δολοφόνο... Είναι ανεξέλεγκτος...

ΛΑΖΑΡΟΥ: Το βλέπει σαν παιχνίδι...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ακριβώς. Κοίτα και την πληγή στο κούτελό της. Άφησε και τον λοστό εδώ. Παίζει μαζί μας. Και δε σου είπα πώς μπήκαμε.

Ο Λαζάρου τον κοιτά απορημένος. Αμέσως αλλάζει το πλάνο και ο θεατής βλέπει αυτά που περιγράφει ο Γερόνικος.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Το τηλεφώνημα έλεγε ότι το πτώμα βρίσκεται κάπου στο σχολείο. Όταν ήρθαμε και ανοίξαμε την εξώπορτα, ο

φύλακας πήγε να πάρει τα κλειδιά για να ψάξουμε τις αίθουσες. Αλλά, έλειπε το κλειδί της αίθουσας αυτής. Και μάντεψε πού ήταν...

Το πλάνο κόβει πίσω στο Λαζάρου.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ...Εδώ μέσα...;

Ξαναβλέπουμε τη σκηνή που περιγράφει ο Γερόνικος.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Εδώ μέσα. ΚΛΕΙΔΩΜΕΝΟ εδώ μέσα. Στο τραπέζακι πάνω. Και εννοείται, υπάρχει μόνο ένα κλειδί για την αίθουσα αυτή... Τα παράθυρα επίσης κλειστά... Πώς γίνεται ένας άνθρωπος να κάνει κάτι τέτοιο;

Ο Λαζάρου, εμφανώς ενοχλημένος και αναστατωμένος, πάει να φύγει. Αμέσως πριν, λέει στον Γερόνικο να του στείλει με e-mail ό,τι στοιχεία βρουν.

ΗΧΩ

Μόλις έχει ξημερώσει. Ο Λαζάρου φτάνει στο σπίτι του και αφού κουβαλήσει την Ειρήνη που κοιμόταν ακόμα στο δωμάτιο του στο κρεβάτι της, καταρρέει στο δικό του. Η κάμερα τον ακολουθεί "ζαλισμένη" (τρέμοντας, θολώνοντας και ξεθολώνοντας συνέχεια), πάντα σε λίγο αργή κίνηση.

Καθ' ολη τη διάρκεια της σκηνής ακούμε βαριά την ανάσα του Λαζάρου, καθώς επίσης και απόκοσμους ψιθύρους (σαν ηχώ μέσα στο κεφάλι τού Λαζάρου) από διαλόγους προηγούμενων σκηνών. Ακούγεται ο ένας πάνω απ' τον άλλον, μπορούμε να ξεχωρίσουμε ελάχιστες φράσεις (π.χ. "ούτε αποτυπώματα δεν έχουμε βρει...", "Έχουμε κι άλλον φόνο...", "... δεν έχει περάσει ούτε βδομάδα από..." κ.ά.). Όσο πιο κοντά φτάνει ο Λαζάρου στο κρεβάτι του τόσο πιο έντονοι και καθαροί γίνονται. Όταν τελικά καταρρέει και κλείνει τα μάτια του, το πλάνο μαυρίζει και ακούγεται πολύ καθαρά και δυνατά (αλλά πάλι με έναν απόκοσμο τόνο): "Άφησε και το λοστό εδώ".

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Ο Λαζάρου ανοίγει τρομαγμένος τα μάτια του (ταυτόχρονα με την επανεμφάνιση της εικόνας). Έχει πλέον σκοτεινιάσει. Κοιτάει το ρολόι του, σηκώνεται γρήγορα και πάει στον υπολογιστή. Στο e-mail του έχουν σταλεί τα στοιχεία απ' το φόνο. Ύστερα από λίγο, κοιτάζοντας τις φωτογραφίες του λοστού,

παρατηρεί μια σημείωση που έχει προστεθεί στην άκρη.
Γράφει:

"Το όργανο του φόνου. Φυσικά χαρακτηριστικά: <Μήκος: 60 εκ., Χρώμα: μαύρο, σκουριασμένος>. Στη λαβή του λοστού βρέθηκαν δακτυλικά αποτυπώματα δεξιού αντίχειρα."

Ο Λαζάρου τεντώνοντας τα μάτια του αρπάζει το τηλέφωνό του και καλώντας το τμήμα το βάζει στο αυτί του.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ορφέας Λαζάρου, επιθεωρητής. Καλώ για το εύρημα της υπόθεσης με αριθμό...εεε...(κοιτάει έναν φάκελο)... 04101986. Σύμφωνα με αυτά που μου στάλθηκαν, βρέθηκε δακτυλικό αποτύπωμα στο λοστό; Ναι, ναι. Έχετε καταλήξει σε κάποιο άτομο, υπάρχει κάποια αντιστοιχία;

Η απάντηση αφήνει τον Λαζάρου άφωνο. Όλοι οι ήχοι πνίγονται, ακούγεται μόνο ένας σιγανός αλλά διαπεραστικός ήχος σαν feedback (επιστροφή) μικροφώνου. Στο πρόσωπό του διαγράφεται μια αφάνταστη έκπληξη. Περνούν λίγα δευτερόλεπτα ακινησίας. Με τα μάτια του ορθάνοιχτα, καρφωμένα στο κινητό, το απομακρύνει απ' το αυτί του, ακολουθώντας το με το βλέμα του. Κάθε λίγα δευτερόλεπτα εμφανίζονται στην οθόνη flashbacks από εμφανίσεις του Γερόνικου από την ταινία, διάρκειας ενός-δύο δευτερολέπτων. Δηλαδή:

Βγάζει το κινητό απ' το αυτί ****FLASHBACK**** Αμέσως το τινάζει στο γραφείο, σαν να ήταν κάτι επικίνδυνο ****FLASHBACK**** Η έκπληξή του έχει μετατραπεί πλέον σε απόγνωση. Σηκώνεται όρθιος πιάνοντας το κεφάλι του με τα χέρια του, με την ανάλογη έκφραση στο πρόσωπό του ****FLASHBACK**** Η απόγνωση σε οργή. Βγάζοντας μια νευριασμένη κραυγή ρίχνει την καρέκλα στο πάτωμα ή/και σπρώχνει τους φακέλους απ' το γραφείο του κάτω ****FLASHBACK** (εδώ η αναδρομή είναι συγκεκριμένη: η σκηνή του Γερόνικου απ' το μπαρ, στην οποία χαμογελά και σηκώνει το ποτήρι στο Λαζάρου)**

Η κάμερα εστιάζει απ' το πλάι στο κινητό του. Πίσω φαίνεται θολά η φιγούρα του Λαζάρου. Έρχεται ένα μήνυμα. Με τον ήχο του μηνύματος σταματά και ήχος-feedback. Η κάμερα εστιάζει στον Λαζάρου ο οποίος προχωρά έντρομος στο γραφείο, με το βλέμμα του πάντα καρφωμένο στο κινητό. Διαβάζει το μήνυμα και σηκώνει έπειτα ελαφρώς τα μάτια του προς τα μπροστά.

PEKBIEM

Ο Λαζάρου οδηγεί γρήγορα και αγχωμένα. Αρχίζει να βρέχει. Φτάνει σε μια αλάνα και κατεβαίνει απ' το αμάξι, παίρνοντας μαζί του ένα φακό. Μπροστά του βλέπει το μακρόστενο κτήριο του σκοπευτηρίου, ενώ αρκετά πιο δίπλα μια παρατημένη αποθηκούλα. Τρέχει κατευθείαν προς την αποθήκη. Είναι ένα δωμάτιο παραλληλόγραμμο, με την είσοδο στη μία προστινή άκρη. Η πόρτα της λείπει. Μπαίνοντας μέσα έρχεται αντιμέτωπος με πυκνό σκοτάδι. Ανάβει το φακό. Σκανάρει το δωμάτιο (εμείς παρακολουθούμε τη σκηνή απ' τα μάτια τού Λαζάρου) μέχρι που ο φακός πιάνει μια γυναίκα κρεμασμένη από μια θηλιά. Κάτω απ' τα πόδια της υπάρχουν δύο τελάρα πεσμένα. Με το που βλέπει ο Λαζάρου (και εμείς) το πτώμα, αλλάζει ταχύτητα το πλάνο και βλέπουμε τον Λαζάρου να αποστρέφει το βλέμμα του και να γυρίζει λίγο την πλάτη του. Βγαίνει απ' την αποθηκούλα και στέκεται λίγο πιο έξω απ' την πόρτα. Βγάζει το κινητό του.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Ορφέας Λαζάρου. Είμαι στο σκοπευτήριο Βύρωνα και έχω πτώμα.

Ο Λαζάρου προχωρά πάλι αργά αργά προς την αποθήκη. Μπαίνει μέσα και βλέπει το πτώμα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Μια γυναίκα. Κρεμασμένη. Απλά ελάτ-

Σηκώνει το φακό του προς το πρόσωπο της. Αμέσως μόλις το αντικρύσει καταρρέει στα γόνατα, σαν μαριονέτα που της κόπηκαν τα σχοινιά. Με την κάμερα καρφωμένη στο πρόσωπό του, βλέπουμε να δημιουργείται σιγά-σιγά καθαρός τρόμος. (Αρχίζει να ακούγονται μια ορχηστρική μουσική με έγχορδα, με πολύ αργό tempo, έντονη, αλλά η μελωδία της δυσδιάκριτη και μυστήρια). Δε θέλει να πιστέψει στα μάτια του. Τρόμος, απορία, απόγνωση, όλα αυτά τα συναισθήματα συγχέονται σε ένα. Αρχίζει να κλαίει. Ουρλιάζει, αλλά ακούμε τη φωνή του πνιγμένη. Απλώνει το ένα του χέρι στο πτώμα. Ψηλαφίζει τα πόδια του πτώματος. Η κάμερα κατεβαίνει λίγο και τα χέρια του ακουμπούν έναν ζιρρο με χαραγμένο ένα μπαστούνι τράπουλας στο πλάι. Φέρνει τότε τα χέρια του στο πρόσωπό του, ενώ συνεχίζει να κλαίει.

ΠΛΑΝΟ: Βλέπουμε τον Λαζάρου από πίσω, να κλαίει σκυμμένος, με την κάμερα στο ύψος του πατώματος.

Ακούγονται σειρήνες περιπολικών. Ο Λαζάρου αρχίζει σιγά-σιγά να χάνει τις αισθήσεις του. Μπαίνουν στο χώρο δύο αστυνομικοί και πιάνουν τον Λαζάρου, ο οποίος αντιστέκεται, πριν τον εγκαταλείψουν τελικά οι δυνάμεις του. Στα πρόθυρα λιποθυμίας (η κάμερα από 1ο πρόσωπο) βλέπει και τον Γερόνικο να μπαίνει.

Ακούγεται η φωνή του με ηχώ και κάπως πνιγμένα:

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (σχύβοντας μπροστά στον Λαζάρου): Τι έγινε; Είναι καλά;

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ: Χάνει τις αισθήσεις του... Ήταν πεσμένος μπροστά στο πτώμα.

Ο Γερόνικος γυρνάει προς το πτώμα και τα χάνει και ο ίδιος.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ω, Θεέ μου...όχι, Θεέ μου... όχι, όχι, όχι, όχι, ΟΧΙ!

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ: Αναγνωρίζετε το πτώμα;

Ο Γερόνικος δεν αντιδρά. Στέκεται προσηλωμένος κοιτώντας το πτώμα, με τα χέρια του στο κεφάλι.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ (αγχωμένα): ΚΥΡΙΕ; Την ξέρετε;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (ψιθυριστά): ...γυν...α... του...

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ: Τι;

Ο Γερόνικος γυρνάει βίαια προς τον αστυνομικό, τη στιγμή που ο Λαζάρου κλείνει τα μάτια του και μαζί μαυρίζει και η εικόνα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: ΕΙΝΑΙ Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ!

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ

Ο Λαζάρου ξυπνάει απότομα στο δωμάτιό του. Κοιτά το ρολόι του, είναι λίγο πριν από τα μεσάνυχτα. Σηκώνεται, παρατηρεί όμως έντρομος ότι τα χέρια του είναι γεμάτα με αίμα. Τρέχει στο μπάνιο να πλυθεί. Αφού ξεπλύνει το αίμα και ρίξει νερό στο πρόσωπό του, βλέπει στον καθρέφτη του γραμμένο με αίμα: ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΜΕΝΕ ΠΑΝΤΑ.

Αμέσως ακούει ένα θόρυβο από μια μεριά του σπιτιού του. Σαστισμένος βγαίνει απ' το μπάνιο και ξαναπηγαίνει στο δωμάτιό του, για να πάρει το περιστροφό του. Ακούει τότε χαμηλές φωνές από το ίδιο σημείο. Προχωρά αργά προς τα εκεί. Είναι το δωμάτιο της κόρης του. Έχοντας πλησιάσει αρκετά,

βλέπει δύο σιλουέτες μέσα, εκ των οποίων η μία είναι αδιαμφισβήτητα η κόρη του. Η άλλη ανήκει σ' έναν άντρα που, έχοντας γυρισμένη την πλάτη του, κρατά τη Ειρήνη του μιλώντας της.

Ο Λαζάρου κατατρομαγμένος μπαίνει γρήγορα στο δωμάτιο σημαδεύοντας τον άντρα.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Άσε την κόρη μου ήσυχη.

Ο άντρας σηκώνεται αργά, ακόμα με την πλάτη του στραμμένη στον Λαζάρου.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Απομακρύνσου.

Ο άντρας παραμένει ακίνητος.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΟΥ! (ετοιμάζει το περίστροφο)
Θα μετρήσω μέχρι το τρία και, μα το Θεό, αν δεν—

Ο άντρας γυρνάει, πηγαίνοντας κοντά στην Ειρήνη. Βλέπουμε αμυδρά το πρόσωπό του. Είναι ο Γερόνικος.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ωστε φτάσαμε ως εδώ;

ΛΑΖΑΡΟΥ: Εσύ... Τι θες εσύ εδώ;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ποιά θα είναι επόμενη; Ε;! Η ίδια σου η κόρη;

ΛΑΖΑΡΟΥ (απειλητικά): Είπα: ΤΙ ΘΕΣ ΕΔΩ; Θα μας ξεκάνεις όπως και τις άλλες; Σαν τη γυναίκα μου; Τι είναι για σένα, ρε; ΠΑΙΧΝΙΔΙ;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ξανασκέφου αυτά που λες.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Αφού βρήκαμε αποτυπώματα, ρε! (Ο Λαζάρου παίρνει δύο βαθιές αγχωμένες ανάσες πριν ξαναμιλήσει). Ξέρεις τι τραβήξαμε, ρε καθίκι; Ξέρεις τι τράβηξε η Ειρήνη; Πώς μπόρεσες; (ο Λαζάρου αρχίζει να κλαίει απ' τα νεύρα, με το περίστροφο πάντα τεντωμένο στον Γερόνικο) Ξέρεις τι έχω περάσει, ρε; Πρώτα πήγες μαζί της και μετά...μετά... τη σκ—...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Δεν ξέρεις τι λες...Ειρήνη, κλείσε τα μάτια σου.

ΛΑΖΑΡΟΥ (ουρλιάζοντας): ΜΗΝ ΤΗΣ ΜΙΛΑΣ! (συνεχίζει να κλαίει) Τη γυναίκα μου, τη...

Κοντινό στο πρόσωπο του Λαζάρου, ο οποίος σκύβει το κεφάλι του για να σκουπίσει τα δάκρυα του.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ...τη σκότωση...

Ο Λαζάρου σηκώνει το κεφάλι του και αντικρίζει ακριβώς μπροστά του, σε απόσταση αναπνοής το Γερόνικο.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Αρχετά.

Ακούγεται ένας πυροβολισμός. Για μια στιγμή στέκονται και οι δύο ακίνητοι, κοιτώντας ο ένας τον άλλο. Ο Γερόνικος έχει ένα πέτρινο βλέμμα, ενώ ο Λαζάρου κοιτά, με δάκρυα στα μάτια, απορημένος. Ξαφνικά ο Λαζάρου καταρρέει. Ο Γερόνικος αναστενάζοντας κοιτάει κάτω. Το δωμάτιο σιγά-σιγά μαυρίζει, σαν το τέλος σκηνης σε θεατρική παράσταση.

FADE OUT στη σκηνή δώδεκα.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

Ο Λαζάρου ανοίγει τα μάτια του. Είναι καθισμένος κάπου. Τον βλέπουμε για λίγο σε κοντινό να κοιτάει απορημένος γύρω του. Ξαφνικά, σαν να συνειδητοποιεί κάτι, κοιτά σαστισμένος στο στομάχι του. Δεν υπάρχει κανένα τραύμα. Κοιτά το χώρο, γεμάτος απορία. Κάθεται σε μια θέση ενός θεάτρου. Δεν υπάρχει κανείς γύρω του, ούτε στα άλλα καθίσματα, ούτε στη σκηνή. Σηκώνεται, θέλοντας να καταλάβει τι του συμβαίνει. Διάφορα συναισθήματα και σκέψεις τον κυριεύουν: Πού βρίσκεται; Πώς βρέθηκε εδώ; Πού είναι ο Γερόνικος; Πού είναι η κόρη του; Βγαίνει στο διάδρομο ανάμεσα απ' τις θέσεις. Μένοντας για λίγο στο ίδιο σημείο, κοιτά γύρω του, για κάποιο στοιχείο, κάποια έξοδο (η κάμερα γυρνά μαζί του). Ακούει ξαφνικά μια γνώριμη φωνή.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: 'Ωστε φτάσαμε και πάλι εδώ, ε;

Ο Λαζάρου γυρνάει σαστισμένος βλέπει έναν άντρα με τη μορφή του Γερόνικου. Αμέσως σχηματίζεται οργή στο πρόσωπό του. Τρέχει φωνάζοντας προς το μέρος του για να τον πιάσει. Ο Γερόνικος, χωρίς την παραμικρή αλλαγή στο απαθές βλέμμα του, με σίγουρες και γρήγορες κινήσεις, βγάζει ένα περίστροφο απ' το παλτό του και τον πυροβολεί το πόδι, λίγο πριν τον φτάσει. Πετάει το περίστροφο κάτω. Ο Λαζάρου, ουρλιάζοντας απ' τον πόνο, σωριάζεται στο πάτωμα. Ο Γερόνικος τον πλησιάζει, κοιτώντας όμως μπροστά και τον προσπερνά. Του μιλά χωρίς να τον κοιτάξει.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Σήκω.

Ο Λαζάρου τον κοιτάει οργισμένος, βογγώντας απ' τον πόνο και τα νεύρα, αδύναμος να αρθρώσει λέξη. Ο Γερόνικος τότε, με την πλάτη στραμμένη σ' εκείνον, γυρνά το κεφάλι του και τον κοιτάει με την άκρη του ματιού του.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Δε θα το ξαναπώ.

Ο Λαζάρου κοιτά τότε το πόδι του. Δεν υπάρχει ίχνος πληγής. Κοιτά τον Γερόνικο άφωνος. Πιάνει γρήγορα όμως το περιστρόφο που πέταξε πριν και το αδειάζει με μανία πάνω του. Στο παλλτό του δημιουργούνται 5 τρύπες. Ο Γερόνικος κάθεται για λίγο ακίνητος. Γυρνά έπειτα αργά-αργά, σαν να μην έγινε τίποτα και κοιτά τον Λαζάρου μ' ένα τρομαχτικό βλέμμα. Ο Λαζάρου έχει παγώσει απ' τον τρόμο του. Ύστερα από λίγα δευτερόλεπτα σιωπής, ο Γερόνικος ξεσπάει σε γέλια.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Που να με πάρει, κάθε φορά τα ίδια, ε; (γελά)
Ερωτήσεις ρουτίνας, λοιπόν: γνωρίζεις πού βρίσκεσαι, γιατί είσαι εδώ, ποιος είναι ο σκοπός του χώρου αυτού;

Ο Λαζάρου τα έχει χάσει εντελώς. Είναι ασφαλές να πούμε ότι κάθε λέξη που βγαίνει απ' το στόμα του είναι πνιγμένη στην απορία, στην απόγνωση και στην οργή για τον άντρα απέναντι του.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τι είναι αυτά που λες; (**flashback στη προηγούμενη σκηνή, όπου ο Γερόνικος πυροβολεί τον Λαζάρου στο σπίτι του**) Με... ΜΕ ΠΥΡΟΒΟΛΗΣΕΣ! Πού είμαστε; Πού είναι η Ειρήνη;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Θα το πάρω σαν όχι, λοιπόν... Κάτσε τώρα... (χτυπά με το χέρι του μια θέση) Η παράσταση ξεκινά!

Ο Λαζάρου απέχει αρκετά μέτρα απ' τον Γερόνικο. Ο πρώτος βρίσκεται κάπου στη μέση του διαδρόμου, ο δεύτερος στην πρώτη σειρά.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΚΟΡΗ ΜΟΥ;

Ο Λαζάρου προχωρά αποφασιστικά προς τον Γερόνικο, ενώ η κάμερα τον ακολουθεί σε κοντινό προφίλ. Όσο προχωρά, φωνάζει:

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τι είναι όλο αυτό; Πιστεύεις ότι θα γλιτώσεις; Έχεις σκοτώσει τρεις γυναίκες! Προσπάθησες να σκοτώσεις κι εμένα! Απήγα-

Ο Λαζάρου σταματά εκεί περίπου που υπολογίζαμε ότι θα ήταν ο Γερόνικος. Κοιτά απορημένος μπροστά του. Τότε, το πρόσωπο του Γερόνικου μπαίνει στο πλάνο από το πίσω μέρος (πάντα κοντινό προφίλ), κοιτώντας το πίσω μέρος του κεφαλιού του Λαζάρου.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (χαμηλόφωνα): Είπα, κάτσε.

Ο Λαζάρου στέκεται με κομμένη την ανάσα. Γυρνάει γρήγορα, αλλά ο Γερόνικος δεν είναι εκεί. Ξαναγυρνά μπροστά του, όπου βρίσκεται ξανά ο Γερόνικος.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Περιμένω.

Ο Λαζάρου κοιτά αποχαυνωμένος.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ...Π-Ποιός...εί...σαι...;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ω, μα γνωρίζεις πολύ καλά ποιος είμαι.

Λίγες στιγμές σιωπής.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Είμαι οι ενοχές σου και τα λάθη σου.

Χωρίς να έχει φωνή ή δύναμη να αντιδράσει πλέον, ο Λαζάρου κάθεται μηχανικά σε μια ακριανή θέση. Ο Γερόνικος έχει τα μάτια του καρφωμένα πάνω του.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (αλλάζοντας ύφος): Έξοχα! Ας αρχίσουμε λοιπόν!

Ο φωτισμός χαμηλώνει. Ο Γερόνικος ανεβαίνει στη σκηνή.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (με θεατρinίστικο ύφος, κοιτώντας το κενό): Πρόκειται να ακούσουμε μια ιστορία αγάπης. Μια ιστορία πόνου, θλίψης, λανθασμένων κατηγοριών και τεσσάρων φόνων. Είναι η ιστορία τού πώς ο Ορφέας Λαζάρου έφτασε να κάθεται σε τούτη τη θέση. Οι χαρακτήρες μας: Ορφέας Λαζάρου! Ειρήνη Λαζάρου! Μελίνα Λαζάρου! Γιάννης Γερόνικος!

Ανάμεσα σε κάθε όνομα ακούγονται χειροκροτήματα απ' το πουθενά, στο άκουσμα των οποίων ο Λαζάρου κοιτά γύρω του, αντιμετωπίζοντας, όμως, μόνο ένα άδειο θέατρο. Ακόμα, κάθε φορά που ακούγεται ένα όνομα εμφανίζεται στη σκηνή ένα ζωντανό ομοίωμα κάθε αντίστοιχου χαρακτήρα. Όλοι μαζί υποκλίνονται. Σβήνουν τα φώτα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Όλα άρχισαν όταν ο Ορφέας γνώρισε τη Μελίνα. Κεραυνοβόλος έρωτας, όπως λένε.

Ανοίγει ένας προτζέκτορας που φωτίζει τον Λαζάρου και τη γυναίκα του, πάνω στη σκηνή να φιλιούνται.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Η χαρά που απέκτησαν με τον ερχομό της Ειρήνης ήταν απερίγραπτη.

Ο προβολέας σβήνει για μια στιγμή και όταν ανάβουν τα φώτα της σκηνής βλέπουμε το Λαζάρου, τη Μελίνα και την Ειρήνη να παίζουν χαρούμενοι.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Όμως, όπως όλα τα όμορφα πράγματα, έτσι και η αστείρευτη χαρά τους στέρεψε. Η μούρα, η πόρνη των τυ-

χερών, τους επιφύλασσε άλλα.

Τα φώτα σβήνουν απότομα. Όταν ανάβουν ξανά, στη σκηνή βρίσκεται ο Λαζάρου και η γυναίκα του, οι οποίοι μαλώνουν έντονα (δεν ακούγονται οι φωνές τους).

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ο γάμος τους ήταν καταδικασμένος να αποτύχει. Εγωισμός. Ανυπομονησία. Λανθασμένες αποφάσεις. Ήρθαν στα πρόθυρα του χωρισμού.

Σβήνουν τα φώτα. Ανοίγει ένας προβολέας που φωτίζει την Ειρήνη, πάνω στη σκηνή.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Αλλά όχι ακόμα.

Σβήνει ο προβολέας.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (αργά, με βαθιά φωνή): Γνωρίστε τον Γιάννη Γερόνικο.

Τα φώτα ανοίγουν στη μία πλευρά της σκηνής. Βλέπουμε το Γερόνικο να στέκεται και να καπνίζει.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ανύπαντρος, ασταθής, κυνικός. Πετά τις σχέσεις πιο συχνά απ' τα αποτσιγάρα στο τασάκι του. Γνώρισε τον Λαζάρου στο σώμα. Κατέληξαν πολύ γρήγορα φίλοι και προάχθηκαν μαζί σε επιθεωρητές. Το ενδιαφέρον τώρα: γνώρισε τη γυναίκα του Λαζάρου, τη Μελίνα σε μια δεξίωση.

Ο Γερόνικος/Ομοίωμα πετά το τσιγάρο του. Φωτίζεται και η υπόλοιπη σκηνή. Ο χώρος θυμίζει όντως δεξίωση, με μπουφές και επίσημα ντυμένους καλεσμένους να τριγυρνούν. Κανένας πλην των ηρώων δεν έχει πρόσωπο, σαν κούκλες σε μαγαζιά με ρούχα. Ο Λαζάρου βρίσκεται εκεί με τη Μελίνα. Συναντώνται με τον Γερόνικο, τον οποίο συστήνει στη γυναίκα του.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ξέρετε πολύ καλά κατά πού πηγαίνει η ιστορία αυτή. Πιο κλισέ πεθαίνεις. Έτσι όμως έγινε. Τουλάχιστον στα μάτια του Λαζάρου.

Η εικόνα πάνω στη σκηνή παγώνει τη στιγμή που ο Γερόνικος και η Μελίνα ανταλλάσσουν χειραψίες. Μετά από λίγο σβήνουν τα φώτα. Από το πουθενά ακούγονται βροντές. Αστράφτει, μέσα στο θέατρο.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Δεν ήταν πολύ δύσκολο να βρει σημάδια. Πώς το αντιμετώπισε, όμως. Εδώ είμαστε.

Ξαφνικά, με μια αστραπή, ανοίγουν και αμυδρά φώτα στη σκηνή. Είναι το σπίτι του Λαζάρου. Η Μελίνα μπαίνει μέσα,

ενώ ο ίδιος στηρίζεται όρθιος σε μία καρέκλα, με την πλάτη του στη γυναίκα του.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Αααα... Το αγαπημένο μου σημείο. "Πού ήσουν;"

Τα χείλη τού ομοιώματος του Λαζάρου κινούνται σε συμφωνία με τη φωνή τού παρουσιαστή.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Μα ξέρει την απάντηση. "Στο νοσοκομείο, στη μάνα μου."

Όμοια και τα χείλη τής Μελίνας.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: ΨΕΜΑ! (Λαζάρου) "Μυρίζεις τσιγαρίλα." Ο Λαζάρου γνωρίζει πολύ καλά την αλήθεια. Μια αλήθεια που, ω, ναι, βράζει, βράζει μέσα του! (Μελίνα, διστακτικά) "Πέρασα από ένα μπαρ..." ΨΕΜΑ! "Πού είναι η μικρή;" (Λαζάρου) "Κοιμάται".

Ο Λαζάρου πλησιάζει την Μελίνα, η οποία του γύρισε την πλάτη της για να αφήσει το παλτό της.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ωωω, πόσο θέλει να το κάνει, να τελειώσει την ιστορία, να πάρει το νόμο στα χέρια του! Οργή! Πώς μπόρεσαν! Η πόρνη! Ο προδότης! Η χαμένη του ζωή και ο φθόνος του ζητούν εκδίκηση! Θα αγνοήσει την ανθρωπιά του;

Ο Λαζάρου αρπάζει τη γυναίκα του απ' το λαιμό και βεράει το κεφάλι της στον τοίχο. Τότε, σβήνουν τα φώτα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Μα, το έχει ήδη κάνει.

Ανοίγουν τα φώτα και βλέπουμε από κοντά σε αργή κίνηση το Λαζάρου να πνίγει τη χωρίς αισθήσεις γυναίκα του. Έχει δάκρυα στα μάτια του και ένα οργισμένο/απεγνωσμένο βλέμμα. Ύστερα από λίγο το σώμα τής Μελίνας αρχίζει να κάνει σπασμωδικές κινήσεις, αντιδρώντας στον πνιγμό. Σταματά. Ο Λαζάρου ύστερα από λίγο σηκώνεται και απομακρύνεται απ' το πτώμα, πέφτοντας πίσω. Τα φώτα σβήνουν.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Λίγα στίγματα ανθρωπιάς τού μένουν πλέον. Και όλα τού ουρλιάζουν να απορρίψει το γεγονός ότι η κόρη του είναι ορφανή. Το κυρίαρχο μέρος του αναλαμβάνει τώρα. Η Μηχανή. Το Τέρας.

Ξαναεμφανίζεται εικόνα. Ο Λαζάρου είναι στο αμάξι του και οδηγεί με ύφος αποφασιστικό ως απαθής.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Η πλευρά του αυτή ξέρει τι να κάνει. Έχει μάθει.

Ο Λαζάρου κατεβαίνει απ' το αμάξι σε μια αλάνα. και ανοίγει το πορτ-μπαγκάζ. Η κάμερα τον κοιτά από μέσα. Αλλάζει το πλάνο και βρίσκεται στην ίδια αποθηκούλα που τη βρήκε δύο σκηνές πριν. Ετοιμάζει μια κρεμάλα και την κρεμά. Πάει να φύγει γρήγορα, όμως κοντοστέκεται.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ο άνθρωπος δε θα πρέπει να μάθει ότι είναι φόνος.

Ο Λαζάρου βρίσκει δύο τελάρα και τα πετάει κάτω ακριβώς απ' το πτώμα. Βγαίνει απ' την αποθηκούλα και πάει ως το αμάξι. Βγάζει το κινητό του. Μιλά με τη φωνή του παρουσιαστή.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (Λαζάρου) "Ορφέας Λαζάρου. Είμαι στο σκοπευτήριο Βύρωνα και έχω πτώμα."

Ο Λαζάρου προχωρά πάλι αργά - αργά προς την αποθήκη. Μπαίνει μέσα και βλέπει το πτώμα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: "Μια γυναίκα. Κρεμασμένη. Απλά ελάτ-"

Σηκώνει το φακό του προς το πρόσωπο της. Αφήνει το κινητό και πέφτει (σε αργή κίνηση) στα γόνατα. Όταν χτυπά έδαφος η εικόνα σβήνει.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ο Άνθρωπος είδε ότι η γυναίκα του φαινομενικά αυτοκτόνησε. Δεν μπορούσε όμως να το αποδεχτεί ούτε αυτό. Το έλαβε ως "απότομο χωρισμό". Το Τέρας, όμως, έπρεπε να τη βγάλει καθαρή. Η τιμωρία έπρεπε να συνεχιστεί. Και ήξερε με ποιον τρόπο.

Ξαναεμφανίζεται εικόνα. Έχουμε ξαναγυρίσει στη θεατρική σκηνή. Φωτίζεται η μία πλευρά της. Πάνω βρίσκονται ο Λαζάρου και το θύμα του "1ου φόνου". Ο Λαζάρου γρήγορα βάζει μια σακούλα στο κεφάλι της. Σβήνει το φως. Φωτίζεται τότε η άλλη πλευρά της σκηνής. Βλέπουμε τον Λαζάρου γρήγορα να χτυπά το κεφάλι του θύματος του "2ου φόνου" με ένα λοστό. Ξανασβήνει το φως. Μετά από λίγες στιγμές σκότους ανοίγουν τα φώτα σε όλη τη σκηνή και βλέπουμε και τα δύο θύματα κρεμασμένα.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ο Γερόνικος θα έκανε μια σειρά δολοφονιών, όμοιες με τον τρόπο που βρήκε τη γυναίκα του και ο Λαζάρου θα τον έπιανε. Ο Άνθρωπος έτσι θα είχε μια ψυχική κάθαρση και το Τέρας θα ξανακοιμόταν.

Ξανασβήνουν τα φώτα.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ΟΧΙ!

Τα φώτα ανάβουν και ο κανονικός Λαζάρου ανεβαίνει στη σκηνή, τρέχοντας αναστατωμένος.

ΛΑΖΑΡΟΥ: Τι είναι όλα αυτά;! Τι έχεις κάνει;

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Η παράσταση δεν τελείωσε! Δεν θες να μάθεις την ανατρεπτική συν-

ΛΑΖΑΡΟΥ: ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ; *(βλέπουμε flashback απ' τους πραγματικούς φόνους που έκανε ο Λαζάρου) ΠΩΣ-... (κι άλλο flashback) (καταρρέει απ' τα νεύρα του, κλαίγοντας) Γιατί μου το κάνεις αυτό...;*

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ *(αναστενάζοντας)*: Ο διάβολος πρέπει να κάνει τη δουλειά του διαβόλου...

Ενώ βλέπουμε το Λαζάρου σε μεσαίο, ο Γερόνικος μπαίνει στο πλάνο από πίσω, πιάνοντάς του φιλικά την πλάτη.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: ...Μην ξεχνάς όμως ότι εσύ ήσουν που τα προκάλεσες όλα...

Ο Λαζάρου έντρομος του πετά το χέρι και απομακρύνεται, χάνει την ισορροπία του όμως και πέφτει στα γόνατα. Όσο είναι κάτω πεσμένος, βλέπουμε διάφορα flashbacks από τις στιγμές που ο Λαζάρου έκανε στην πραγματικότητα αυτά που αφηγούταν πριν ο Παρουσιαστής.

Τα πόδια του Παρουσιαστή μπαίνουν στο πλάνο.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Θα σου πω όμως τη συνέχεια της ιστορίας.

Βλέπουμε κανονικά όσα αφηγείται ο μυστήριος άντρας με τη μορφή του Γερόνικου.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Ο Γερόνικος άρχισε όμως να φάχνει μόνος του τις υποθέσεις. Κατάλαβε ότι έκρυβες κάτι τεράστιο.

Βλέπουμε τη σκηνή από το μπαρ. Η εικόνα είναι άχρωμη, σχεδόν ασπρόμαυρη.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Όχι, απλά δεν έχει περάσει ούτε βδομάδα από-
ΛΑΖΑΡΟΥ: Έλα ντε, δύο φόνους σε μια βδομάδα-

Η εικόνα παγώνει.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Γιατί να πεις ότι έγιναν δυο φόνους; Η Μελίνα δεν υποτίθεται πως αυτοκτόνησε; Ήξερε ότι κάτι δεν πήγαινε καθόλου καλά. *(Βλέπουμε το Γερόνικο στην αποθηκούλα.)* Βρήκε το πτώμα τής γυναίκας σου. Είδε τα σημάδια απ' τον πνιγμό στο λαιμό της, την πληγή στο κεφάλι της. Δεν ήταν αυτοκτονία. Βρήκε και τον αναπτήρα σου. *(Βλέπουμε τις σκηνές*

που αφηγείται.) Ερεύνησε και τους άλλους φόνους. Πρέπει να πω, τα "κλειστά δωμάτια" που σκηνοθέτησες εξέπληξαν μέχρι κι εμένα. Έπρεπε να είναι άλυτοι οι φόνοι, όμως! Έπρεπε να είναι ο Άνθρωπος αυτός που θα μπορούσε να τους λύσει και να κατηγορήσει το Γερόνικο! Όχι και τόσο κλειστά, όμως, αν βάλουμε ως δολοφόνο εσένα. 1ος φόνος: έπρεπε να φτάσεις πρώτος στην πόρτα και να την πυροβολήσεις! Κάποιος άλλος απλά θα την άνοιγε. 2ος φόνος: κανείς δεν σκέφτηκε ότι μπορείς απλά να αλλάξεις τα καρτελάκια των κλειδιών! Όμως μετά, ΜΠΑΜ! Τα δακτυλικά του που βρέθηκαν στο λοστό στο σχολείο! Πώς έγινε αυτό; (Βλέπουμε σαν flashback το Λαζάρου να τοποθετεί ένα αυτοκόλλητο στην οθόνη του κινητού του. Σκηνή στο μπαρ: ο Γερόνικος αγγίζει την οθόνη για να δει τις φωτογραφίες. Αλλάζει η σκηνή και ο Λαζάρου είναι στο δωμάτιο του 2ου φόνου και περνά τα αποτυπώματα στο λοστό.) Χεχε... Έξυπνος Λαζάρου. Καταλαβαίνεις, ο καημένος ο Γιαννάκης μας έπρεπε να δράσει αμέσως. Έτρεξε στην Ειρήνη, έτρεξε να την προστατεύσει απ' τον ίδιο της τον πατέρα. Κι εκεί σε βρ-

ΛΑΖΑΡΟΥ: Είμαι στην κόλαση;

Με τα λόγια αυτά ο Παρουσιαστής σταματά και στην εικόνα ξαναεμφανίζεται ο Λαζάρου γονατισμένος, να κοιτά το πάτωμα. Στην εικόνα φαίνονται και τα πόδια του Παρουσιαστή. Λίγες στιγμές σιωπής κυριαρχούν.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Δεν υπάρχει κόλαση.

Ο Λαζάρου κοιτά αργά στο πλάι του. Βλέπει την μορφή της κόρης του. Αφήνει έναν λυγμό.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Μόνο αυτή που δημιουργείς εσύ. Που δημιούργησες για την κόρη σου, τον φίλο σου και τις οικογένειες δύο αθώων γυναικών.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ...όχι...Όχι, ΟΧΙ! Εγώ... ποτέ...

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Μπορείς να φανταστείς πώς ένιωθε η κόρη σου όταν της έλεγες ότι θα πάει στη μαμά της, ενώ άκουγε παντού ότι έχει πεθάνει; Όταν ήσασταν στο ίδιο σπίτι και την ρωτούσες αν ήθελε να πας κοντά της; Εσύ μετά ασφαλώς πήγες να αφανίσεις μια ψυχή.

ΛΑΖΑΡΟΥ: ...Δεν ...κατ...λα-

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ: Είσαι ένοχος και σου αξίζουν όλες οι κατάρρες του κόσμου.

Ο Λαζάρου τινάζει το κεφάλι του προς τον Παρουσιαστή/
Γερόνικο.

ΛΑΖΑΡΟΥ (ουρλιάζοντας): ΌΧΙ! Τι έχεις κάνει;! Τι είναι όλα αυτά... μια μεγάλη φάρσα είναι, ένα κακό όνειρο!

Σιωπά. Το βλέμμα του από οργισμένο, ξαφνικά γεμίζει με τρόμο. Ένα περίστροφο μπαίνει στο πλάνο και ακουμπά το κεφάλι του.

ΓΕΡΟΝΙΚΟΣ (αναστενάζοντας): Πάμε πάλι.

Ο Παρουσιαστής/Γερόνικος τραβά την σκανδάλη και με τον κρότο μαυρίζει η εικόνα.

Μέρα. Ο Ορφέας Λαζάρου ξυπνάει στο κρεβάτι του.

ΤΕΛΟΣ;

Μια μέρα στο σπίτι

ΣΚΗΝΗ 1η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΓΡΑΦΕΙΟ / ΗΜΕΡΑ

Ο ΑΝΤΡΑΣ κάθεται στο γραφείο του και βάζει ένα δίσκο βινυλίου στο πικ-απ. Ακουμπάει τη βελόνα στο δίσκο και ακούγεται η Ένατη συμφωνία του Μπετόβεν. Καλύπτοντας την Ένατη Συμφωνία, ακούγεται το “Απόψε φόρα τα καλά σου” του Κιάμου. Ο άντρας κοκκαλώνει, βγάζει τη βελόνα απ’ το δίσκο, σηκώνεται, παίρνει απ’ το γραφείο του την Καινή Διαθήκη, ένα σταυρό μεγάλο ξύλινο, ένα μπολ με αγιασμό, βασιλικό και κατευθύνεται προς το μέρος απ’ όπου ακούγεται η μουσική.

ΣΚΗΝΗ 2η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟ 1 / ΗΜΕΡΑ

Παίζει ακόμη το “Απόψε φόρα τα καλά σου”. Το ΚΟΡΙΤΣΙ χορεύει σε στύλ Ηλιάκη και το ΑΓΟΡΙ πεσμένο στα γόνατα, βαράει παλαμάκια τρώγοντας κριτσίνια. Ανοίγει η πόρτα και μπαίνει μέσα ο άντρας. Για μια στιγμή, το κορίτσι και το αγόρι κοκκαλώνουν και τον κοιτάνε και μετά συνεχίζουν το χορό. Ο άντρας αφήνει στο γραφείο το μπόλ και το βασιλικό και κρατώντας στο ένα χέρι ανοιχτή την Καινή Διαθήκη και στο άλλο το σταυρό, διαβάζει μουρμουριστά. Το αγόρι και το κορίτσι εξακολουθούν να χορεύουν με περισσότερη ένταση. Ο άντρας αφήνει στο γραφείο την Καινή Διαθήκη και τον σταυρό και παίρνει το μπολ με τον αγιασμό και το βασιλικό και αρχίζει να τους αγιάζει. Το αγόρι πνίγεται τρώγοντας κριτσίνι και το κορίτσι τον βαράει στην πλάτη χορεύοντας. Το αγόρι παίρ-

νει το μπολ απ' τα χέρια του άντρα, πίνει νερό και του το ξαναβάζει στα χέρια, ενώ ο άντρας τον κοιτά έκπληκτος. Το κορίτσι χορεύοντας ανοίγει ένα συρτάρι, βγάζει ένα κουτί Lexitanil, το ανοίγει, παίρνει ένα χάπι και το βάζει στην τσέπη της μπλούζας του άντρα. Το κορίτσι τον πιάνει απ' το χέρι, το αγόρι ανοίγει την πόρτα, το κορίτσι χορεύοντας τον βγάζει έξω και το αγόρι κλείνει την πόρτα πίσω του.

ΣΚΗΝΗ 3η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ / ΗΜΕΡΑ

Η μουσική σταματάει.

ΚΟΡΙΤΣΙ: Τι την κλείνεις, ρε;

ΑΓΟΡΙ: Κάτσε ρε, με παίρνει ο Τζιμ.

Ενώ ακούγονται αυτά, το ΚΟΡΙΤΣΙ 2 περνάει με σκυμμένο το κεφάλι και μπαίνει στο μπάνιο αφήνοντας ανοιχτή την πόρτα και ο άντρας την κοιτά σε όλο το μήκος της διαδρομής της. Το κορίτσι 2 βγαίνει από το μπάνιο ξανά με σκυμμένο το κεφάλι, αυτή τη φορά κρατώντας ένα ξυράφι. Προχωράει και μπαίνει στο δωμάτιό της κλείνοντας την πόρτα, ενώ ο άντρας εξακολουθεί να την κοιτάει. Ο άντρας κατευθύνεται προς το δωμάτιό της.

ΣΚΗΝΗ 4η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟ 2 / ΗΜΕΡΑ

Το κορίτσι 2 κάθεται σε ένα κρεβάτι και κοιτάει το ξυράφι. Ανοίγει η πόρτα, μπαίνει ο άντρας και κάθεται δίπλα της.

ΑΝΤΡΑΣ: Παιδί μου, στο δωμάτιό σου θα ξυρίσεις τα πόδια σου;

ΚΟΡΙΤΣΙ 2: Για ποια πόδια μου λες ρε πατέρα; Εδώ έχουμε προβλήματα! Χώρισα με τον Τέο, πήγε και τα έφτιαξε με αυτή την πατσαβούρα την Τζίνα, λέει ότι φτιάχνει καλύτερα τα μαλλιά της. Και έχει και δίκιο, γιατί η Τζίνα έχει λακ. Έμενα μου τελείωσε και η λακ και το eyeliner. Άσε! Πήγα κι από το νεκροταφείο, δεν είχε κηδεία σήμερα να φάμε κάνα κόλυβο.

Ο άντρας με ανοιχτό το στόμα ψάχνει το χαπάκι. Το βρίσκει, το βάζει στο στόμα του και πίνει απ' τον αγιασμό, ενώ το κορίτσι 2 συνεχίζει να μιλάει.

ΚΟΡΙΤΣΙ 2: Άσε με να χαρακωθώ με την ησυχία μου, ρε πατέρα, να νιώσω λίγο πόνο!

Ο άντρας δείχνει να μη νιώθει καλά.

ΑΝΤΡΑΣ: Αλέκαααααα...

ΣΚΗΝΗ 5η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΚΟΥΖΙΝΑ / ΗΜΕΡΑ

Η Αλέκα βγάζει ένα ταψί απ' τον φούρνο και ακούγοντας το όνομά της (εδώ θα μπει εφέ slow motion) γυρνάει το κεφάλι της, παίρνει τον πλάστη που υπάρχει πάνω στο τραπέζι και τρέχει προς το δωμάτιο.

ΣΚΗΝΗ 6η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟ 2 / ΗΜΕΡΑ

Η Αλέκα μπαίνει στο δωμάτιο, τους κοιτάει και βάζει τα χέρια της στη μέση.

ΑΛΕΚΑ: Τι έχει γίνει και φωνάζεις;

ΑΝΤΡΑΣ: Τα παιδιά σου δεν είναι καλά. Εδώ η κόρη σου θέλει να χαρακωθεί, επειδή της τελείωσε το eyeliner.

ΑΛΕΚΑ: Ιιιιιιι! Ίτς δε σκέφτεσαι μαρή που 'χεις γίνει σαν την Κούλα την κατσίκια τη μαύρη που 'χουμε στο χωριό; Εδώ άλλα παιδιά δεν έχουν τίποτες να φάνε κι εσύ που τα 'χεις όλα μαρή εκτός απ' αυτό το μάνερ, λάνερ, πώς σκατά το λένε, θες να κόψεις τις φλέβες σου; Άιντε σήκω να φάμε, έναμα τυρόπιτα και θα κρυώσει.

ΚΟΡΙΤΣΙ 2: Πωωωω, καλά!

Σηκώνεται το κορίτσι 2, σηκώνει και τον άντρα και φεύγουν απ' το δωμάτιο.

ΣΚΗΝΗ 7η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ, ΚΟΥΖΙΝΑ

Ο άντρας και το κορίτσι 2 κάθονται στο τραπέζι, ενώ η Αλέκα το στρώνει.

ΑΝΤΡΑΣ: Παιδιά, ελάτε για φαγητό.

ΑΛΕΚΑ: Περίμενε! Με το σωστό τον τρόπο...

Η Αλέκα ανοίγει ένα συρτάρι και βγάζει από μέσα μια ντουντούκα και την ανάβει.

ΑΛΕΚΑ: Όλοι στην κουζίνα! Έτοιμο το φαγητό!

Η Αλέκα σβήνει τη ντουντούκα.

ΑΛΕΚΑ: Έτσι γίνονται οι δουλειές μάνα μου.

Η ΓΙΑΓΙΑ τραβάει την καρέκλα και κάθεται και ακολουθούν το αγόρι, το ΑΓΟΡΙ 2 και το κορίτσι. Το κορίτσι 2 έχει πάρει ένα μαχαίρι, το κοιτάει και το χαϊδεύει πάνω στο χέρι της. Το αγόρι 2 καθρεφτίζεται σε ένα κουτάλι και φτιάχνει το μαλλί του.

ΚΟΡΙΤΣΙ: Πόσες θερμίδες να 'χει αυτό τώρα;

Βγάζει το κινητό της και πηγαίνει στην εφαρμογή “Θερμιδομετρητής”.

ΚΟΡΙΤΣΙ: Για να δούμε.

Το αγόρι έχει πέσει με τα μούτρα στο φαγητό. Η Αλέκα κάθεται κι αυτή σε μια καρέκλα. Ο άντρας σηκώνεται.

ΑΝΤΡΑΣ: Προσευχή δε θα κάνουμε;

ΑΓΟΡΙ: Τι προσευχή ρε πατέρα; Μας έχει κόψει η λόρδα!

ΑΝΤΡΑΣ: Προσευχή αλλιώς κομμένο το χαρτζιλίκι.

ΑΓΟΡΙ: Όπα όπα! Έννοείται προσευχή! Είπε κανείς ότι δε θα πούμε προσευχή; Πάτερ ημών..

ΑΝΤΡΑΣ: Όχι εσύ, τη λες και λάθος! Αλέκα ξεκίνα.

ΑΛΕΚΑ: Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς, αγιασθήτω το όνομα Σου. Ελθέτω η βασιλεία Σου. Γενηθήτω το θέλημά Σου, ως εν ουρανών και επί της γης. Τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερα. Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών. Και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού. Αμήν.

ΑΝΤΡΑΣ: Κυριακή σήμερα! Η μέρα του Κυρίου, η μέρα της οικογένειας! Ευλογημένο το φωμί που τρώμε! Καθήστε! Και μην ξεχνάτε πως όταν τρώμε δε μιλάμε...

ΓΙΑΓΙΑ: Πωωωω ρε! Τι μαλακίες λέει αυτός! Και σου είχα πει να μην τον πάρεις! Καλός ήταν εκείνος που σε γκάστρωσε στα 17 σου!

ΑΛΕΚΑ: Τι λες ρε μάνα; Σκάσε!

ΓΙΑΓΙΑ: Καιρός να πέσουν οι μάσκες! Να μάθεις να με λες κωλόγρια στις φίλες σου!

ΑΛΕΚΑ: Θα μου το πληρώσεις αυτό! Ας είναι! Βασίλη μου, έχεις πάρει τα χάπια σου;

ΒΑΣΙΛΗΣ: Ναι...

ΑΛΕΚΑ: Λοιπόν, στα 17 μου, εκεί που άρμηγα τις γελάδες,

ήρθε ο τσοπάνης ο Μήτσος. Μικρή και άβγαλτη ως ήμουν, με παρέσυρε, δεν ήξερα! Τζανή, ο μπαμπάς σου, δεν είναι ο μπαμπάς σου.

Ο Τζανής σταματάει να τρώει και κοιτάει έκπληκτος δεξιά κι αριστερά.

ΤΖΑΝΗΣ: Yes! E...εννοώ...γιατί σε μένα ρε γαμώτο, γιατί;

ΑΓΟΡΙ 2: Ρε μαλάκα, μην το παίρνεις τόσο κατάκαρδα.

ΤΖΑΝΗΣ: Δεν το παίρνω κατάκαρδα ρε! Κάτσε να το παίξω λίγο θλιμμένος μπας και μου δώσει κάνα φράγκο. Εκπτώσεις έχουμε, να πάρω καμιά ζακέτα. Ο'ιμέ ο'ιμέ, αλί αλί και τρισαλί!

ΑΝΤΡΑΣ: Το γεύμα έλαβε τέλος. Πηγαίντε όλοι στα δωμάτιά σας.

Όλοι σηκώνονται και φεύγουν. Η Αλέκα πάει δίπλα στο Βασίλη.

ΑΛΕΚΑ: Ήμουν μικρή και άμαθη. Θα σ' το 'λεγα.

Το κορίτσι 2 φεύγει με σκυμμένο το κεφάλι και η γιαγιά την παρατηρεί.

ΓΙΑΓΙΑ: Τι έπαθε αυτό;

Η Αλέκα ανασηκώνει τους ώμους της. Η γιαγιά φεύγει απ' την κουζίνα.

ΣΚΗΝΗ 8η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟ 2 / ΣΧΕΔΟΝ ΒΡΑΔΥ

Το κορίτσι 2 είναι καθισμένο σε μια γωνία. Η γιαγιά μπαίνει στο δωμάτιο.

ΓΙΑΓΙΑ: Τι έπαθες ρε Κλειώ;

ΚΛΕΙΩ: Τι να πάθω ρε γιαγιά; Εδώ δε με καταλαβαίνει κανείς. Η μόνη λύση είναι ο θάνατος.

ΓΙΑΓΙΑ: Αχ Παναγία μου! Τι έγινε;

ΚΛΕΙΩ: Χώρισα με τον Τέο...

ΓΙΑΓΙΑ: Ε, φτιάξ' τα με τον Πάνο.

ΚΛΕΙΩ: Δεν το 'χα σκεφτεί. Μπράβο ρε γιαγιά! Μόνο εσύ αξίζεις!

ΓΙΑΓΙΑ: Καλά! Επειδή με καλεί η φύση, πάω στο μέρος. Πάρε ένα τηλεφωνάκι εσύ τον Πάνο.

Η γιαγιά ανοίγει την πόρτα και φεύγει.

ΣΚΗΝΗ 9η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ / ΒΡΑΔΥ

Η γιαγιά χτυπάει την πόρτα του μπάνιου.

ΑΓΟΡΙ 2: Άλλοοοοοοοοοοο!

ΓΙΑΓΙΑ: Τι άλλος ρε Αντρέα; Θα τα κάνω πάνω μου, βγες έξω.

ΑΝΤΡΕΑΣ: Δεν μπορώ ρε γιαγιά, έχω δουλειά!

ΓΙΑΓΙΑ: Ωχ, κατάλαβα! Δουλειά τη λέμε τώρα τη Μαρία Παλάμη. Καλά, μην αργήσεις πολύ.

ΑΝΤΡΕΑΣ: ΟΚ!

ΣΚΗΝΗ 10η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΜΠΑΝΙΟ / ΒΡΑΔΥ

Ο Αντρέας αυτοφωτογραφίζεται στον καθρέφτη, παίρνοντας διάφορες πόζες. Βάζει το κινητό στην τσέπη και ανοίγει την πόρτα.

ΣΚΗΝΗ 11η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ / ΒΡΑΔΥ

Ο Αντρέας βγαίνει απ' το μπάνιο.

ΑΝΤΡΕΑΣ: Γιαγιάαααααα! Έμπα!

ΓΙΑΓΙΑ: Τι να μπω τώρα; Να 'ναι καλά οι γλάστρες της μάνας σου.

ΑΝΤΡΕΑΣ: Της δικιάς σου.

ΓΙΑΓΙΑ: Εεεε;

ΑΝΤΡΕΑΣ: Ναυυυ. ΟΚ λεω!

Ο Αντρέας πηγαίνει προς το δωμάτιό του, ανοίγει την πόρτα και μπαίνει μέσα, κλείνοντάς την πίσω του. Από δίπλα βγαίνουν ο Τζανής και το κορίτσι, όντας καλοντυμένοι.

ΚΟΡΙΤΣΙ: Ο Τζιμ τελικά θα έρθει;

ΤΖΑΝΗΣ: Τρέχει κάτι Ελενάκι;

Ο Τζανής ενών τα λείει αυτά, τρίβει το κεφάλι της Έλενας.

ΕΛΕΝΑ: Κάτσε ρε, θα μου χαλάσεις το μαλλί! Δυό ώρες το έφτιαχνα!

ΣΚΗΝΗ 12η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΣΑΛΟΝΙ / ΒΡΑΔΥ

Η Αλέκα κάνει αέρα στο Βασίλη που είναι ξαπλωμένος στον καναπέ με μια εφημερίδα.

ΒΑΣΙΛΗΣ: Γιατί μου το 'κανες αυτό;

Ο Τζανής και η Έλενα κοιτάζονται.

ΤΖΑΝΗΣ: Εμείς την κάνουμε.

ΑΛΕΚΑ: Πού πάτε;

ΤΖΑΝΗΣ: Γκάζι.

ΑΛΕΚΑ: 10 η ώρα να είστε πίσω.

ΤΖΑΝΗΣ: Ναι, sure! Κατά τις 2 θα 'χουμε έρθει. Άντε γειαααα!

Ανοίγουν την πόρτα και φεύγουν.

ΑΛΕΚΑ: Ζακέτα να πάρετε!

Κλείνουν την πόρτα.

ΣΚΗΝΗ 13η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟ 3 / ΒΡΑΔΥ

Ο Αντρέας είναι καθισμένος στο γραφείο του και ασχολείται με τον Η/Υ του. Πλάνο στην οθόνη, όπου φαίνεται να επεξεργάζεται μία απ' τις φωτογραφίες που τράβηξε στο μπάνιο. Την αποθηκεύει, την ανεβάζει στο facebook και γράφει για περιγραφή: “αφτος ειμ κ σ οποιων αρεσο...χοσται likes : :\$\$\$ ^.^...σση στιν αζπη μυ 'με φωναζουν σαπια' παντα εδο οτι χροιαστις”. Δημοσιεύει τη φωτογραφία και ύστερα γράφει στάτους: “λιομα απ'το πωτο στην περιοχή Τηνιακό”. Ανοίγει η πόρτα και μπαίνει η Αλέκα, κρατώντας μία κούπα.*

ΑΛΕΚΑ: Έτοιμο το γάλα σου!

Το ακουμπά στο γραφείο του.

ΑΝΤΡΕΑΣ: Ευχαριστώ μαμα.

ΑΛΕΚΑ: Σου έβαλα και κατόνικ που σου αρέσει. Πιες το τώρα που είναι ζεστό, έχεις και τα λαιμά σου!

ΑΝΤΡΕΑΣ: Ένταξει.

ΑΛΕΚΑ: Καληνύχτα αγόρι μου.

Τον φιλά στο μέτωπο και φεύγει.

ΣΚΗΝΗ 14η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΣΑΛΟΝΙ / ΒΡΑΔΥ

Η Αλέκα κάθεται στον καναπέ και ανάβει την τηλεόραση. Ο Βασίλης ακόμη ξαπλωμένος σε άσχημη κατάσταση.

ΑΛΕΚΑ: Εύπνα Βασίλη! Ξεκίνησε η Αϊσέ.

Ο Βασίλης πετάγεται πάνω και κάθεται δίπλα της.

ΒΑΣΙΛΗΣ: Κοίτα, κοίτα, θα τον σκοτώσουν τον Κερέμ! Καλά να πάθει βέβαια ο άτιμος!

ΑΛΕΚΑ: Όχι, όχι τον Κερέμ είναι και ωραίος!

ΒΑΣΙΛΗΣ: Κι αυτός σ' αρέσει; Φτου σου πια!

ΑΛΕΚΑ: Όχι όχι Βασίλη μου! Έσυ είσαι πάνω απ' όλους!

ΣΚΗΝΗ 15η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΣΑΛΟΝΙ / ΒΡΑΔΥ

Η Αλέκα και ο Βασίλης έχουν χυθεί στον καναπέ, έτοιμοι για ύπνο.

ΑΛΕΚΑ: Τι ώρα πήγε;

ΒΑΣΙΛΗΣ: Ε, ξέρω 'γω; Δύο παρά, δύο.

Η Αλέκα πετάγεται πάνω.

ΑΛΕΚΑ: Τα παιδιά!

Η Αλέκα παίρνει το κινητό της απ' το τραπέζακι και κάνει κλήση.

ΑΛΕΚΑ: Πού είστε; Καλά, ανοίγω!

Η Αλέκα ανοίγει την εξώπορτα και μπαίνουν στο σπίτι ο Τζανής και στον ώμο του ακουμπά η Έλενα, και οι δύο εμφανώς κουρασμένοι.

ΑΛΕΚΑ: Τι ώρα είναι αυτή;

Ο Τζανής βήχει.

ΑΛΕΚΑ: Γιατί έβηξες;

ΤΖΑΝΗΣ: Ε θα κρύωσα.

ΑΛΕΚΑ: Ζακέτα δεν πήρες που σου είπα;

ΤΖΑΝΗΣ: Μπα μωρέ την ξέχασα.

ΑΛΕΚΑ: Εμένα ποιος μ' ακούει όταν μιλάω; Άμα λέω βάλε ζακέτα κάνει κρύο λες και μιλάω στο ντουβάρι! Πάντα γραμμένη μ' έχετε όλοι, λες και για κακό τα λέω, αλλά εγώ φταίω που μόνη μου τα λέω, μόνη μου τ' ακούω, αλλά δε θα' ρθει μια μέρα που θα σήκωθω να φύγω από αυτό το σπίτι και να δούμε τι θα κάνετε χωρίς εμένα, όλα έτοιμα τα περιμένετε από εμένα, άντε

να πεθάνω να ησυχάσω επιτέλους, βαρέθηκα πια και, αμάν πια αυτά τα ρούχα σας δεν τα μαζεύτε λίγο, έλεος όλα μα όλα εγώ, πού θα πάει αυτή η κατάσταση πια, κακομαθημένα, από αύριο θα δείτε, όλα κομμένα, τηλεόραση, υπολογιστής, έξοδοι και αυτά θα κοπούν, θα δείτε εσείς, μόνο διάβασμα από εδώ και πέρα. (Ενώ η μητέρα λέει αυτά με μια ανάσα, κάπου ενδιάμεσα ο Τζανής λέει στην Έλενα)

ΤΖΑΝΗΣ: 30 δεύτερα κρατάει. Κράτα χρόνο.

Ο Τζανής κοιτάει το ρολόι του και η Έλενα έχει βγάλει χρονοόμετρο. Η Αλέκα σταματάει.

ΤΖΑΝΗΣ: Είδες; Σ' το είπα.

ΕΛΕΝΑ: Έλα, έλα καληνύχτα τώρα, γιατί είμαστε και πολύ κομμάτια να πούμε!

ΣΚΗΝΗ 16η

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ / ΣΠΙΤΙ / ΗΜΕΡΑ

Η Έλενα ξυπνάει απότομα. Για λίγο στέκεται απορροημένη και τρίβει τα μάτια της. Κοιτά στο κομοδίνο της, όπου δίπλα από ένα σχεδόν άδειο μπουκάλι βότκας υπάρχει μια οικογενειακή φωτογραφία. Την παίρνει στα χέρια της, την κοιτάει και βλέπει την οικογένειά της, φυσιολογική. Σηκώνεται, φοράει τις παντόφλες της, ανοίγει την πόρτα, περπατά στο διάδρομο, σέρνοντας τα πόδια της και κατευθύνεται προς την κουζίνα. Ενώ βάζει νερό...

ΕΛΕΝΑ: Πωωω ρε είδα ένα όνειρο. Ήμασταν όλοι...

Γυρνά και βλέπει πως όλη η οικογένεια κάθεται στον καναπέ και είναι όλοι όπως στο όνειρο. Σηκώνει το φρούδι, τρίβει τα μάτια της και μετά τους βλέπει όλους φυσιολογικούς.

ΚΛΕΙΩ: Τι ήμασταν όλοι;

ΕΛΕΝΑ: Άσ' το να πάει στα κομμάτια! Εγώ δεν πρέπει να ξαναπιώ!

Το Ημερολόγιο

ΣΚΗΝΗ 1

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ, ΠΑΡΚΟ, ΗΜΕΡΑ

Πανοραμικό πλάνο του πάρκου. Σταματά δείχνοντας ένα παγκάκι. Μια ΚΟΠΕΛΑ (έφηβη, απλά ρούχα και στυλ, έχει μια σχολική τσάντα στην πλατη) εισέρχεται στο πλάνο με το ποδήλατο. Ακουμπά το ποδήλατο στο δάπεδο στα αριστερά από το παγκάκι. Βγάζει την τσάντα από την πλάτη της, κάθεται στο παγκάκι οκλαδόν, την ανοίγει, βγάζει ένα τετράδιο κι ένα στυλό. Εκείνη την ώρα που ακουμπά το τετράδιο και το στυλό στα πόδια της, στρέφει τα μάτια προς τον ήλιο (μεσαίο πλάνο) και τα κλείνει, παίρνει μια βαθιά ανάσα και χαμογελά. Ανοίγει τα μάτια. Πλάνο υποκειμενικό. Κοιτά γύρω της, έπειτα το τετράδιο στου οποίου το εξώφυλλο γράφει "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ". Το ανοίγει, στην πρώτη σελίδα είναι γραμμένο το όνομα "Εσθήρ Αυγερινού". Γυρνά τις σελίδες και φτάνει σε μία η οποία έχει 4-5 σειρές κενό. Αρχίζει και γράφει:

“12-3-2013

Αγαπητό ημερολόγιο,

Τι μέρα κι αυτή σήμερα... Ενώ ξεκίνησε όπως όλες οι άλλες, κατέληξε πολύ άσχημα.

Δεν έφτανε αυτό το απροειδοποίητο τεστ μαθηματικών που προφανώς και δεν”

Γυρνάει τη σελίδα. Jump cut. Άλλη ΓΥΝΑΙΚΑ στην ίδια θέση (40-45 ετών, κάθεται σταυροπόδι, έχει βαμμενα νύχια ενώ η Εσθήρ δεν είχε) γράφει στην καινούρια σελίδα.

“Κι αυτός ο Ανέστης βρε παιδί μου, δε με βοηθάει καθόλου! Α’ Γυμνασίου παιδί και να έχει πάει τόσες φορές στο γραφείο! Πώς θα τον αντικρύσω το διευθυντή και σήμερα;”

Offscreen sound ένα ξεφύσημα. Σηκώνει το βλέμμα και βλέπει ένα παιδί να τρέχει, πριν χαθεί απο το βλέμμα της. Γενικό πλάνο σ’ αυτήν και το παιδί που τρέχει. Κοιτά το ρολόι της. Κοντινό στο ρολόι, 4.00 η ώρα. Μεσαίο πλάνο. Στρέφει τα μάτια προς τον ήλιο και τα κλείνει, παίρνει μια βαθιά ανάσα και χαμογελά. Ανοίγει τα μάτια, σηκώνεται και φεύγει. *Fade out*. Η γυναίκα με άλλα ρούχα στην ίδια θέση ψάχνει την τσάντα της. Γενικό. Η Εσθήρ μπαίνει στο πλάνο. Είχε κατευθυνθεί ήδη στην πλευρά που καθόταν πάντα, σταματά σε απόσταση ενός μέτρου. Γκρο στο πρόσωπό της. Ορθάνοιχτα μάτια, συνοφρύωση και ελαφρό κλείσιμο ματιών. Στριβει και πηγαίνει να καθήσει άκρη άκρη στην αλλη πλευρά από το παγκάκι με αργές κινήσεις. Μεσαίο πλάνο, στριβει και κοιτά τη γυναίκα έντονα. Ανταλλάσσουν ένα βλέμμα. Έρχεται ο Ανέστης.

ΑΝΕΣΤΗΣ: Μαμά, μαμά κοίτα τη νέα μου φιγούρα!

Γενικό στον Ανέστη που κάνει μία φιγούρα με το skate του.

ΑΝΕΣΤΗΣ: Δεν είναι τέλεια;!

ΓΥΝΑΙΚΑ (Γλυκό γέλιο): Ναι καρδιά μου, τέλεια είναι, μπράβο σου!

ΕΣΘΗΡ: Χα, τι γλυκό παιδάκι! Πώς το λένε;

ΓΥΝΑΙΚΑ: Ανέστη.

ΕΣΘΗΡ: Α ναι; Έτσι λένε και τον μπαμπά μου.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Και μένα αυτό το όνομα είχε, αλλά δεν ζει πια...

ΕΣΘΗΡ: Ααα...

Η Εσθήρ σκύβει το κεφάλι. Κοντινό στα χέρια, κάνει μία κίνηση αμηχανίας.

ΕΣΘΗΡ: Εμμ, βασικά πρέπει να φύγω, γεια (αμήχανη).

ΓΥΝΑΙΚΑ: Γεια.

Γενικό που φεύγει. Βγαίνει από το πλάνο, έχει αφήσει το ποδήλατο. Επιστρέφει, κοιτά τη γυναίκα, χαμογελά αμήχανα, παίρνει το ποδήλατο και φεύγει. Κοιτάει το ρολόι. Κοντινό, ώρα 4.20. *Fade out*.

ΣΚΗΝΗ 2

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ, ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ, ΗΜΕΡΑ

Η Εσθήρ έξω από μία πολυκατοικία παίρνει το ποδήλατό της, κοιτάει το ρολόι της, κοντινό στο ρολόι. 2.50 offscreen sound ξεφύσημα. Ανεβαίνει στο ποδήλατο, φεύγει.

ΣΚΗΝΗ 3

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ, ΠΑΡΚΟ, ΗΜΕΡΑ

Γενικό στο πάρκο, offscreen sound βαθιές ανάσες. Βλέπει το παγκάκι, η γυναίκα κάθεται ήδη ξανά εκεί, στη θέση της Εσθήρ. Πλησιάζει με πολύ αργό βηματισμό. Κάθεται, βγάζει το ημερολόγιό της, το στυλό της, κοιτά απορροφημένα το ημερολόγιο.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Μήπως θες να καθήσεις από εδώ; (απορημένη)

ΕΣΘΗΡ: (μετά από λίγο) Μπαα, όχι, δεν πειράζει... Ευχαριστώ. (με χαμόγελο)

Βάζει τα πόδια της οκλαδόν, ανοίγει το ημερολόγιό της και με χαμόγελο πια γράφει γρήγορα και πρόθυμα. Η γυναίκα βάζει τα πράγματά της στην τσάντα, σηκώνεται. Ξεκινά να προχωρά. Μεσαίο σε έναν ΑΝΔΡΑ (ατημέλητος, δερμάτινο ξεφτισμένο μπουφάν, κρατά και παίζει με ένα κομπολόι). Τρε Γκρο στο βλέμμα του που ακολουθεί ένα άτομο που περνά από μπροστά του. Υποκειμενικό στο άτομο που περνά. (Παράλληλα σταματά ο ήχος του κομπολογιού και ακούγονται ήχοι από το μπουφάν του). Η κάμερα μεσαίο διαγώνια μπροστά, σχεδόν προφίλ, δείχνει που βγάζει ένα πακέτο τσιγάρα, σπίρτα, ακόμα κρατά το κομπολόι, ανάβει το τσιγάρο. Όπως σηκώνει το βλέμμα του μετά το τσιγάρο, το προσκολλά κάπου απέναντι, βάζει το πακέτο μέσα. Υποκειμενικό βλέπει τη γυναίκα που μόλις πέρασε από μπροστά. Η κάμερα μεσαίο διαγώνια μπροστά, σχεδόν προφίλ, δείχνει που κλείνει την τσέπη του, τραβά μια τζούρα ακόμα, πετά το τσιγάρο, κοιτά δεξιά αριστερά "ύποπτα" και προχωρά βγαίνοντας εκτός κάδρου. Η κάμερα πίσω του τραβά και τους δυο πλάτη. Ακούγεται το κομπολόι. Περνούν μερικά δευτερόλεπτα. Σφήνα γενικό στην Εσθήρ, που γράφει στο ημερολόγιο. Η γυναίκα γυρνά το κεφάλι της πίσω. Σφήνα η Εσθήρ σηκώνει απότομα το κεφάλι της, παρατά τα πράγματά της προχωρά γοργά. Η κάμερα πί-

σω της τραβά την πλάτη της όσο προχωρά. Ο άνδρας έχει επιταχύνει, είναι πιο κοντά στη γυναίκα. Τρε γκρο στο βλέμμα του. Τρε γκρο στην τσάντα της γυναίκας (από αυτές που δεν κλείνουν πάνω για σχέδιο). Φαίνεται ελαφρώς το πορτοφόλι της. Σταματά ο ήχος από το κομπολόι. Η κάμερα πίσω του τον δείχνει να τρέχει προς το μέρος της. Η γυναίκα γυρνά, τον κοιτά τρομαγμένη. Της τραβά την τσάντα. Κρατά αντίσταση. Κοντινό στην κίνηση των χεριών τους. Γενικό σ' αυτούς. Σφήνα η πλάτη Εσθήρ που τους βλέπει. Ο άνδρας γυρνά το κεφάλι του, βλέπει την Εσθήρ, χτυπάει τη γυναίκα και παίρνει το πορτοφόλι. Η γυναίκα παραπατά, κρατά το στομάχι της. Η Εσθήρ αρχίζει και τρέχει (κάμερα πίσω της, εισέρχεται στο γενικό) την προλαβαίνει δευτερόλεπτα πριν πέσει, κάθονται κάτω. Σφήνα κοντινό στην τσάντα της που πέφτει κάτω και όλα σκορπίζονται.

ΓΥΝΑΙΚΑ: Μα γιατί ήρθες; (κουρασμένη-πονεμένη-εξαντλημένη).

ΕΣΘΗΡ: Αν δε βοηθήσω τον ίδιο μου τον εαυτό, τότε ποιον θα βοηθήσω; (χαμογελά)

Χαμογελά και η γυναίκα. Η Εσθήρ τη σηκώνει, ξεκινά να μαζεύει μερικά από τα πεσμένα πράγματα, χαμογελαστή συνεχώς. Γκρο στο πρόσωπό της, κοντινό στα χέρια της που μαζεύει. Γκρο στη γυναίκα που την κοιτά, σηκώνει το βλέμμα της στον ουρανό, επιστρέφει το βλέμμα της στην Εσθήρ. Υποκειμενικό, η Εσθήρ δεν είναι εκεί, μόνο τα πράγματα σκορπισμένα. Χαμογελά πλατιά. Γκρο στο πρόσωπό της Εσθήρ, πάει να στρέψει το βλέμμα της στη γυναίκα.

ΕΣΘΗΡ: Πάντως, δεν φανταζόμ...

Η γυναίκα δεν είναι εκεί... Σφήνα γενικό, τα πράγματα είναι ακόμα γύρω της. Γυρνάει το κεφάλι της μπροστά ξανά, χαμογελά πλατιά. Η κάμερα αργά απομακρύνεται πάνω από τα πεσμένα αντικείμενα και φτάνει στο ημερολόγιο της γυναίκας το οποίο είναι ανοιχτό στη δεύτερη σελίδα και αναγράφεται πάνω του

«ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

2042-2043

ΕΣΘΗΡ ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ» (χειρόγραφο)

Fade out.

Δ'
ΠΟΙΗΣΗ

ΟΛΓΑ ΜΑΡΙΝΑΚΗ

Ψυχή σε Σπιρτόκουτο

Παγίδεψα την ψυχή μου σ' ένα σπιρτόκουτο
Την άφησα ανέπαφη
με το σώμα της να κείτεται κατάστικτο
Την είδα να μαραίνεται
Ώσπου στο τέλος χάθηκε αιμόφυρτη,
σαν πληγωμένο σπουργίτι
Ύστερα την αναζήτησα στα πιο απόκρυφα όνειρά μου
στις ανείπωτες σκέψεις του μυαλού μου
Τη βρήκα στο παλιό, ξεχασμένο στο χρόνο σπιρτόκουτο
Σε μια γωνιά αραχνιασμένη
Στεγνή από αγάπη
Έρμαια της λήθης της που τη στοιχειώνει ολονυχτίς
Την ανασήκωσα και την έκρυψα στις παλάμες μου
(μη με δει κανείς και με πει άσπλαχνη)
Έπειτα την πήγα ως τη θάλασσα
Εκεί που το κύμα σκάει αφήνοντας πίσω του ένα
εκκωφαντικό πλαφ
Εκεί στη ακροθαλασσιά ένα χάραμα παγωμένο
Την άφησα
Τη ρημαγμένη, δύστυχη ψυχή μου.

Φοίβος ο Φόβος

Ο Φοίβος, ο Φόβος, έλκεται από τις κλειδωμένες πόρτες και
τα σφραλισμένα παράθυρα.

Αγαπά τα τείχη που υψώνεις γύρω σου.

Κουρνιαάζει δίπλα στις ατέλειωτες ώρες
που ακούς μόνο τους κρότους της καρδιάς σου,
τον αχό της ανάσας σου,

το χτύπημα των δοντιών σου.

Κι εσύ, πειθήνια, σχολαστικά, μετράς τις ώρες
όσο η ψυχή σου αλυχτά στα σκοτεινά σοκάκια
ψάχνοντας μια ψεύτικη γιατρεία, έναν τρόπο
–για λίγο μόνο– να ξεορκίσει το Φοίβο.

Κι όμως, αν άνοιγες τα μάτια σου,
θα έβλεπες πως δε χρειάζεται να φοβάσαι
ούτε το Φοίβο ούτε το Φόβο ούτε κανέναν.

Παρομοιώσεις

Οι άνθρωποι είναι φυτά.
Μαραίνονται και ανθίζουν.
Μικραίνουν στο σκοτάδι, μεγαλώνουν στον ήλιο.
Εκτός και αν είναι νυχτολούλουδα.
Τότε είναι κάτι άλλο, πιο ιδιαίτερο.
Χρειάζονται αγάπη, νερό και ενδιαφέρον.
Δεν θέλουν όμως να τα πνίξεις με αυτά.
Δεν θέλουν ούτε και να τα αφήσεις να ξεραθούν
Και το χειρότερο που μπορείς να κάνεις είναι να τα πνίξεις και
μετά να τα αφήσεις.
Τα φυτά θέλουν χρόνο.
Θέλουν να ριζώσουν και να αποκτήσουν ιστορία.
Να έχουν παρελθόν.
Πάνω σε αυτό να χτίζουν το μέλλον.

Οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθερα πουλιά.
Κάποια θέλουν να μπουν σε κλουβί.
Κλουβί που θα το πουν θυσία και χρέος και που θα τους
προσφέρει σιγουριά.
Μοιάζουν σαν να ψάχνουν να χαρίσουν κάπου την ελευθερία που
τους δόθηκε απλόχερα γιατί την φοβούνται.
Έτσι κι αλλιώς, είχαν να διαλέξουν ανάμεσα σε δυο φυλακές.
Να είναι μόνα.
Ή να είναι σε κλουβί.
Μόνα έρμαια στα άλλα πουλιά.
Με απέναντι το γαλάζιο ουρανό, απροστάτευτα, μ' ευθύνη
τον εαυτό τους.

Σε κλουβιά, έρμαιια σε έναν ιδιοκτήτη.
Πίσω από κάγκελα, προστατευμένα, με ευθύνη τον ιδιοκτήτη
και ίσως την αγάπη του.

Οι άνθρωποι είναι πληγές.
Δεν κάνουν, δεν προκαλούν μόνο.
Είναι οι ίδιοι.
Αντιδρούν σαν αυτές.
Οι πληγές σε βασανίζουν, σε τρώνε.
Κάποιες φορές σε λυτρώνουν.
Αν σταματήσεις να ασχολείσαι μαζί τους, ή παύουν και αυτές ή
φουντώνουν.
Και σε διαλύουν.
Οι άνθρωποι είναι πληγές.
Αλλά εμείς τους αποζητάμε.
Απεγνωσμένα θέλουμε να νοιώσουμε τον πόνο τους.
Διψάμε να τους δώσουμε ό,τι έχουμε εμείς περισσότερο ανάγκη.
Πεθαίνουμε από την απουσία τους.
Δεν ξέρουμε όμως πόσο δύσκολα είναι όταν είναι εδώ.
Έρχονται και μετά τους αισθανόμαστε πραγματικά.
Μετά αρχίζουμε να κλαίμε από τον πόνο που προκαλούν,
όμως σε καμία περίπτωση δεν θέλουμε να μας αφήσουν.
Μάθαμε να ζούμε μαζί τους.
Κάποια μέρα που δεν θα μας πονάνε τόσο θα αγχωθούμε ότι
μας εγκαταλείπουν και θα πονάμε ακόμη παραπάνω.
Φαύλος κύκλος.
Ο άνθρωπος έχει ανάγκη τον πόνο.
Έτσι δεν είναι απαθής.
Έτσι νοιώθει ζωντανός.
Έτσι μόνο επιβιώνει.

Χθες, όμως, συνειδητοποίησα ότι οι άνθρωποι είναι κάτι ακόμη.
Χθες, στο διάλειμμα, μπήκα στο αμφιθέατρο του σχολείου μου.
Γινόταν πρόβα για την 17η Νοέμβρη και είχαν τρυπώσει και
φίλοι των παιδιών που συμμετείχαν.
Κάποιος καθόταν μόνος και διάβαζε τα λόγια του για
επανάσταση.
Άλλοι γελούσαν σε πηγαδάκια.

Πιο πίσω ψηλά στα σκαλιά, ένα αγόρι με όνειρο να γίνει
ζωγράφος ολοκλήρωνε κάποιο από τα σκηνικά.
Άλλος χάιδευε την κιθάρα του.
Άλλος την κοπέλα που είχε δίπλα του.
Όνειρα, έρωτας, επανάσταση και μουσική.
Οι άνθρωποι είναι πολλές και διάχυτες αισθήσεις.
Είναι πηγές συναισθημάτων.
Είναι κάτι,
κάτι που ποτέ μια παρομοίωση δεν θα καταφέρει να
περιγράψει.

Ε΄

ΣΤΙΧΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Αιώρηση

Μεθάω απ' το μελάνι που στάζει στο χαρτί,
μπαίνω σε μια ύπνωση νοητική.
Δραπετεύοντας απ' την αφέλεια την εφηβική,
στο χαρτί αποτυπωμένη η ζωή.

Βουλιάζει ο ρομαντισμός μέσα στη σιωπή,
οι σκέψεις αποκολλούνται απ' τη λογική.
Βολτάρουν μόνες, σαν τους τυφώνες,
πλανούνται αιώνες, χωρίς κανόνες.

Σαν φτερό στον αέρα πετάω,
πάνω από πολιτείες περνάω,
πολιτισμούς και χαμένες αξίες συναντάω,
από ψηλά τον πανικό κοιτάω.

Κάτω απ' τις στέγες των σπιτιών,
δάκρυα και κόποι κτίζουν το μέλλον μικρών παιδιών.
Χαμένοι στα χνάρια των σκιών,
βρίσκοντας παρηγοριά σε στίχους σβησμένων ποιητών.

Στη ζωή τους θεατές,
σε τραγικό έργο υποκριτές.
Δέσμιοι ηθικής ανυπαρξίας,
στα πρόσωπα αποτυπωμένη η έννοια της αμαρτίας.

Απρόσιτη η άφιξη της αυγής,
εγκλωβισμένοι στην άνοιξη μαύρης εποχής.

Ηχούν φάλτσες νότες της μουσικής,
συνθέτοντας το κύκνειο άσμα της γης.

Απραξία και αλαζονεία κυριαρχεί,
απλώνεται σαν κύμα, σε μια θάλασσα πικρή.
Κομματικές παρατάξεις σαν μιαν ενοχλητική βοή,
δημοκρατία το νέο βάπτισμα για την κατοχή.

Ανισότητα! Κινούμενη νεκρή οντότητα!
Καταρρίπτει όλα τα πρότυπα στοιχειώνει την
καθημερινότητα.
Η δικαιοσύνη κοιμάται! Η ελπίδα βουλιάζει!
Ένα κράτος στην εξουσία οργιάζει.

Ημίφως επικρατεί!
Κατάθλιψη η μόδα στη σημερινή εποχή.
Εκκρίνεται σαν μάγμα στην ψυχή,
δοκιμάζεται η ανθρώπινη αντοχή.

Πεθαμένα συναισθήματα, σήψης φιλιά
ζούμε όλοι χωριστά,
κοιτάζοντας το τώρα, αγνοώντας το μετά.
Χαμόγελα και χάρδια υποκριτικά.

Περπατούν μόνες στα στενά,
ταξιδεύουν σε κόσμους μακριά.
Ζωές που χάθηκαν άδικα για μερικά φιλά,
πεταλούδες με χρωματιστά φτερά.

Πετρωμένες καρδιές που έχουν πάψει να αγαπούν,
αρρώστιες μεταδίδουν, σε ξένα σώματα παρασιτούν.
Το ήθος και η κουλτούρα στα στενά αιμορραγούν,
απ' τα μπαλκόνια σκέψεις αυτοκτονούν.

Γενιά από οργή ποτισμένη,
να γεμίσει λευκές σελίδες προσμένει.
Το πνεύμα κλίμακες συνεχώς να ανεβαίνει,
απέθαντα οράματα και μια ιδέα ξεχασμένη.

Όνειρα ξεσκεπάζονται με τον ερχομό του πρωινού,
βροχή και κρύο καλύπτουν τις τρύπες του ουρανού.
Σκόνη και ψέμα σε δείγμα αγοραπωλησίας,
μέσα από δάκρυα και ποιήματα η εικόνα της ουτοπίας.

Παράλογος αντίλογος σπασμένης φωνής,
αιμορραγεί η σωτηρία, θρήνος της γης.
Ισορροπιστές πάνω στη λάμψη της αυγής.
Σταγόνα της βροχής, η αρχή της αλλαγής.

Απελπισία και κραυγή, αίμα στάζει απ' την ψυχή.
Το παράθυρο έσπασε! Άσε το φώς να μπει,
να φωτίσει τη γωνιά εκείνη τη σκοτεινή,
που ο ήλιος είχε χρόνια να δει.

Μέσα στην ψυχή της απομόνωσης,
μέσα στην καρδιά της ψυχικής εκτόνωσης,
τραβώντας κουπί προς την ομίχλη
εκεί που τ' όνειρο το δρόμο δείχνει
καταλήγοντας σε γαλήνη, ησυχία,
ειρήνη, ψυχική νηνεμία.

ΕΛΕΝΑ ΜΑΝΟΥ

Εγκλωβισμένη σε μια πόλη εχθρική

Εγκλωβισμένη σε μια πόλη εχθρική
χωρίς ταυτότητα, δίχως προορισμό
από το σπίτι είχε φύγει, είχε πάει μακριά
και με τα χρόνια ξέχασε το γυρισμό

Καθόταν μόνη, δε μιλούσε σε κανένα
όλοι την κοίταζαν λιγάκι φοβισμένα
Αυτή δεν ήξερε ούτε έναν, μα την ήξεραν πολλοί
και όλοι στη γειτονιά της τη φωνάζανε τρελή

Κανείς δεν τόλμησε ποτέ να της μιλήσει
μάζευαν μάνες τα παιδιά μην τυχόν και τους ορμήσει
τους πάντες με το βλέμμα της είχε τρομοκρατήσει
σε μια πλατεία έβγαινε αφού ο ήλιος δύσει

Μία βραδιά καθώς καθόταν στην πλατεία
περνούσε από 'κει μια παρέα σκέτη αλητεία
βάλανε στοίχημα λεφτά και θα τα κέρδιζε αυτά
όποιος τολμούσε την τρελή να πλησιάσει

Όλοι δειλιάσαν μα ένας απ' αυτούς προχώρησε
στο αντίκρισμά της είχε θάρρος, δεν υποχώρησε
τη σκούντηξε απαλά στην πλάτη κι εκείνη τρομαγμένη εστάθη
γιατί για χρόνια είχε ν' αντικρίσει άνθρωπο

Το αγόρι μ' αυξημένους τους παλμούς
και με κομμένη την ανάσα της ψιθύρισε

"Τι σ' έκανε να μείνεις μόνη, από όλους μακριά;"
Μα εκείνη τραύλιζε κι εν τέλει δεν του μίλησε

Κρατούσε μόνο ένα τετράδιο κοντά της
που μάλλον κάθε βράδυ ήταν η συντροφιά της
Έσκισε μια σελίδα, έβγαλε ένα στυλό
κι έγραψε στ' αγόρι το κείμενο αυτό:

"Αν θες απάντηση σε αυτό που με ρωτάς
στο σπίτι μένω, στη χωματερή όπως πας
είμαι εκεί μετά τις 12 το βράδυ
μην έρθεις μόνο άμα φοβάσαι το σκοτάδι"

Μεσάνυχτα Σαββάτου και τ' αγόρι είναι εκεί
απ' έξω το σπίτι του 'μοιαζε με φυλακή
τα γόνατά του έτρεμαν, σαν ν' άκουγε κραυγές
φώναξε: "Αν είσαι μέσα, κάνε την καλή και βγες"

Σε λίγα δευτερόλεπτα άνοιξε η πόρτα
το σπίτι όπως φαινόταν δεν είχε καθόλου φώτα
μ' ένα κερί αναμμένο βγήκε έξω η τρελή
και του 'πε μη διστάζει να μπει μέσα να του πει

Δεν έβλεπε όμως τίποτα, όταν μπήκε παραπάτησε
σηκώθηκε αμέσως και σε μια καρέκλα κάθησε
απέναντι η γυναίκα και στη μέση το κερί
και ο ιδρώτας που έσταζε σ' όλο του το κορμί

"Δεν έχεις κάτι να φοβάσαι, δεν πειράζω κανένα
μην ιδρώνεις για όλα αυτά που 'χεις ακούσει για μένα
με φωνάζουνε τρελή όσοι δεν έχουνε ζωή
και δεν ξέρουν τι με έφερε στην κατάσταση αυτή"

"Έ πες σε μένα, γι' αυτό είμαι εδώ
να σε ακούσω και μετά σ' όλο τον κόσμο θα τα πω
να σταματήσουν να κρίνουν χωρίς να ξέρουν"
"Δε θα αλλάξουν, ίδια λόγια για κάποιον άλλο θα προφέρουν.

Η ιστορία μου κανένανε δε νοιάζει
το βλέμμα όποιου με κοιτάζει φόβο στάζει
μονάχα για κουτσομπολιό θα ήθελε κάποιος να μάθει
γιατί ζω μοναχικά και τι έχω πάθει

Γι' αυτό κι εγώ δε θα σου πω για τη ζωή μου
έχει ήδη πάει αργά κι έχει λιώσει το κερί μου
μέσα από την εμπειρία μου άκου λίγες συμβουλές
τη ζωή σου να τη ζεις μέσα απ' αυτές

Αρχικά, να εκτιμάς αυτά που έχεις
μην τ' αφήνεις για πράγματα από τα οποία απέχεις
όταν είσαι οργισμένος μη μιλάς, μην ενεργείς
γιατί αλλιώς και θα πληγώσεις και θα πληγωθείς

Εσύ να είσαι η αλλαγή που εύχεσαι να δεις στον κόσμο
μην ακολουθείς το πλήθος στο γκρεμό
και να χαρίζεις πιο πολύ το χαμόγελό σου
όχι σε όσους σ' αγαπούν μα στο χειρότερό σου εχθρό

Και πάνω απ' όλα να αγαπάς με όλη σου την ψυχή
βρες κατάλληλους ανθρώπους και μοιράσου τη ζωή
Να θυμάσαι πως κανείς δεν ορίζει τη λογική
τις μεγαλύτερες αλήθειες στις είπε απόψε μια τρελή"

Μείνε

Μόνο να δεις πως ο κόσμος έχει γίνει,
Είναι μια φυλακή που μέσα της σε κλείνει.
Ίδια θα μείνει άμα κάτι δεν αλλάξουμε.
Νωρίς δεν είναι μα τι έχουμε να χάσουμε;
Έλα..

Ψάχνω κι απόψε να σε βρω
κάπου θα χάθηκες κι εσύ μέσα στον κόσμο το βουβό.
Ανθρώπων κυνηγοί που σκοτώνουνε αισθήματα,
η αγάπη κι η ειλικρίνεια περνούν σαράντα κύματα.

Κι εσύ τι κάνεις; Περπατώντας βιαστικά με προσπερνάς,
την κατάσταση δε βοηθάς , παρόλο που την ξέρεις.
Το βλέμμα παγερό όταν στα μάτια με κοιτάς
μα τ' ότι με κοιτάς δε σημαίνει ότι με βλέπεις.

Οι (απ)άνθρωποι τώρα κυκλοφορούν με προσωπεία
φοβάμαι ν' αποκαλυφθούν, να λουστούνε με φως ,
για να γνωρίσεις κάποιον πλέον χρειάζεται φαντασία
κι αν τον γνωρίσεις ίσως τελικά να μην είναι αυτός.

Ωστόσο καλά κάνεις και τα λόγια σου μετράς
μα ευφορότερες θα ήταν οι έμπρακτες αποδείξεις.
Δεν αρκεί να λες απλά πως τη ζωή σου αγαπάς
μα χωρίς την αγάπη ότι δε μπορείς να ζήσεις.

Μόνο να δεις πως ο κόσμος έχει γίνει,
Είναι μια φυλακή που μέσα της σε κλείνει.
Ίδια θα μείνει άμα κάτι δεν αλλάξουμε.
Νωρίς δεν είναι μα τι έχουμε να χάσουμε;
Έλα..

Υπάρχω όσο υπάρχουν εσύ κι άμα χαθείς
Πες μου τι θα 'κάνα μόνος μου δε θα υπήρχε κανείς
Αφού εσύ έμεινες μόνο κι είσαι μες στο πηγάδι
Ρίχνω σκοιόνι ν' ανεβείς να βγεις από το σκοτάδι.

Χάρη σε σένα βρίσκω τρόπο να δω κι άλλους να σώσω
Ώρα τα πάντα να δώσω σ' αυτούς για να επιβιώσω.
Όσο ανεβαίνουν ελπίδα βλέπω στα μάτια σου να 'χεις.
Σκοπός αφύπνιση και μαζική ανάσταση στάχτης.

Όταν ο τελευταίος βγει και δει το φως που του κρύφανε
Ύπνος βαθύς δεν πέφτει πια, ξέρουν πως αποτύχανε
Ποτέ δε θα κερδίσουνε, πάντα αυτοί χαμένοι
Αρκεί ένας να μείνει να ξέρει τι του συμβαίνει.

Ροδίζει ο ουρανός, μαυρίζει, τώρα πρωί
Χαμόγελα όμως δε βλέπω κι όλα μοιάζουν με πριν
Εσύ μου έλεγες ο κόσμος θα 'ναι αλλιώς, θα αλλάξει
Ίδιος μου φαίνεται τώρα τελικά ανώφελη πράξη.

Σκέφτομαι πως όλα τα έκανα για την ελευθερία
Εκτίμηση όμως δεν υπάρχει από τον κόσμο καμία.
Σιχαίνομαι εμένα έπρεπε να 'μεναν εκεί
Υπάρχεις όμως γι' αυτό δεν υπάρχει επιλογή.

Μόνο να δεις πως ο κόσμος έχει γίνει,
Είναι μια φυλακή που μέσα της σε κλείνει.
Ίδια θα μείνει άμα κάτι δεν αλλάξουμε.
Νωρίς δεν είναι μα τι έχουμε να χάσουμε;
Έλα..

Ἐ

ΧΡΟΝΙΚΟ

«Όλοι οι Ρεμπέτες του Ντουνιά»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

Ήταν καλοκαίρι του '20. Ερόδιζε το ξημέρωμα και το βαπόρι πλησίαζε στον Περαία. Ο Σταύρος μονάχος, χωρίς φίλους, αδέρφια μήτε γονείς, ήταν κρυμμένος μέσα σε μια λέμβο του καραβιού. Τρία μερόνυχτα ταξίδευε. Δραπέτευσε από τις φυλακές της Προύσας, που ήταν υπόδικος. Σμυρνιός ήταν, Αϊβαλιώτης, φίνος μάγκας. Το μόνο που είχε για φαΐ ήταν μόλις μισή φρατζόλα ξερό φωμί και λίγο χαλασμένο τυρί. Τα 'χε καβάτζα από τη φυλακή. Είχε μπει παρ' όλο που ήταν αθώος. Τον είχε βάλει ένας φίλος να παραδώσει ένα μπαούλο σ' έναν άλλο γνωστό τους. Ο Σταύρος δεν ήξερε το περιεχόμενο. Έτσι, τον εσταματήσανε δύο μαύροι στο δρόμο και ρωτήσανε τι έχει μέσα. Αφού δεν ήξερε, άνοιξαν το μπαούλο και τι να δουν; Πέντε κουμπούρες, δυο καρυοφύλλια και δυο γιαταγάνια. Είχε επίσης έναν αργιλέ και δύο σακούλες καϊνάρη μαύρη. Με το που το είδαν οι πολιτσίμανοι του φοράν τους χαλκάδες στα χέρια και τον πάνε στη στενή. Από τις περιβόητες φυλακές της Προύσας κανείς δε γλύτωσε. Πολύ ξύλο και κακομεταχείριση εκεί μέσα. Μόνο ο Σταύρος και μερικοί ελάχιστοι ακόμα τη σκαπούλαραν.

Όταν έριξαν την άγκυρα ο Σταύρος πετάχτηκε και κρέμασε από τη βάρκα μια ανεμόσκαλα που βρήκε τυχαία. Έτσι αποβιβάστηκε με επιτυχία. Τρεις μέρες τα ίδια ρούχα εφόραγε. Το μόνο που κρατούσε ήταν ένα μπουζούκι που του το είχε φτιάξει ένας ντόπιος οργανοποιός. Κώστας Στέργιουγλου ελέγετο. Το λιγοστό φαΐ είχε τελειώσει κι έτσι ο Σταύρος ήταν μόνος μέσα σε αγνώστους, βρώμικος, ρέστος και άστεγος, μόνο με ένα μπου-

ζούκι στα χέρια. Αφού βγήκε, έκανε σεριάνι, πήγε στον Άγιο Διονύσιο που εβρίσκετο από την άλλη μεριά του λιμανιού, στην Κρεμμυδαρού. Άναψε ένα κεράκι κι έκανε μια προσευχή να του πάνε όλα καλά. Έκανε την τσάρκα του από 'κει ως το Χατζηκυριάκειο. Ξάφνου, άκουσε πιστολίδι και κακό, έρχεται τρέχοντας ένας άνδρας ηλικιωμένος και του λέει:

— Κι εσύ με μπουζούκι είσαι; Τρέξε να σωθείς!

Ευθύς αμέσως έτρεξε στο λιμάνι και κρύφτηκε κάτω από κάτι δίχτυα ψαράδων. Απάνω ακουγόταν θόρυβος. Ο Σταύρος ήταν φοβισμένος. Δεν ήξερε τι είχε συμβεί. Απορούσε που ο ηλικιωμένος άνδρας του είπε να κρυφτεί όταν είδε το μπουζούκι.

Μ' αυτά και μ' αυτά, έφτασε μεσημέρι. Δεν ακουγόταν θόρυβος εδώ και λίγη ώρα κι έτσι ο Σταύρος απεφάσισε να βγει από την κρυφώνα του. Τα πράγματα έξω είχαν ηρεμήσει. Βγήκε και άρχισε να περπατά στα στενά του Πειραιώς. Όντας κουρασμένος, σταμάτησε για λίγο να ησυχάσει και κάθισε σε ένα παγκάκι. Απορούσε αν θα είναι τελικά καλύτερη η νέα του ζωή. Σκέφτηκε πως αρχή είναι ακόμα κι έτσι πήρε δύναμη και σηκώθηκε. Αφού περπάτησε λίγο, βρήκε στο δρόμο ξαφνικά ένα δεκαράκι. Αφού γύρω δεν ήταν άλλος κανείς, έσκυψε και το σύμμασε. Μετά από λίγο, βρίσκει ένα μπακάλικο στο διάβα του. Όταν τον είδε ο μπακάλης επήγε να τον διώξει επειδή κρατούσε μπουζούκι.

— Αλήτες δε θέλω στο μαγαζί μου. Να φύγεις από 'δω! Του είπε ο μπακάλης.

— Συγγνώμη κύριε, απεκρίθη. Σε τα με ομιλείτε;

— Ναι ρε, που μιλάς ακόμα αντί να φύγεις.

Ο Σταύρος διατήρησε την ψυχραιμία του.

— Θα μπορούσα να μάθω το λόγο για τον οποίο μου μιλάτε τόσο άσχημα;

— Φύγε ρε, που κάνεις και το κορόιδο με το μπουζούκι.

— Θα μπορούσα να εξηγήσω ένα λεπτό; Κι έτσι, συστήθηκε και είπε στον μπακάλη όλη του την ιστορία.

— Ρε φίλε, μου λες αλήθεια; ρώτησε ο μπακάλης.

— Στην τιμή μου.

— Ε, βρε παλικάρι μου, εσύ έχεις ταλαιπωρηθεί. Είπε με παρηγορητικό τόνο στη φωνή του ο μπακάλης. Εγώ είμαι ο κυρ-Νίκος. Εσένα πώς σε λένε;

— Λέγομαι Σταύρος Φούντας. Να σε ρωτήσω κυρ-Νίκο, τι πρόβλημα υπάρχει με το μπουζούκι; Μισή μέρα έχω εδώ κι έχω

δύο περιστατικά εναντίον του.

— Που λες παιδί μου, το μπουζούκι δεν έχει τίποτα. Οι άνθρωποι που το παίζουν βρίσκονται στο περιθώριο. Αυτό το ξύλο μιλάει με τον πονεμένο και τον εκφράζει. Οι πονεμένοι και φαρμακωμένοι που το κρατούν θεωρούνται υπόκοσμος. Τους λένε όλους αλήτες, εγκληματίες, χασικλήδες και πολλά άλλα, τα οποία ας μην τα πούμε. Λες και οι αριστοκράτες, οι κλασικοί, οι δήθεν πολιτισμένοι δε μαστουριάζουν. Αν τους ρεμπέτες πρέπει να τους πιάνουν μία, αυτούς πρέπει να τους πιάνουν εκατό. Αλλά πώς να το κάνουμε, στους ανόητους και απάνθρωπους πλουσίους βασίζονται οι κυβερνήσεις. Έτσι τους συμφέρει, για να γεμίζει η τσέπη. Άστα! Που λες, αυτοί, οι ρεμπέτες, είναι άγιοι άνθρωποι. Τη φουμάρουν γιατί είναι πονεμένοι σωματικά και ψυχικά. Όμως να ξέρεις πως μερικοί μαγαζάτορες έχουν κόντρες μεταξύ τους. Αυτοί να δεις, φόνι, ξύλο και κακό, από αυτούς μακριά παιδί μου. Και να ξέρεις, όσο κρατάς μπουζούκι, τα μάτια σου δεκατέσσερα. Ο κόσμος δε γνωρίζει πραγματικά τους ρεμπέτες. Γι' αυτό πρόσεχε.

— Αλήθεια κυρ-Νίκο; Δηλαδή αυτό το άγιο όργανο, που εκφράζει όλους όσους έχουν ψυχή, που το αγαπάω τόσο πολύ, εδώ θεωρείται δολοφονικό αντικείμενο και παράνομο; Στη Σμύρνη δεν είναι έτσι. Εκεί έχουμε κιθάρες, πιάνο, σαντουροβιόλια κι όλα τα καλά του κόσμου. Εδώ;

— Έτσι είναι τα πράγματα δυστυχώς. Εμένα που με βλέπεις έχω φίλους κολλητούς κάποιους ρεμπέτες. Αλλά αν τύχει και μπει κανάς μπάτσος και δει κανέναν θα με βάλουν μέσα. Για το λόγο αυτό σ'χώρα με που πήγα να σε διώξω.

— Δεν πειράζει, καταλαβαίνω.

— Κάτσε να σου δώσω κάτι να φας. Κομμάτια φαίνεσαι.

— Να 'σαι καλά, κυρ-Νίκο.

Ο κυρ-Νίκος, αφού έκρυψε για παν ενδεχόμενο το μπουζούκι, του έφερε φαγητό, του έφερε ψωμί, φέτα και κάτι μεζέδες. Επίσης έφερε να πιούν και μια κανάτα ρετσίνα.

— Φάε να χορτάσεις Σταύρο μου, όλα είναι σπιτίσια.

— Σ' ευχαριστώ, κυρ-Νίκο, αλλά έχω μόλις ένα δεκαράκι που βρήκα στο δρόμο νωρίτερα.

— Φάε, όλα κερασμένα.

Οι δυο τους τα 'παν για κάμποση ώρα. Ο κυρ-Νίκος είπε στο Σταύρο ότι θα ήθελε να τον φιλοξενήσει αλλά δυστυχώς έχει μαστόρους στο σπίτι και είναι κι αυτός αλλού φιλοξενούμενος. Ο Σταύρος τον ευχαρίστησε κι έφυγε. Ο κυρ-Νίκος του είπε πως

θα χαιρόταν πολύ να τον ξαναδεί.

Είχε πλέον σουρουπώσει και ο Σταύρος ήταν πάλι μόνος με το μπουζούκι. Η συνάντηση με τον κυρ-Νίκο του έδωσε κάποιες ελπίδες για να αισιοδοξεί πως ίσως κάτι καλό μπορεί να γίνει. Βάδισε για κάμποση ώρα. Έκανε πολύ δρόμο. Η νύχτα άπλωνε τα μαύρα της πέπλα και το σκοτάδι αντικαθιστούσε σιγά-σιγά το σέλας. Κι εκεί που περπατούσε μονάχος μέσα στη νύχτα, είδε ξαφνικά ένα τζάμι και μέσα είχε φως. Πλησιάζει και βλέπει κόσμο. Υπέθεσε πως επρόκειτο για κάποιο καφενείο. Μπήκε μέσα και βλέπει τους ανθρώπους να πίνουν το κρασάκι τους και να τρώνε τους μεζέδες τους. Δεν ήταν μεγάλο το καφενείο. Είχε πέντε-έξι τραπέζια. Στον τοίχο υπήρχαν δύο κρεμασμένες κιθάρες. Ξαφνικά τον πλησιάζει ένας άντρας κοντός κι εύσωμος. Φορούσε ένα γιλεκάκι πλεκτό πάνω από το πουκάμισο και στο κεφάλι καβουράκι.

— Γεια χαρά νταν, μάγκα μου, με το μπουζουκάκι σου, είπε ο άνδρας.

— Χαίρετε, είπε ο Σταύρος.

— Φίλε, δικός μας είσαι; Δε σ' έχω ματαδεί εδώ.

— Το πρωί έφτασα με το βαπόρι στον Περαία.

— Με μπουζούκι σε βλέπω φίλε μου. Για έλα μέσα στην αυλή, να μην έχουμε καμιά στραβή. Στην κουζίνα έχει μια πόρτα που θα σε βγάλει εκεί. Πήγαινε κι έρχομαι.

Ο Σταύρος πήγε και περίμενε για λίγο.

— Μπαρμπα-Γιώργη, κράτα το μαγαζί, είπε ο άνδρας σ' έναν άλλον εκεί μέσα. Όταν σερβίρεις τον Μπάμπη έλα λίγο πίσω, στην αυλή.

— Εντάξει, αφεντικό, είπε ο Γιώργης.

Κι αμέσως ο άνδρας πήγε στην αυλή. Εκεί είχε ένα τραπεζάκι και κάθισε με το Σταύρο.

— Πώς σε λένε μάγκα μου; είπε.

— Εγώ είμαι ο Σταύρος.

— Εγώ πάλι λέγομαι Γιώργος Τσώρος. Για τους φίλους Μπάττης, για τους μικρότερους γερο-Μπάττης. Έτσι με βγάλανε όταν φύσαγε μπάττης στο καράβι. Κι από πού κρατά η σκούφια σου, Σταύρο μου;

— Σμυρνιός είμαι, Μπάττη, απ' τ' Αϊβάλι.

— Ναι; Ωραία. Και πώς βρέθηκες εδώ στον Περαία;

Κι αμέσως ο Σταύρος αφηγήθηκε στον Μπάττη όλη του την ιστορία.

— Και με το μπουζούκι πώς άρχισες;

— Εγώ, κυρ-Μπάτη, έχασα τον πατέρα μου στα 1908. Ήμουν 8 χρονώ τότες. Πέθανε στις φυλακές της Προύσας. Είχε μια κιθάρα και γρατζούνναγε πού και πού. Την εκληρονόμησα κι έτσι έπαιζα κι εγώ κάπου κάπου. Βέβαια, η γριά δεν ήθελε ν' ασχοληθώ με τη μουσική. Ήθελε ν' αναλάβω τα κτήματα. Όχι ότι απαγορεύονταν τα όργανα εκεί όπως εδώ, αλλά είχε πείσμα. Έτσι μια μέρα την έσπασε. Ήμουν 10 τότες. Στη φυλακή, το 1919 είχα ξεχάσει ακόμα και πώς κρατάνε τα όργανα. Έτσι εκεί, αυτός ο Στέργιογλου, καλός μάστορας, μερακλής, μου έφτιαξε ένα μπουζούκι. Τούτο εδώ το όργανο. Το λάτρεψα το μπουζούκι. Το άκουσα που τό 'παιζε κάποιος, Τάκη Παπαϊωάννου τον λένε. Μπήκε το '14 μέσα. Αθώος κι αυτός, παρόμοια περίπτωση με τη δική μου. Γίνονται συχνά αυτά εκεί στη Σμύρνη. Αυτός ο Παπαϊωάννου, ναυτικός ήτανε, έκανε ένα παιδάκι το '13. Δεν το χόρτασε. Τώρα μες τη φυλακή είναι στα τελευταία του. Και πολύ έχει αντέξει 6 χρόνια. Κι αυτός έμαθε μπουζούκι μέσα στη φυλακή, από τον Στέργιογλου. Έτσι, αφού μου έδειξε κάτι φιλά, βγήκα κι εγώ μαθημένος.

Αμέσως ο Μπάτης έβγαλε από το γιλέκο μέσα το μπαγλαμά του. Ο Σταύρος ήταν έκπληκτος. Και την ώρα εκείνη έρχεται μέσα στην αυλή ο μπάρμπα-Γιώργης.

— Πάρε ό,τι θες μάγκα μου!, είπε ο Μπάτης στο Σταύρο.

— Ό,τι μπορώ με ένα δεκαράκι που βρήκα στο δρόμο; απήντησε ο Σταύρος.

— Α! δε θέλω τέτοια παιδί μου. Όλα κερασμένα. Φέρε Γιώργη δύο πιάτα μεζέδες. Απ' όλα βάλε. Σταύρο τι θες, ούζο ή τσιπουράκι;

— Φέρε τσίπουρο.

Και πήγε ο Γιώργης να φέρει την παραγγελία.

— Εγώ, Σταύρο μου, είπε ο Μπάτης, γεννήθηκα το 1885. Έχω ζήσει εγώ πράματα πολλά. Δεν ξέρω γράμματα. 30 χρόνια είμαι στη θάλασσα. Από μικρό, θερμαστή με είχαν. Ταξίδευα σ' όλη τη Μεσόγειο. Έχω πάει και ψηλά σε Αγγλίες, Δανίες και σε άλλα. Μα σαν την πατρίδα πουθενά. Και πάντα μαζί είχα και τον μπαγλαμά. Για να μην έχουμε όμως καμιά στραβή έλα λίγο μαζί μου.

Σηκώθηκαν και κατέβηκαν σε μια καταπακτή. Φώναξε στον μπαρμπα-Γιώργη να φέρει εκεί την παραγγελία.

— Εδώ Σταύρο μου Αϊβαλιώτη, είναι η καρδιά του σπιτιού μου. Ο τεκές και το κελάρι μου. Δεν περνά ο ήχος έξω από 'δω.

Μην πλακώσουν και μαύροι και μ' ανακαλύψουν δηλαδή. Άκου τώρα το τραγούδι μου. Το λέω «Ο θερμαστής». Αυτό μ' εκφράζει:

*Μηχανικός στη μηχανή
και ναύτης στο τιμόνι
κι ο θερμαστής στο στόκολο
με τσι φωτιές μαλώνει.*

*Μα η φωτιά είναι φωτιά,
μα η φωτιά είναι λαύρα
κι η θάλασσα μου τα 'κανε
τα σωθικά μου μαύρα.*

Ο Σταύρος μαγεύτηκε από τον μπαγλαμά. Έγινε αμέσως θαυμαστής του Μπάτη.

— Συγχαρητήρια. Είναι εκπληκτικό.

— Σταύρο μου, τη ζωή μας τραγουδάμε, όχι τα γλέντια των υποτιθέμενων πολιτισμένων. Εμείς μιλάμε τα όργανα. Ερχόμαστε εδώ, σήμερα εκτάκτως δεν εγένετο γιατί κάτι φυλλιάστηκε ένας πολιτισμάνος χθες γιατί τραγουδούσα όταν σέρβιρα. Εγώ έκανα το κορόιδο. Πίνουμε τα κρασάκια μας, τρώμε ό,τι μεζεδάκια μπορούμε κι έχουμε. Εκεί φέρνω τους καλύτερους μάγκες του Περαία. Παίζουμε μέχρι πρωιάς. Τη φουμάρουμε κιόλας. Δε γίνεται αλλιώς. Πονάμε. Έχουμε βάσανο μέσα μας. Το χασίσι είναι η μόνη παρηγοριά. Μαστούρια μπορεί καμιά φορά να είμαστε, καλύτερα να το πεις φτιαγμένοι, αλλά πρεζάκηδες ποτέ. Εμείς ξεχνούμαστε και γαληνεύουμε, δεν εξαρτούμαστε σαν τους αριστοκράτες που δεν τους μπουζουριάζουν κιόλας. Βλέπεις τους θέλουν οι αρχηγοί για να γεμίζει η τσέπη. Άστα. Τι να πεις.

Εκείνη την ώρα έφτασαν και οι μεζέδες. Οι δύο άντρες μιλούσαν για ώρα. Έφαγαν, ήπιαν και σηκώθηκαν. Ανέβηκαν πάνω και πήγαν στην κουζίνα του καφενείου.

— Σ' ευχαριστώ κυρ-Μπάτη.

— Έλα τώρα. Άσε τις ευχαριστίες. Πού θα μείνεις απόψε;

— Όπου με βγάλει η άκρη.

— Α! δεν το συζητώ, εδώ θα μείνεις.

— Δεν γίνονται αυτά τα...

— Δεν σηκώνω αντιρρήσεις. Εδώ. Πάει και τελείωσε.

— Σ' ευχαριστώ πολύ.

— Άσ' τα αυτά. Έλα, πάμε πάνω, στο σπίτι.

Οι δύο άντρες ανέβηκαν από μια σκάλα εκεί στην αυλή. Ο

Μπάτης βόλεψε το Σταύρο στον καναπέ. Είχε ένα μικρό σπιτάκι ο Μπάτης. Είχε δύο-τρία μπουζούκια, τρεις μπαγλαμάδες, δύο ταμπουράδες και ένα τζουρά. Έπαιξε ο Σταύρος δύο σολάκια κι έπεσε για ύπνο.

— Αύριο Σταύρο μου, θα πάμε να σου γνωρίσω τον Περαιά και τους μάγκες του.

— Να 'σαι καλά, κυρ-Μπάτη. Καληνύχτα.

— Καληνύχτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Ήταν χάραμα. Σιγά-σιγά έφευγε το σκότος και το φως γαλήνευε και γοήτευε την Ανατολή. Οι δύο άντρες ξύπνησαν. Ο Σταύρος έκανε ένα μπάνιο και ο Μπάτης του έδωσε δικά του ρούχα να φορέσει. Κοντά ένα χρόνο είχε να νιώσει τόσο καλά ο Σταύρος, από το πρωινό πριν μπει στη φυλακή.

Η ώρα ήταν περίπου 6:00 και οι δύο άντρες ξεκίνησαν.

— Πού θα πάμε; ρώτησε ο Σταύρος.

— Θα σε πάω εγώ στην Κρεμμυδαρού. Να γνωρίσεις τους μάγκες. Εμένα με ξέρει ο καλός Περαιάς. Σαν και μένα τύπους θα βρεις εκεί. Εκεί κυκλοφορούν τα όργανα ελεύθερα. Εκεί είναι η αγορά, τα Λεμονάδικα. Κάτω από εκεί, στην άλλη μεριά, είναι τα ναυπηγεία. Αυτά τα δύο αποτελούν την Κρεμμυδαρού. Εκεί ανθίζει το ρεμπέτικο.

Μετά από λίγο φτάσανε. Τα Λεμονάδικα ήταν ένας μεγάλος δρόμος. Πλακόστρωτος, γεμάτος καφενεία, ψαράδικα και μπουζουξήδες. Εκείνη την ώρα φωνάζει ο γερο-Μπάτης:

— Γεια σας μάγκες του Περαιά!

— Γεια σου Γιώργο μου Μπάτη!, φώναξε ένας άνδρας εύσωμος. Γύρω στα 40 φαινόταν. Κρατούσε ένα τεφτέρι κι έγγραφε κάτι.

— Από 'δω, λέει ο Μπάτης, είναι ο Σταύρος. Συμρινός, σπίτι μου μένει, φυγάς είναι από την Προύσα.

— Φίλε μου, Κώστας Σκαρβέλης λέγομαι. Φυγάς από την Προύσα! Πώς το 'κανες, ρε αδερφάκι;

— Μπάτσεισα τον φύλακα. Έπεσε ξερός κι αναισθητός. Ούτε να φωνάξει δεν πρόλαβε, είπε ο Σταύρος.

— Μάγκα, σε θαυμάζω. Εδώ οι μάγκες με φωνάζουν Πα-στουρμά, είμαι καλοφαγάς βλέπεις. Από μουσική τι λέει;

— Παίζω μπουζούκι. Έμαθα μέσ' τη στενή.

— Άκου και θα μείνεις τάβλα, Παστουρμά, πετάχτηκε ο Μπάτης. Πολύ φίνο μπουζούκι.

— Αλήθεια; Εγώ που λες μόλις συνέλαβα ένα δίστιχο. Εχθές πιάσανε τον Τσαούς και εμπνεύστηκα:

*Παραπονιέμαι στον ντουινιά και το παράπονο μου
βουρκώνει μάτια, που θωρούν τον άδικο χαμό μου.*

— Πότε ρε τον επιάσανε; ρώτησε έντρομος ο Μπάτης.

— Εχθές στο Χατζηκυριάκειο. Πρωί ήταν. Πέφτει πάνω του ένας ληστής και του πέφτει του Γιοβάν ο μπαγλαμάς απ' το σακάκι.

— Ο Γιοβάν Τσαούς, Σταύρο μου, είναι δικός μας. Μάγκας Α' κλάσης.

— Κατάλαβα κυρ-Μπάτη. Ήμουν μπροστά στο περιστατικό. Στο είπα, χθες που κρύφτηκα όλο το πρωί κάτω από κάτι δίχτυα, είπε ο Σταύρος.

— Ναι, ναι. Ρε Παστουρμά, πότε θα τον βγάλουν;

— Επειδή λέει δεν προκάλεσε, σήμερα, τώρα, τον περιμένουμε. Πάμε στο καφενείο του Αγγούρη να πιούμε ένα καφεδάκι. Θα έρθει εκεί, θα μας βρει. Ο Γιοβάν Τσαούς ήταν από τους πρώτους Ρεμπέτες. Το κανονικό του όνομα ήταν Γιάννης Εϊτζιρίδης. Το παρατσούκλι του το κόλλησαν από το Γιάννης στα τούρκικα που είναι Γιοβάν και από το επάγγελμά του που ήταν τσαούσης, λοχίας δηλαδή.

Ο Αγγούρης ήταν κι αυτός από τους πρώτους καθώς και ο Σκαρβέλης. Το πραγματικό του όνομα ήταν Βαγγέλης Παπάζογλου.

Δεν περνάνε 10 λεπτά και καταφτάνει ο Γιοβάν Τσαούς με το μπαγλαμά του.

— Γεια σου, μόρτη μου Μπάτη, εφώναξε.

— Καλώς τον Τσαούση. Πάλι στη στενή ρε;

— Τι να κάνουμε, έχει και τους νταλκάδες αυτή η παλιοζωή. Ρε Αγγούρη, πιάσε ένα σκέτο.

— Έφτασε, Γιοβάν Τσαούς.

— Εμένα, μάγκα, με φώτισες κι έγγραφα και τραγουδάκι, είπε ο Σκαρβέλης.

— Άσε, ρε Παστουρμά, πρωινιάτικα. Είμαι και άυπνος.

Εκεί, με χλευαστική και λίγο ειρωνική διάθεση, πέρασε η ώρα. Ο Σταύρος ενώ στην αρχή ένιωθε μια μικρή ανασφάλεια, οι έξω καρδιά ρεμπέτες τον έκαναν να αισθανθεί άνετα. Αν και μπουζουξής, δεν είχε έρθει ξανά σε επαφή με τους μάγκες. Και ξά-

φνου, εκεί που έφτανε το μεσήμερο, ηκούσθησαν φασαρίες. Είχε έρθει αστυνομία και μπουζούριαζε δύο τύπους. Ο Γιοβάν Τσαούς πλησίασε και ρώτησε τι είχε συμβεί. Του είπε ένας τύπος πως δύο λαχανάδες βούτηξαν δυο λάχανα και δεν τους πήραν πρέφα. Όμως μετά ο ένας γύριζε και ήλεγχε την κατάσταση. Τότε το υποψιάστηκε ένας και πήγε και τον έπιασε από το λαιμό. Του έβγαλε το παλτό και τα πορτοφόλια έπεσαν. Φώναξαν την αστυνομία αλλά αυτοί έκαναν τα κορόιδα.

Χάμω αυτά γίνονταν καθημερινά στον Περαιά. Σαλταδόροι, ληστές, λαχανάδες, παπατζήδες, πρεζάκηδες και όλος ο υπόκοσμος μέχρι αλμπάνηδες και πόρνες. Όλα αυτά ανθούσαν εκεί τότε. Ανάμεσα σε αυτούς ζούσαν και οι ρεμπέτες. Ποτέ όμως δεν παρασύρονταν, ήσαν αξιοπρεπείς. Οι ρεμπέτες ήσαν άνθρωποι που σπάνια συναντά κανείς. Είχαν αισθήματα και πόνο μέσα τους, όχι όπως οι ληστές και ο υπόλοιπος υπόκοσμος που ήσαν άβουλα και άψυχα όντα. Όμως, το ότι ζούσαν σε φτωχογειτονίες και το ότι έπαιζαν μπουζούκι, τους έκανε να θεωρούνται περιθωριακοί.

Έπειτα από τα γεγονότα αυτά, οι ρεμπέτες εκάθησαν κι έφαγαν για να τιμήσουν το Σταύρο. Τον έκαναν να νιώσει ένας απ' αυτούς. Κι όμως, παρά το, λόγω φτώχειας, λιγοστό φαί, αυτοί οι άνθρωποι ξέραν να γλεντάνε. Έβγαλε ο Μπάτης από το σακάκι το μπαγλαμά, έπιασε και ο Γιοβάν Τσαούς το ταμπουρομπούζουκό του κι άρχισαν το γλέντι. Εκεί στο καφενείο του Αγγούρη του Παπάζογλου δηλαδή, είχαν ρίξει κάτι γλέντια!

— Αγγούρη, φωνάζει ο Σκαρβέλης, φέρε ένα μπουζούκι να παίξει και ο Σταύρος μας.

— Έγινε, Παστουρμά, αν και με διέκοψες. Σκεφτόμουν να κάνουμε τραγούδι τους λαχανάδες που ήρθαν πριν.

— Καλή ιδέα, φωνάζει ο Μπάτης. Το περιμένω αύριο, αλλιώς δε σου ξανάρχομαι εδώ πέρα.

— Πού θα βρεις καλύτερα, γερο Μπάτη; Και το Σταύρο δε θα τον ξαναδείς.

Κι έτσι όμορφα και διασκεδαστικά έφτασε το απόγευμα. Ο Σταύρος έπαιξε και με τις πενιές του μάγεψε όλους τους μάγκες.

— Πάμε, μόρτη μου, σιγά-σιγά, είπε ο Μπάτης στο Σταύρο. Θ' ανοίξω και το μαγαζί το κρυφό το βράδυ. Αύριο στο δικό μου στέκι μάγκες!

— Γεια σου, Μπάτη δερβίση, φώναξαν όλοι μ' ένα στόμα.

Έτσι οι δύο άντρες απεχώρησαν από την Κρεμμυδαρού. Είχε σουρουπώσει πλέον και αφού πέρασαν από το λιμάνι έφτασαν στο Καραϊσκάκη όπου έμενε ο Μπάτης.

— Τώρα θα δεις τεκέ να λειτουργεί, είπε ο Μπάτης στο Σταύρο.

Κατέβηκαν την καταπακτή και βρέθηκαν στον τεκέ. Ήταν ένας μικρός χώρος με 5-6 τραπέζια. Στην άκρη βρισκόταν το πάλκο και κάτι όργανα, μπουζουκομπαγλαμάδες. Παντού υπήρχαν τσιμπούκια και αργιλέδες. Όλα γεμάτα με το καλύτερο χασίσι, το προουσινό μαυράκι.

— Αυτά τα άσχημα πράγματα αναγκαζόμαστε να τα κάνουμε για τα λεφτά. Οι ρεμπέτες μπορεί να δουλεύουμε σε τεκέδες αλλά δεν έχουμε σχέση με τους πελάτες. Τα ξέρεις. Τι να σου λέω Σταύρο μου; Εμείς μπορεί να φτιαχνόμαστε πού και πού για να ξεχαστούμε. Όμως πελάτες έχουμε υπόκοσμο. Πρεζάκια και τσαμπουκαλήδες που έρχονται για ματσαράγκες και ζοριλίκια. Γι' αυτούς θα τραγουδάς, αυτοί θα σε πληρώνουν αλλά μην τους συζητήσεις ποτέ, θα σε παρασύρουν. Θα δεις δολοφόνους, καταδίκους, πόρνες και κάθε πάστας και φάρας άνθρωπο. Να προσέχεις.

Αυτά ήταν τα λόγια του Μπάτη. Λίγα λεπτά μετά κατέφθασε ο μπαρμπα-Γιώργης, ο σερβιτόρος, καθώς και οι πελάτες. Ο Σταύρος έβλεπε πράγματα και καταστάσεις εκεί μέσα. Μαστούρηδες που χόρευαν και έσπαγαν ποτήρια πάνω τους, μεθυσμένοι που κάρφωναν τα μαχαίρια τους στο τραπέζι, γυναίκες των ηθών που έπιναν το αλκοόλ λες και ήταν νερό. Άσχημα πράγματα. Καθόταν στην κουζίνα και κάποια στιγμή του είπε ο Μπάτης ν' ανέβει στο πάλκο. Έπαιξε και ο Σταύρος. Έπαιξε υπέροχα. Έκανε ένα σόλο καταθλιπτικό. Ήταν ένα μινόρακι που έβγαλε από μέσα του όλο τον καημό της ζωής. Όλοι οι πελάτες μεράκλωσαν και τον χειροκρότησαν. Έβγαλε ψυχή το κομμάτι του και ο Μπάτης τον προσέλαβε επίσημα.

— Να σου πω Σταύρο μου, είπε ο Μπάτης, μένεις σπίτι μου και σε ταΐζω αλλά θα ήθελα να σε προσλάβω και στο μαγαζί, να έχεις και μερικό μπανιόκο καβάτζα για καλό και για κακό.

— Πολύ ευχαρίστως, κύριε Μπάτη. Σ' ευχαριστώ.

Ο Σταύρος είχε καλό αφτί. Άκουγε και πέραγαγε στο μπουζούκι με μιας.

— Εσύ μια μέρα θα γίνεις μεγάλος μπουζουξής, είπε ο γερο-Μπάτης στο Σταύρο.

Είχε πλέον νυχτώσει για τα καλά, μεσάνυχτα ήταν και οι πελάτες έφευγαν. Όταν άδειασε το μαγαζί οι δύο άντρες πήγαν να κοιμηθούν. Ο Μπαρμπαγιώργης έμεινε να συγυρίσει και όταν τελείωσε κοιμήθηκε κι αυτός σ' ένα τραπέζι απάνου, διότι είχε δουλειά και το πρωί κι έμεινε εκεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Τρίτη μέρα του Σταύρου στον Πειραιά. Η νέα του ζωή άρχισε καλά. Γνώρισε ανθρώπους που τον αγάλιασαν και ήσαν σαν αυτόν. Είχαν πόνο μέσα τους. Είχε ξυπνήσει νωρίς, καθώς και ο Μπάτης κι έπιναν το καφεδάκι τους. Ο μπαρμπα-Γιώργης έπινε κι αυτός μιας και δεν είχαν πελάτες ακόμα. Είχαν κι ένα ταβλάκι κι έπαιζαν και περνούσε η ώρα. Σιγά-σιγά μαζευόταν ο κόσμος. Άνθρωποι καλοί, απλοί, του λαού. Ήταν γεροντάκια, άνθρωποι της εκκλησίας, με οικογένεια. Αυτοί ήσαν γείτονες του Μπάτη. Ήταν το καφενείο της γειτονιάς. Οι άνθρωποι εκεί έλεγαν τα νέα τους, συζητούσαν για την πολιτική, έπαιζαν κανα τάβλι, κανα χαρτάκι και απολάμβαναν το καφεδάκι τους. Πάντα υπό τους γαλήνιους ρεμπέτικους ήχους που ηχούσαν από το παλιό γραμμόφωνο. Συμυρνέικο ρεμπέτικο, με μπουζουκοβιόλια. Εκεί έβγαζαν και κανα δίσκο. Στον Πειραιά δεν έβγαζαν ούτε για αστείο. Απαγορευόταν το ρεμπέτικο εδώ.

Η ώρα πέραγε και το καφενείο δούλευε με κανονικούς ρυθμούς. Ο κυρ-Βαγγέλης έπαιζε πινάκλι με τον μπαρμπα-Γιάννη. Ο κυρ-Τάσος κέρδιζε το γερο-Πανάγο στο τάβλι. Απλά, καθημερινά και συνηθισμένα. Ήσαν καμιά δεκαριά ακόμα εκείνη την ώρα. Ο Σταύρος σέρβιρε κι αυτός. Ο Μπάτης του έδινε κι έτσι έκανε μεροκάματο. Και να που σε λίγο μαζεύτηκαν οι ρεμπέτες της Κρεμμυδαρούς. Ο Σκαρβέλης πρώτος πρώτος παρήγγειλε κι ένα καφεδάκι, έφαγε και κανα μεζέ και τα 'λεγε με τον Μπάτη. Σε λίγο έφτασαν και ο Τσαούς με τον Αγγούρη και κάθισαν κι αυτοί.

— Ρε Παπάζογλου, τό 'γραψες το τραγούδι για τα χθεσινά; είπε με τη δυνατή βραχνή φωνή του ο Μπάτης.

— Ναι, Γιώργο μου, απήντησε ο Παπάζογλου. Αριστούργημα

είναι. Έχω και τη μουσική του. Την εμπνεύστηκα από τα χθες.

— Θες να φέρω μπαγλαμά;

— Τζουραδάκι πιάσε, Μπάτη μου.

— Έφτασε, Αγγούρη. Όπως το θες.

— Ακούτε τώρα μάγκες να μη μείνετε σκράπες και αμόρφωτοι:

Κάτω στα λεμονάδικα

Έγινε φασαρία:

Δυο λαχανάδες πιάσανε

Και κάναν την κυρία.

Τα σίδερα τους φόρεσαν

Και στη στενή τους πάνε

Κι αν δεν βρεθούν τα λάχανα

Το ξύλο που θα φάνε.

Κυρ αστυνόμω, μη βαράς,

Γιατί κι εσύ το ξέρεις

Πως η δουλειά μας είν' αυτή

Και ρέστα μη γυρεύεις.

Εμείς τρώμε τα λάχανα,

Τσιμπούμε τις παντόφλες,

Για να μας βλέπουν τακτικά

Της φυλακής οι πόρτες.

Δε μας φοβίζει ο θάνατος,

Δε μας τρομάζει η πείνα.

Γι' αυτό τσιμπούμε λάχανο

Και την περνούμε φίνα.

— Μεγάλο τραγούδι Αγγούρη μου, φώναξε ο Γιοβάν Τσαούς.

Πότε πρόλαβες και το σκέφτηκες!

— Πού 'στε μάγκες, είπε ο Παστουρμάς. Τους είδα το πρωί μπρος στον Άη-Νικόλα που έκαναν τους τσιλιαδόρους σ' έναν παπατζή. Πήγαν κάτι χαλβάδες και τα χάσαν όλα. Αφήστε όμως αυτά. Δεν φαντάζεστε τι μου είπε ο κυρ-Νίκος ο μπακάλης από το Χατζηκυριάκειο, αυτός που είπες Σταύρο ότι γνώρισες.

— Τι έγινε κύριε Σκαρβέλη; ρώτησε ο Σταύρος

— Λοιπόν, ακούτε μάγκες, εψές, λέει, φάγαν λάχανο τα τσιράκια του Γύπαρη, το Δραγούμη στους Αμπελοκήπους.

— Α, τον κερατά τον Γύπαρη! Να δεις που και στα Παρίσια αυτοί πήγαν να φάνε και το Βενιζέλο, είπε ο Μπάτης.

Μετά την ανακοίνωση που έκανε ο Σκαρβέλης, στο καφενείο

επικρατούσε μια έντονη και ολίγον θορυβώδης κατάσταση. Τέσσερις μέρες νωρίτερα, στις 28/7 ο Βενιζέλος είχε υπογράψει τη συνθήκη των Σεβρών που θα παραχωρούσε τη Θράκη και τη Σμύρνη στην Ελλάδα για 5 χρόνια. Δύο ημέρες μετά, στις 30/7 πήγαν να φάνε το Βενιζέλο στο Παρίσι.

— Οι παλιότουρκοι, λέει ο Σκαρβέλης, απεδέχθησαν τη συνθήκη. Να μου το θυμηθείς, αυτοί μας προκαλούν. Να δείτε που θα ξαναπολεμήσουμε με δ' αυτούς. Κι έτσι που είμαστε 'δω μέσα, χωρισμένοι σε Βενιζελικούς και Βασιλικούς, βλέπω να τα χάνουμε όλα.

— Θεός φυλάξει, φώναξε ο Μπάτης. Αλλά τι το ψάχνετε; Αυτοί μας έχουν βάλει τα δύο ποδάρια σ' ένα παπούτσι. Αφού τσακωνόμαστε μεταξύ μας σαν τα κοκόρια.

— Άσχημα καθάρματα. Κι εμάς τους ρεμπέτες που μας έχουν ξεγραμμένους και οι δικοί μας, βλέπω να φοβάμε γρήγορα, είπε ο Τσαούς.

— Μην κακομελετάτε, ξεφώνησε ο Αγγούρης. Ό,τι είναι να γίνει ας γίνει.

Κι έτσι, με πολιτικό περιεχόμενο κι ένταση συνεχίστηκε η κουβέντα. Όμως όλοι ενωμένοι. Ήσαν υπέρ του Βενιζέλου. Ήθελαν δημοκρατία. Ήταν τίμιοι άνθρωποι, μπεσαλήδες και δεν εγούσταραν καταπιέσεις. Ήσαν φτωχοί και ήθελαν την ισότητα.

Κι έτσι συζητώντας πολιτικά πέρασε η μέρα. Οι ρεμπέτες έφυγαν καθώς και οι περισσότεροι πελάτες. Είχαν μείνει δυο τρία άτομα ακόμα.

— Άντε, μάγκες, τραβάτε στο τσαρδί σας να φάτε. Μεσημέριασε. Να φτιάξω κάτι κι εγώ να τσιμπήσω με το Σταύρο. Έτσι παλικάρι μου;

— Έτσι κυρ-Μπάτη. Να σ' έχει ο Θεός καλά.

— Α, ρε Σταύρο. Αν δεν ερχόσουν κι εσύ, όλο μόνος θα 'μουν.

Κι έτσι έφυγαν και οι τελευταίοι και οι δύο συγγάτοιχοι πλέον έφαγαν και κατόπιν πήγαν ν' αράξουν και μετά να κάθουν πρόβα.

Το απόγευμα έφτασε και ήρθε ο Σκαρβέλης πάλι στο μαγαζί.

— Το βράδυ, λέει, θα πάμε για σεριάνι. Θα έρθετε ασφαλώς,
ε;

— Ναι, ρε Παστουρμά. Πού και πότε;

— Ελάτε στις εννιά στο Ρολόι, στην πλατεία.

Το σούρουπο έφτασε και οι δύο άντρες στολίστηκαν και ξεκίνησαν για το Ρολόι. Αυτό ήταν μια πλατεία στο λιμάνι. Όταν

έφτασαν συνάντησαν το Σκαρβέλη, τον Τσαούς και τον Παπά-ζογλου. Αφού πέρασαν μέσα από την κακόφημη περιοχή των Βούρλων, έφτασαν στα Ταμπούρια. Εκεί ήσαν όλοι οι τεκέδες. Διακόσοι τεκέδες ήσαν εκεί. Οι μπάτσοι δεν επάταγαν σ' εκείνα τα μέρη. Εκεί κυκλοφορούσαν τα πάντα άφοβα.

Ξάφνου, είδαν να βγαίνουν από τον τεκέ του Χρήστου πέντε τύποι που έβριζαν τον τεκετζή. Ήσαν όλοι πολύ εκνευρισμένοι. Ο ένας φώναξε:

— Άντε να χαθείς, παλιάνθρωπε! Χρυσό σε κάναμε για μια μαστούρα και ήταν ψεύτικο το χασίσι σου. Ε να τους κλείσουμε τους τεκέδες στο τέλος, αν είναι να μας ποτίζεις μούφες. Πάμε ρε παιδιά στου Κουνελάκη που' χει ζούλα ένα αργιλέ απ' τα' Αϊδίνι. Δεν πάμε σ' άλλο στέκι.

Οι ρεμπέτες τα είδαν όλα αυτά αλλά δεν παραξενεύτηκαν. Αυτά ήταν καθημερινά πράγματα. Τότε λέει ο Γιοβάν Τσαούς:

— Ρε μórτες, ωραίο τραγούδι θα γινόταν αυτό.

Τοτε εμπνεύστηκε τους στίχους για το πιο γνωστό του τραγούδι:

*Πέντε μάγκες στον Περαία
πέρναγαν απ' τον τεκέ
ένας είπε απ' την παρέα
πα να πιούμε ένα αργιλέ*

*Μπήκαν μέσα να φουμάρουν
φώναξαν τον τεκετζή
φτιάξε ένα αργιλέ αφράτο
με Περσίας τουμπεκί*

*Δύο τάλαρα τον δίνεις
τρία θα πληρώσουμε
αν η γκλάβα μας γεμίσει
θα σε προτιμήσουμε*

*Φούμαραν και ήταν τζούρα
φώναξαν τον τεκετζή
δεν κατάλαβαν μαστούρα
ήταν σκέτο τουμπεκί*

*Εσύ νόμιζες πως έχεις
τίποτα κορτάκηδες
ούτε πιτσιρίκια έχεις
μήτε και πρεζάκηδες*

*Πάμε 'κεί στου Κουνελάκη
έχω ζούλα ναργιλέ
πάμε μάγκες να τον πιούμε
να μην πάμε στον τεκέ*

*Εσύ νόμιζες πως έχεις
τίποτα κορτάκηδες
ούτε πιτσιρίκια έχεις
μήτε και πρεζάκηδες*

*Αν θα κλείσουν τους τεκέδες
Περαιά Κρεμμυδαρού
τότε πια θα κουβαλάω
στην σπηλιά την κουρελού*

Μ' αυτά και μ' αυτά το διέλυσαν οι ρεμπέτες και γύρισαν στα σπίτια τους για ύπνο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

Άλλες τρεις μέρες πέρασαν. Είχε ξημερώσει η 5^η Αυγούστου του 1920, παραμονή της Μεταμορφώσεως.

— Αύριο, Σταύρο μου, είπε ο Μπάτης, είναι της Αγια-Σωτηρίας. Το 'χω τάμα, πέρα από τις άλλες μέρες που έχω όρεξη, να πηγαίνω για φάρεμα τη νύχτα της παραμονής. Θα πάμε;

— Ασφαλώς, κυρ-Μπάτη. Σου χρωστάω τόσα πολλά που δεν αρνούμαι τίποτα. Μετά χαράς να δοκιμαστούμε και στο φάρεμα.

Εκείνη την ώρα οι δύο άντρες έπιναν το καφεδάκι τους μαζί με τον μπαρμπα-Γιώργη.

— Θα 'ρθω κι εγώ αφεντικό. Τρία χρόνια τώρα μαζί πάμε.

— Πολύ ωραία Γιώργη. Θα ξεκινήσουμε περί τις 12 τη νύχτα μέχρι να ξημερώσει. Μετά θα πάμε στην εκκλησία και το μεσημέριτσιμπούσι εδώ με τα παιδιά. Εσύ Σταύρο πάρε ένα δεκα-

ράκι και αμόλα για τον κυρ-Νίκο και φέρε ψωμί, λάδι και τυρί. Και πάε να πεις στα παιδιά για αύριο μεσημέρι.

— Έγινε!

Ο Σταύρος αφού πήγε και αγόρασε όσα του είπε ο γερο-Μπάτης, πήγε και στην Κρεμμυδαρού να ενημερώσει. Έπειτα γύρισε στο καφενείο και σέρβιρε τους πελάτες μαζί με τον μπαρμπα-Γιώργη.

— Παιδιά, είπε ο Μπάτης κάποια στιγμή στους πελάτες, το απόγευμα θα είμαστε κλειστά.

Μετά το μεσημεριανό, ο Μπάτης με το Σταύρο και τον μπαρμπα-Γιώργη πήγαιναν προς το λιμάνι.

— Πού πάμε τέτοια ώρα, κυρ-Μπάτη; ερώτησε ο Σταύρος.

— Πάμε να ξεμπλέξουμε και να μπαλώσουμε τα δίχτυα. Έχεις ξαναπάει για ψάρεμα;

— Όχι. Τους έβλεπα τους ψαράδες στη Σμύρνη αλλά δεν είχα πάει ποτέ. Έχω ένα μπάρμπα στη Σάμο ψαρά. Επαγγελματίας.

— Εγώ που λες έχω ψαρέψει σ' όλο τον κόσμο, παιδί μου. Από Περαία ξεκίνησα και ψάρεψα σ' όλο το Αιγαίο. Μέχρι και στη Νορβηγία για σολομό έχω πάει με τα καράβια πριν καμιά δεκαριά χρόνια.

— Εγώ πάλι, Σταύρο, είπε ο μπαρμπα-Γιώργης, εδώ, με το γερο-Μπάτη ξεκίνησα. Ωραίο πράγμα το ψάρι το σπαρταριστό.

Όταν έφτασαν στο λιμάνι της Ζέας όπου είχε ο Μπάτης τη βάρκα, άρχισαν να ξεμπλέκουν. Αφού τα ξέμπλεξαν, μάλωσαν τις τρύπες.

Είχε πλέον βραδιάσει και το καϊκάκι του Μπάτη ξεκίνησε. Έφαγαν και λίγο ψωμί και λίγο τυρί που είχε φέρει ο γερο-Μπάτης. Όταν έφτασαν στα ανοιχτά του Σαρωνικού, έριξαν τα δίχτυα. Ο Μπάτης είχε φέρει και τον μπαγλαμά και έπαιξε μερικά κομμάτια. Έτσι πέρασαν χαρούμενα και ευχάριστα τρεις ώρες. Εκείνη την ώρα άρχισαν να μαζεύουν τα δίχτυα. Καλή ψαριά. Κάμποσοι μπακαλιάροι, πέντε- έξι, δυο- τρεις σπάροι και κάτι τσιπούρες. Κόντευε να ξημερώσει και γύριζαν πάλι στο λιανάκι. Αφού γύρισαν στο σπίτι του Μπάτη, καθαρίστηκαν και έπειτα πήγαν στην εκκλησία. Όταν γύρισαν έβαλαν τη φωτιά. Μετά από λίγη ώρα, έφτασαν και οι Σκαρβέλης, Τσαούς και Παπάζογλου. Ο γερο-Μπάτης είχε καλέσει και τον κυρ-Νίκο, τον μπαχάλη και κάτι φίλους ηπειρώτες για να παίξουν μουσική. Αυτοί από 'κει πάνω έχουν βιολιά, κλαρίνα, λαούτα, τσαμπούνες και τέτοια όρ-

γανα. Έπαιξαν δημοτικά τραγούδια και όλοι διασκέδασαν με την ψυχή τους. Όλοι έφαγαν μέχρι σκασμού όταν βγήκαν τα ψάρια. Ήπιαν τα κρασάκια τους, χόρεψαν τα τσάμικα και τα καλαματιανά τους και πέρασαν ωραία. Ήταν ένα παραδοσιακό γλέντι. Όλοι πέρασαν καλά. Φαί, πιστό, μουσική και καλαμπαλίκι. Όλοι το ευχαριστήθηκαν. Το γλέντι εκράτησε ως το βράδυ. Τότε αναχώρησαν όλοι και οι οικοδεσπότες μάζεψαν τα τραπέζια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

Είχε φτάσει ο Οκτώβρης. Λόγω οικονομικών πιέσεων ο Μπάτης αναγκαζόταν να δουλέψει κάθε βράδυ τον τεκέ. Τσιλιαδόροι υπήρχαν παντού, στην πόρτα του καφενείου, στην είσοδο της εσωτερικής αυλής από την κουζίνα και στην είσοδο της καταπακτής. Ο Σταύρος, ο Μπάτης κι ένας άλλος ρεμπέτης της εποχής, ο Ροβερτάνης, ήταν σταθερά κάθε βράδυ στο πάλκο. Πολλά βράδια έρχονταν και οι υπόλοιποι από την Κρεμμυδαρού. Ο Σταύρος πάνω στο πάλκο ήταν καταπληκτικός. Είχε αποκτήσει ένα όνομα στον μαγικό κόσμο του Πειραιά.

Ένα πρωί, εκεί που πήγαινε για σεργιάνι, είχε και το μπαγλαμά μέσα από το σακάκι του. Έπρεπε να τον πάει σε έναν οργανοποιό γιατί είχε λίγο σκεβρώσει. Ξάφνου όμως, τον σταματάνε πολιτσίμάνοι για έλεγχο. Ήταν να μη σου τύχει την εποχή εκείνη. Ο Σταύρος κάνει να τρέξει να γλυτώσει αλλά τον πιάσανε και τον πήγανε μέσα. Τότε η κράτηση των ρεμπετών ήταν από τρεις ώρες μέχρι τρεις μέρες. Ταλαιπωρία μεγάλη. Πολλούς τους έπιαναν συχνά και δύο φορές το μήνα ακόμα. Πολλοί ήταν βέβαιοι και πολύ τσαμπουκαλήδες, ζόρικοι και νταήδες. Αυτούς τους είχαν υπόδικους αλλά το έσκαγαν.

Όταν πήγαν στο τμήμα, ο ανακριτής άρχισε τις ερωτήσεις. Δεν ρώταγε για προσωπικά θέματα όπως για το αν είχε ξαναπάει φυλακή, αλλά για το μπαγλαμά. Αν ήταν δικός του, αν ξέρει να παίζει και τέτοια. Ο Σταύρος τον φλόμωσε στο ψέμα. Όλοι αυτό κάνουνε την πρώτη φορά. Ο μπάτσος τον έβαλε στο κρατητήριο και τον άφησε μετά από πέντε-έξι ώρες.

Έπειτα από μερικούς μήνες μπήκε το '21. Κάποτε πέρασαν στο Φεβρουάριο, την ώρα που δούλευε ο τεκές, είχε μείνει η καταπακτή ανοιχτή. Έτσι, ο ήχος από τα όργανα έβγαινε έξω. Τον

άκουσαν οι πολιτσίμανοι της περιπολίας και μπούκαραν στον τεκέ. Βάλαν μέσα όλους τους πελάτες, τον υπόκοσμο δηλαδή. Μπουζούριασαν και τον Μπάτη. Τον πέταξαν σ' ένα κάρο που είχαν, πέταξαν κι όλα τα όργανα που βρήκαν στον τεκέ και πήγαν στο τμήμα. Το πρωί άφησαν τους πελάτες να φύγουν. Τον Μπάτη τον θέλαν και για προηγούμενα, λέει, κι έτσι τον κράτησαν παραπάνω. Ο διοικητής είπε πως θα τον κράταγαν για πολύ καιρό. Προηγούμενα δεν υπήρχαν, έτσι το είπαν οι μπάτσοι. Τον ήθελαν επειδή ήταν από τους γνωστούς ρεμπέτες. Τελικά, έβγαλε ο διοικητής απόφαση να τον κρατήσουν 5 χρόνια. Ο Σταύρος ζήτησε να του δώσουν τον αγαπημένο του μπαγλαμά. Οι πολιτσίμανοι δέχτηκαν κι έτσι ο Μπάτης είχε την αγαπημένη του παρέα. Ο Ροβερτάνης, το δεύτερο μπουζούκι του τεκέ, έγραψε εκείνη την ημέρα ένα τραγούδι:

*Κάτω στα παλιατζίδικα μπαφιάσαμε ντουμάνι
κι εκεί που πίναν ναργιλέ πλάκωσαν πολιτσίμανοι.
Μπλόκαρανε το μαγαζί του Μπάτη στον Περαία
που μαστουρώνανε μαζί αυτός και η παρέα.*

*Τώρα στις μαύρες φυλακές, που λες,
βλέπεις το Μπάτη και του σιγολές:
«Τι έχεις Μπάτη κι όλο κλαις;»
Κι ακούς παραπονιάρικη φωνή
μέσ' απ' τα σίδερα, απ' τη στενή τη φυλακή τη σκοτεινή.*

*Με φιλντισένιο μπαγλαμά με λάμες και με ζάρια
θα πω στους καρφωτήδες μου σαν θα 'βγω: «Τι
χαμπάρια;»
Γι' αυτό ο Μάρκος, βρε παιδιά, κι εσείς χωρίς αστεία
να τρέξετε στον υπουργό, να πάρω αμνηστία.*

*Τώρα στις μαύρες φυλακές, πού λες,
βλέπεις το Μπάτη και του σιγολές:
«Τι έχεις Μπάτη κι όλο κλαις;»
Κι ακούς παραπονιάρικη φωνή
μέσ' απ' τα σίδερα, απ' τη στενή τη φυλακή τη σκοτεινή.*

Ήτανε πλέον ώρα να ξεδιπλώσει και ο Σταύρος το ταλέντο

του στο να βγάλει μουσική και στίχους. Έγραψε κι αυτός ένα τραγούδι. Ένα πολύ γνωστό που από τότε το 'λεγε όλη η Κρεμμυδαρού. Ήταν το πρώτο του τραγούδι. Το έλεγε «Μπάτσοι μπουκάραν στον τεκέ»

*Μπήκα κι εγώ μες τον τεκέ
Και ρούφηξα ντουμάνι
Δεν άντεξα τις συμφορές
Σαν ήμουνα χαρμάνι*

*Τον αργιλέ δεν πρόλαβα
Να τον χαρώ λιγάκι
Μπήκαν οι μπάτσοι στο τσαρδί
Και σπάσαν το λουλάκι*

*Τραβάτε ακούστε μάγκες μου
Και αφήστε τα ντουμάνια
Μπήκαν οι μπάτσοι στον τεκέ
Και πιάσανε τ' αλάνια*

*Με πήγανε μες τη στενή
Εκεί να δεις μπερτάκι
Και σπάσαν το μεράκι μου
Το φίνο μπουζουκάκι*

*Τραβάτε ακούστε μάγκες μου
Και αφήστε τα ντουμάνια
Μπήκαν οι μπάτσοι στον τεκέ
Και πιάσανε τ' αλάνια*

Ο Σταύρος πλέον είχε γίνει ρεμπέτης κανονικός. Άρχισε κι αυτός το γράφιμο. Αυτή ήταν η αρχή μιας μεγάλης καριέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

Ο Σταύρος επισκεπτόταν το Μπάτη τακτικά στη φυλακή. Του είχε πει ο Μπάτης να συνεχίσει να μένει σπίτι του. Το καφενείο δε λειτουργούσε. Το είχαν κλείσει οι αρχές. Όμως ένα πρωί ο

Σταύρος δέχεται ένα γράμμα από την αστυνομία που έλεγε ότι μπορεί να ξαναοίξει, αρκεί να γίνεται έλεγχος συνεχής και αιφνιδιαστικός. Εκείνο το πρωί ο Σταύρος θα πήγαινε να επισκεφθεί το Μπάτη. Έτσι είχε την ευκαιρία να μάθει λεπτομέρειες.

— Για χαρά νταν και τα κουκιά μπαγλάν, είπε ο Μπάτης όταν τον είδε έξω από το μικρό και σκοτεινό κελί του.

— Γεια χαρά, κυρ-Μπάτη. Χαρούμενο σε βλέπω!

— Σταύρο μου, μ' ενημέρωσαν για κάτι που αποφάσισαν για το μαγαζί. Θα το ξαναοίξουμε. Εσύ με τον μπαρμπα-Γιώργη δηλαδή. Και μόνο το καφενείο. Τεκέ δεν ξανακάνουμε. Θα το κάνουμε λέει αποθήκες και θα έρχονται να ελέγχουν.

— Α! Εντάξει. Είχα κάποιες απορίες αλλά τελικά λύθηκαν. Πάντως κυρ-Μπάτη έχω να πω πως δεν σε βλέπω πολύ χάλια. Καλύτερα μη σου πω.

— Η ψυρού είναι παρεξηγημένη παιδί μου. Ένα μόνο πράμμα έχω να σου πω και να το θυμάσαι:

*Μες στη φυλακή είν' ωραία
άμα βρεις καλή παρέα.*

*Τρίτη Πέμπτη μακαρόνια –
φάτε, μάγκες, βγάλτε χρόνια.
Και την Κυριακή έχει κρέας·
τζάμπα είναι κι ο κουρέας.*

*Πέντε ποντικοί βαρβάτοι
μου χαλάσαν το κρεβάτι
κι άλλοι τρεις μαστουρωμένοι
μου το στρώσαν οι καημένοι.*

— Έτσι είναι εδώ, στην Προύσα όχι. Γι' αυτό και έφυγες κι εσύ. Εδώ σε έχουνε άρχοντα. Τρωσ, πίνεις, κοιμάσαι. Δεν πληρώνεις μία. Πέρα στην Προύσα, ξύλο και κακό.

— Ωραία, κυρ-Μπάτη. Όμως θέλω να σου πω πως δε θα το δουλεύω εγώ το μαγαζί. Ούτε σπίτι σου θα μείνω για πολύ ακόμα.

— Όχι, παιδί μου, τι πράγματα είναι αυτά;

— Δεν είναι σωστό, κυρ-Μπάτη. Το καφενείο ας το δουλέψει ο μπαρμπα-Γιώργος αν θέλει. Επίσης, είσαι δύο μήνες φυλακή και νιώθω την απουσία σου. Δεν μπορώ.

— Καλά, καλά. Αλλά τι θα κάνεις; Πού θα μείνεις;

— Όπου βρω. Έχω κάτι φιλά καβάρτζα από αυτά που μου έδινες. Κάπου θα μείνω. Μετά θα δουλέψω και θα βγάλω κι άλλα. Έπειτα βλέπουμε.

— Όπως θες.

— Για μετά, έχει ο Θεός.

— Πάντως το λέει η ψυχή σου!

— Να 'σαι καλά, κυρ-Μπάτη. Σ' ευχαριστώ για όλα.

— Την ευχή μου να 'χεις.

Όταν ο Σταύρος γύρισε στο μαγαζί, συζήτησε με τον μπαρμπα-Γιώργη για το καφενείο. Αυτός δέχτηκε να το κρατήσει. Ο Σταύρος του είπε πως θ' αλλάξει σπίτι. Ο Γιώργης ξαφνιασθηκε, όμως ο Σταύρος του εξήγησε πως δε γίνεται έτσι που ήρθαν τα πράγματα. Έτσι, ο Γιώργης του έδωσε ένα χαρτζιλίκι επιπλέον.

— Πού θα πας, παιδί μου; Μήπως να το ξανασκεφτείς;

— Όχι, μπαρμπα-Γιώργη. Δε γίνεται. Σ' ευχαριστώ όμως για όλα. Πάω κι εγώ όμως τώρα, γιατί είδα όταν γύρισα απ' τη στενή ένα καλό δωματιάκι. Εδώ στο σταθμό κοντά. Από εδώ δεν είναι τρία λεπτά.

Το δωμάτιο το είχε ένας στο εξωτερικό κι έτσι το έδινε όσο-όσο. Το Σταύρο τον εσυμπάθησε και του το χάρισε. Την ίδια μέρα ο Σταύρος μπήκε και έμεινε εκεί.

Τα μόνα πράγματα που είχε ήταν μια αλλαξιά, λίγα φιλά και το μπουζούκι. Πάντως, ο Σταύρος ήταν πάμφτωχος. Είχε βάλει στόχους αλλά τα λεφτά του δεν έφταναν για σπίτι εδώ που τα λέμε. Τυχερός ήταν. Το σπίτι του ούτε κρεβάτι δεν είχε. Ήταν ένα δωματιάκι δύο επί δύο και είχε κι ένα μπάνιο μια σταλιά. Όμως ο Σταύρος δεν το έβαλε κάτω.

Αφού ξημέρωσε το άλλο πρωί, ο Σταύρος βγήκε για να βρει δουλειά. Δυστυχώς η τύχη δεν του γέλασε. Έψαχνε όλο το πρωί στον Πειραιά. Το απόγευμα πήρε το τρένο και πήγε στην πρωτεύουσα. Πρώτη φορά πήγαινε στην Αθήνα. Έμεινε εκεί σε ένα πανδοχείο τρία βράδια. Δουλειά ούτε για αστείο. Γύρισε στον Πειραιά απογοητευμένος. Επί μια βδομάδα έψαχνε κι εκεί. Μέσα σ' αυτή την εβδομάδα έγιναν πράγματα και θάματα. Επιάσανε ένα βράδυ στο καφενείο τον μπαρμπα-Γιώργη και όλη τη ρεμπετοπαρέα. Σκαρβέλης, Τσαούς, Παπάζογλου και Ροβερτάνης, όλοι μέσα. Έκαναν τσίκα 'κείνη την ώρα και πριν προλάβουν να τελειώσουν, μπουκάραν οι μαύροι μέσα στο μαγαζί και τους πιάνουν. Είχαν ξεχάσει να βάλουν τσιλιαδόρους κι έγινε το

κακό. Ο Μπάτης και ο μπαρμπα-Γιώργης ήταν φυλακή στον Πειραιά, ο Σκαρβέλης στα Τρίκαλα, ο Τσαούς στα μπουντρούμια του Αναπλίου, ο Ροβερτάνης στον Ωραθό και ο Παπάζογλου στο Γεντικουλέ. Όλοι φάγανε πενταετία.

Ο Σταύρος είχε μείνει μόνος του τελείως. Παρ' όλ' αυτά συνέχισε την αναζήτηση εργασίας. Αφού πέρασαν κάμποσες επιπλέον μέρες, ο Σταύρος βρήκε δουλειά σε ένα τυπογραφείο ως εφημεριδοπώλης. Είχε ένα μεροκάματο πλέον, μικρό αλλά χρήσιμο. Ο κυρ-Νίκος, ο μπακάλης, βρήκε σε μια αποθήκη στο σπίτι του ένα καλό κρεβάτι και το έδωσε στο Σταύρο. Ο Σταύρος πήγαινε καθημερινά στο μπακάλικο. Ο κυρ-Νίκος του έδινε να φάει. Έτσι ο νεαρός ρεμπέτης είχε μια υποστήριξη.

Αφού πέρασε περίπου άλλος ένας μήνας, ο Σταύρος είχε λίγα λεφτά από την εφημερίδα και από αυτά που του έδινε ο Μπάτης. Αυτά που είχαν περισσέψει. Έτσι, αποφασίζει να αγοράσει ένα γραμμόφωνο. Αυτό στου Μπάτη είχε χαλάσει. Ένα πρωί, πήγε στο κέντρο του Πειραιά και το αγόρασε. Ήταν ένα αγγλικό γραμμόφωνο από αυτά που παρήγαγε η δισκογραφική Gramophone. Ο καταστηματάρχης είχε φέρει κρυφά από την Αμερική κάτι δίσκους ρεμπέτικους. Τότε ήταν εβδομήντα δύο στροφών. Οι Έλληνες ρεμπέτες στην Αμερική είχαν ένα κομπόδεμα γιατί οι Αμερικάνοι διασκέδαζαν με τα τραγούδια αυτά και τα ηχογραφούσαν. Ο Σταύρος αγόρασε έναν που στην μπροστινή μεριά έγραφε Jack Gregory's Minore και στην πίσω Misirlou. Ήταν δηλαδή «Το μινόρε του Χαλκιά» και η «Μισιρλού». Φανταστικά κομμάτια, αριστουργήματα. Ο Ιωάννης Χαλκιάς πήγε στην Αμερική ως Jack Gregory γιατί είχε τρεχάματα με την αστυνομία και έτσι δεν τον ανακάλυψαν. Το μινόρε αυτό ήταν ένα σόλο μαγικό και ανεπανάληπτο. Το άλλο τραγούδι, η Μισιρλού, ήταν ένα πολύ παλιό τραγούδι με άγνωστο δημιουργό. Η Μισιρλού ήταν μια κοπέλα από την Αίγυπτο. Άγνωστο το πότε έζησε. Η ηχογράφηση του τραγουδιού είχε γίνει με εκτελεστή τον Τέτο Δημητριάδη.

Υπήρχαν και άλλοι σαν εκείνον τον πωλητή που έφερναν λαθραία δίσκους. Έτσι, ο κόσμος μάθαινε και αυτό το είδος που θεωρούνταν παράνομο. Λίγοι βέβαια ήταν οι ενδιαφερόμενοι.

Ο Σταύρος όταν γύρισε σπίτι έβαλε και άκουσε το δίσκο. Συγκινηθήκε. Ήταν δύο τραγούδια μαγικά. Κατευθείαν τα πέρασε στο μπουζούκι. Στο μεταξύ είχε φέρει σπίτι του και τα όργανα

του Μπάτη, αλλά το δικό του το μπουζούκι, αυτό από τον Στέργιογλου ήταν εκείνο στο οποίο έπαιζε. Τα άλλα δεν τα έπαιζε. Περίμενε το γερο-Μπάτη να τα ξαναπαιξει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

Ο Σταύρος επισκεπτόταν το Μπάτη και το μπαρμπα-Γιώργη. Αυτοί το χαίρονταν πολύ. Η ποινή για τους ρεμπέτες ενώ ήταν μέχρι τρεις μέρες έφτανε στο μέγιστο όταν τους έπιαναν με χασίσι. Όταν τους έπιαναν σε τεκέ, τους είχαν για βαρυποινήτες. Γι' αυτό φάγαν όλοι πενταετία. Μέσα στη φυλακή οι ρεμπέτες συνέχιζαν να γράφουν τραγούδια. Ο Σταύρος αλληλογραφούσε με αυτούς. Μέσα στη φυλακή υπήρχαν πολλοί βαρύμαγκες βαρυποινήτες. Ήσαν μέσα για ληστείες, για δολοφονίες, για πολλές ματσαράγκες και για άλλους πολλούς λόγους. Αν εκεί μέσα δε σεβόσουν θα σε τρώγαν λάχανο. Μια μέρα ο Σταύρος παίρνει γράμμα από τον Αγγούρη που τον είχαν μέσα στο Γεντικουλέ. Ήταν ένα τραγούδι από τα γνωστότερα του που έλεγε:

*Πέντε χρόνια δικασμένος μέσα στο Γεντί Κουλέ,
από το πολύ σεκλέτι το 'ριζα στον αργιλέ.
Φύσα, ρούφα, τράβα τόνε, πάτα τόνε κι άναφ' τόνε·
Φύλα τσίλιες για τους βλάχους, κείνους τους δεσμοφυλάκους.*

*Κι άλλα πέντε ξεχασμένος από σένανε, καλέ,
για παρηγοριά οι μάγκες μου πατούσαν αργιλέ.
Φύσα, ρούφα, τράβα τόνε, πάτα τόνε κι άναφ' τόνε·
Φύλα τσίλιες για τους βλάχους, κείνους τους δεσμοφυλάκους*

*Τώρα που 'χω ξεμπουκάρει μέσα απ' το Γεντί Κουλέ,
γέμωσε τον αργιλέ μας να φουμάρουμε, καλέ.
Φύσα, ρούφα, τράβα τόνε, πάτα τόνε κι άναφ' τόνε·
Φύλα τσίλιες για τ' αλάνι κι έρχονται δυο πολιτσημάνοι.*

Μέσα στην φυλακή οι άνθρωποι μπορούσαν να φτιάχνουν και όργανα και αργιλέδες. Κρυφά βέβαια αυτά. Τους έφερναν οι δικοί τους ή τους πέταγαν από το φράχτη της φυλακής νεροκολοκύθες, καρύδες ινδικές, καλάμια και διάφορα ξεροκόμματα ξύ-

λων. Για τους αργιλέδες έβγαζαν το εσωτερικό από τις κολοκύθες ή από τις καρύδες και κράταγαν το εξωτερικό για τη βάση την οποία τρύπαγαν με το καλάμι και το χρησιμοποιούσαν για σωλήνα. Για λουλά χρησιμοποιούσαν ποτήρια. Για τους μπαγλαμάδες έπαιρναν πάλι το εσωτερικό από την καρύδα ή από την κολοκύθα και χρησιμοποιούσαν ξεροκόμματα για μανίκι και καπάκι. Με τα ξεροκόμματα αυτά έφτιαχναν και τις χορδιέρες και τα κλειδιά. Τους μπαγλαμάδες τους έφτιαχναν επίσης από καβούκι χελώνας. Για χορδές χρησιμοποιούσαν έντερα. Άλλα όργανα δεν έφτιαχναν. Μόνο μπαγλαμάδες. Στην Προύσα έφτιαχναν και μπουζούκια, τα μισομπούζουκα τα σκαφτά.

Μια άλλη μέρα, ο Σταύρος έλαβε γράμμα από τον Σκαρβέλη που ήταν στις φυλακές των Τρικάλων. Έγραφε ότι «ήταν ένας τύπος που τον λέγανε Σακαφλιά Σωκράτη μέσα στη φυλακή. Είχε πολλές κατηγορίες εις βάρος του για φόνους, κλοπές και τέτοια. Αυτός λέει είδε έναν γέρο που τράβαγε το βιδάνιο και είχε καλή κονόμα. Αυτός ο γέρος λεγόταν Αντωνίτσης. Ήταν βαρύμαγκας και πολύ ζόρικος. Δε σήκωνε πολλά. Ο Σακαφλιάς τον κορόιδευε γιατί ζήλευε. Όμως ο Αντωνίτσης έκανε ότι ανεχόταν μέχρι που μια μέρα δέχτηκε μια κλωτσιά. Τότε γύρισε και είπε στον Σακαφλιά: «Αυτή την κλωτσιά θα την πληρώσεις με τη ζωή σου». Αυτή ήταν η αφορμή για τον Αντωνίτση που σχεδίαζε την δολοφονία του Σακαφλιά. Αγόρασε λοιπόν λίγες μαρίδες κι ένα τηγάνι. Καθόταν με τις ώρες και ακόνιζε με μια πέτρα το χέρι του τηγανιού χωρίς να το δουν οι άλλοι. Δύο μέρες μετά το περιστατικό φωνάζει ο Αντωνίτσης το Σακαφλιά τάχα για να φάνε μαζί τις μαρίδες που εκείνη την ώρα τις έβγαζε από τη σακούλα. Ο Σακαφλιάς δεν πονηρεύθηκε και νόμιζε πως ο Γέρος ήθελε να συμφιλιωθούν. Έτσι πήγε στον Αντωνίτση και αυτός αμέσως τον τάραξε στις μαχαιριές με το ακονισμένο χέρι του τηγανιού. Έφαγε τόσες μαχαιριές ο Σακαφλιάς που του βγήκαν κυριολεκτικά τα έντερα έξω.

Ο Σταύρος καθώς και όλοι οι ρεμπέτες δεν έμεινε ασυγκίνητος. Παρά την υποστήριξη στον Αντωνίτση, πολλοί έγραφαν τραγούδια για το Σακαφλιά. Ένα από αυτά έγραφε και ο Σταύρος:

*Αντωνίτση κερατά,
Που σκότωσες το Σακαφλιά.*

*Το Σακαφλιά σκοτώσανε
Κι οι μάγκες πελαγώσανε.*

*Αντωνίτση κερατά,
Που σκότωσες το Σακαφλιά.
Δυο μαχαιριές του έδωσες,
Μπαμπέσικα τον έφαγες.*

Κι έτσι, με βίαιες και αιματηρές καταστάσεις περνούσε ο καιρός στη φυλακή. Η φυλακή είναι σχολείο για τους μάγκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο

Κόντευε καλοκαίρι του 1921. Ο Σταύρος απολύεται από τη δουλειά γιατί το αφεντικό έμαθε πως ξέρει μπουζούκι. Δίχως να χάσει καιρό, ο Σταύρος βγαίνει ξανά στην πιάτσα για να ψάξει. Αυτή τη φορά αδειάζει τα εμπορεύματα των φορτηγών στο λιμάνι του Πειραιά. Τα λεφτά είναι λίγα και η ταλαιπωρία μεγάλη. Όμως ας όψεται η ανάγκη. Ο Σταύρος είναι ρέστος, δεν έχει μία. Η δουλειά απαιτεί πολύ κουβάλημα. Έτσι, ο νεαρός ρεμπέτης κουράζεται πολύ και τα προβλήματα δεν αργούν να φανούν. Ο Σταύρος αισθάνεται πόνους στη μέση και τα πόδια του και αναγκάζεται να φύγει από τη δουλειά έχοντας κάτσει μόλις δύο μήνες.

Η ζωή του Σταύρου είναι δύσκολη. Το εισόδημα είναι μηδαμινό, το φαΐ λιγοστό και τα βάσανα απεριόριστα. Την τροφή του μπορεί και την εξασφαλίζει συνήθως από τον κυρ-Νίκο. Ο κυρ-Νίκος τον παίρνει τα βράδια μαζί του για ψάρεμα. Ο Σταύρος παίρνει συχνά ένα μπαγλαμά και γίνεται πλανόδιος μουσικός. Τον πιάνει και η αστυνομία μερικές φορές αλλά τον αφήνει πάντα μετά από μια μέρα. Πολλά βράδια μπαίνει σε τεκέδες και δουλεύει. Ρίχνει τις πενιές του και κονομάει κάτι φιλά, τρίχες βέβαια αλλά από το τίποτα κάτι είναι κι αυτό.

Ο ανερχόμενος ρεμπέτης κάνει πολλές δουλειές του ποδαριού. Γίνεται φούρναρης, μπακάλης, βοηθός σε ραφείο και λαχανοπώλης. Δυστυχώς σε καμιά δουλειά δε στεριώνει καθώς, λόγω οικονομικής κρίσεως της εποχής εκείνης, οι εργοδότες δεν μπορούν να πληρώνουν τους εργαζομένους και τους διώχνουν. Το

περισσότερο που παρέμεινε σε δουλειά από τις προαναφερθείσες είναι περίπου ενάμισυ μήνας. Το φθινόπωρο περνά και ο χειμώνας σφίγγει τα δόντια του. Το κρύο είναι τσουχερό και το σπίτι παγωμένο. Δεν μπορεί ν' αντέξει ο Σταύρος και συχνά αρρωσταίνει. Παρ' όλα αυτά δεν το βάζει κάτω και εξακολουθεί να δουλεύει σε γραφείο τελετών. Εκεί κάθισε περίπου δύο μήνες. Έφυγε λίγο πριν τα Χριστούγεννα γιατί το αφεντικό θα πήγαινε αλλού να μείνει και θα έκλεινε το γραφείο.

Ήταν παραμονές Χριστουγέννων και ο Σταύρος πήγαινε στο μαγαζί του κυρ-Νίκου.

— Έλα Σταύρο μου να σου πω, είπε ο κυρ-Νίκος όταν είδε το Σταύρο να περνά την χαμηλή πορτούλα του μπακάλικου.

— Καλημέρα, κυρ-Νίκο. Τι κάνεις; Χαρούμενο σε βλέπω.

— Αύριο, παιδί μου, θα 'ρθεις να φάμε στο σπίτι μαζί. Θα φτιάξει κρέας η κυρά και είσαι προσκεκλημένος.

— Σ' ευχαριστώ πολύ, κυρ-Νίκο. Είναι πολύ καλό το ότι στέκεσαι δίπλα μου σ' αυτές τις δύσκολες εποχές.

— Έλα τώρα. Άσε τις ευχαριστίες. Σου έχω κι ένα ευχάριστο.

— Τι έγινε;

— Βρήκα στην αποθήκη μια παλιά σόμπα. Εγώ δεν την έχω ανάγκη και θα στη χαρίσω.

— Κύριε Νίκο, να είσαι πάντα καλά. Σ' ευχαριστώ.

— Και να μην έβρισκα αυτή, θα σου έπαιρνα μια γιατί το σπίτι σου είναι παγωμένο. Έλα τώρα να φάμε κάτι καλαμάρια που έπιασα χθες με καθετή. Κρασάκι να φέρω;

— Φέρε.

Οι δύο άντρες έφαγαν κι έπειτα κάθισαν και συζήτησαν. Είπαν διάφορα πράγματα όπως πολιτικά, μίλησαν για δουλειές και για μπουζούκι. Όταν έφτασε το απόγευμα κατέβηκαν στην αποθήκη και πήραν τη σόμπα. Τη μετέφεραν στο σπίτι του Σταύρου και την άναψαν αμέσως. Πρώτη φορά το σπίτι αυτό ήταν τόσο ζεστό.

Την επόμενη, ο Σταύρος πήγε να γευματίσει με τον κυρ-Νίκο και τη γυναίκα του, την κυρα-Μαρία. Είχε μαγειρέψει αρνί με πατάτες. Αυτό το φαγητό τότε, ήταν για ειδικές περιστάσεις. Οι περισσότεροι περίμεναν Χριστούγεννα και Πάσχα για να φάνε αρνάκι. Και οι τρεις χόρτασαν και πέρασαν καλά. Ήπιαν, έφαγαν, συζήτησαν και διασκέδασαν. Όταν άρχισε να νυχτώνει, ο Σταύρος έφυγε αφού πρώτα τους ευχαρίστησε θερμά.

Πέρασε μια εβδομάδα και ο Σταύρος την παραμονή της Πρωτοχρονιάς είχε πάει στο κέντρο του Πειραιά για ν' αγοράσει κάποιο δώρο ευχαριστίας στον κυρ-Νίκο. Με τα λιγοστά λεφτά που είχε αγόρασε μια εικόνα. Το βράδυ πήγε στον κυρ-Νίκο ο οποίος τον ευχαρίστησε και συγκινήθηκε γιατί ο Σταύρος διέθεσε κάποια χρήματα τα οποία αν και λίγα, μπορεί να ήταν απαραίτητα. Η κυρα-Μαρία σέρβιρε σούπα.

Ο Σταύρος έμεινε ως που ν' αλλάξει ο χρόνος. Έπειτα ευχαρίστησε για το δείπνο κι έφυγε. Είχε μπει πλέον το 1922, χρονιά που απεδείχθη μοιραία για την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο

Το 1922 δεν πήγαινε πολύ καλά για το Σταύρο. Συνεχιζόταν στους ρυθμούς του προηγούμενου έτους. Έκανε κάμποσες δουλειές. Έκανε ένα μήνα το λούστρο, όμως η δουλειά δεν είχε κέρδη. Έτσι πήγε σε ένα μανάβικο. Δεν έβρισκε αλλού δουλειά. Κάθισε ένα τρίμηνο. Το αφεντικό τον εσυμπάθησε. Του είχε κάνει κάμποσα τραπέζια γιατί τον λυπόταν που ήταν μπατίρης. Του άρεσε και το ρεμπέτικο. Είχε ζούλα ένα μπαγλαμά και τον γρατζούνναγε πού και πού. Δυστυχώς όμως το αφεντικό μετακόμισε για την Αθήνα και ο Σταύρος δε γινόταν να μετακινείται καθημερινά τόσο πολύ.

Έτσι πέρασαν οι μήνες για το Σταύρο, το νεαρό αυτό ρεμπέτη που είχε έρθει στον Πειραιά ως δραπέτης από τις φυλακές της Προύσας. Έκανε πολλές δουλειές του ποδαριού χωρίς να στεριώσει πουθενά. Πάντως και για όλη τη χώρα τα πράγματα δεν ήταν καλά. Υπήρχε οικονομική κρίση που μάστιζε παντού. Ο πόλεμος με την Τουρκία του Μουσταφά Κεμάλ συνεχιζόταν. Καθημερινά έφταναν ονόματα νεκρών παλικαριών από το μέτωπο. Παρ' όλ' αυτά η βασιλική κυβέρνηση του Κωσταντίνου ήταν σίγουρη για τη νίκη της Ελλάδος. Έτσι έδινε εντολή να προχωρούν οι στρατιώτες όλο και πιο μέσα στην Τουρκία μέχρι που ηττηθήκαμε στο Σαγγάριο. Έτσι, οι Έλληνες άρχισαν να υποχωρούν. Το τελικό χτύπημα έγινε στις 27 Αυγούστου όταν ο στρατός του Κεμάλ χτύπησε τη Σμύρνη. Οι περισσότεροι κάτοικοι σφάχτηκαν ή κάηκαν. Η πόλη παρεδόθηκε στις φλόγες και οι εναπομείναντες εν ζωή άνθρωποι διέφυγαν είτε κολυμπώντας είτε με

βάρκες. Η αναμενόμενη βοήθεια από την Αγγλία δεν ήρθε ποτέ. Ο λαός ήταν πλέον πολύ αδύναμος.

Η είδηση της καταστροφής της Σμύρνης έσκασε σαν βόμβα στην Ελλάδα. Όλος ο λαός ήταν σοκαρισμένος και όλοι ένιωθαν ανυπεράσπιστοι. Τις πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου καράβια έφταναν συνεχώς. Κόσμος πολύς ερχόταν. Ένα εκατομμύριο πρόσφυγες. Ο Πειραιάς ήταν γεμάτος σωρούς ανθρώπων νεκρών από την πείνα. Μια μέρα μπούκαραν είκοσι άτομα στο σπίτι του Σταύρου και το κατέλαβαν. Ο Σταύρος πήρε τα όργανα του Μπάτη και το μπουζούκι του και πήγε στο Χατζηκυριάκειο όπου έμενε ο κυρ-Νίκος ο οποίος τον φιλοξένησε.

Είχε φτάσει η 5η Σεπτεμβρίου και ο Σταύρος πήγαινε καθημερινά στο λιμάνι. Περίμενε μήπως δει την οικογένειά του. Είχε τη μητέρα του στη Σμύρνη καθώς και τους δύο αδερφούς της με τις γυναίκες τους. Ο νεαρός ρεμπέτης είχε αρχίσει να απογοητεύεται φοβούμενος πως δε θα ξανάβλεπε την οικογένειά του. Και να που την έκτη του μηνός του φάνηκε πως μέσα στο πλήθος της μεσαίας προβλήτας του λιμανιού αντίκρουσε τη θεία Ζωή. Είχε να δει τους δικούς του από το μοιραίο πρωινό της σύλληψής του το 1919. Όσο κοίταζε, τόσο σιγουρευόταν πως επρόκειτο γι' αυτήν. Και κάπου εκεί είδε και το θείο Κώστα, αδερφό της μητρός του. Τρελάθηκε από τη χαρά του γιατί ήταν πλέον σίγουρος πως ήταν οι συγγενείς του. Αμέσως έτρεξε προς το μέρος τους. Έτρεχε μέσα στο πλήθος, πάνω στα χιλιάδες πτώματα. Όταν έφτασε είδε τους συγγενείς του από κοντά και τον αναγνώρισαν κι αυτοί. Ήσαν όλοι εκεί. Η μητέρα του έτρεξε στην αγκαλιά του και έκλαψαν κι οι δύο.

— Πώς;! είπε κλαίγοντας με λυγμούς η κυρα-Τούλα.

— Δραπέτευσα, μάνα, είπε βουρκωμένος ο Σταύρος.

Αγκάλιασε όλους τους συγγενείς του, τον μπαρμπα-Νιόνιο με την κυρά του, τη θεία Ζωή και τον μπαρμπα-Κώστα με τη θεία Στέλλα. Όλοι ήσαν πολύ συγκινημένοι. Αφού αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν, κίνησαν για του κυρ-Νίκου. Αυτός υποδέχθηκε τους συγγενείς του Σταύρου με δάκρυα, όπως και η κυρά-Μαρία. Το ζεύγος προσφέρθηκε να φιλοξενήσει τους πρόσφυγες παρά το λιγοστό χώρο. Αυτοί δέχθηκαν μετά από επίμονες προσπάθειες του κυρ-Νίκου.

— Εσείς, κυρία Τούλα, θα κοιμηθείτε μαζί με το Σταύρο στο

άλλο κρεβάτι του φτωχικού μας. Εσείς, κύριε Κώστα και εσείς κύριε Διονύση, με τις συζύγους σας και αφού δεχθείτε την συγγνώμη μου θα κοιμηθείτε στο πάτωμα. Απ' το να κοιμηθείτε έξω, καλύτερα.

— Σας ευχαριστούμε πολύ κυρ-Νίκο. Σας είμαστε υπόχρεοι.

— Τι είναι αυτά που λέτε; Υπόχρεοι; Σας παρακαλώ! Χαρά μου να προσφέρω βοήθεια σε αυτούς που τη χρειάζονται. Όλη η οικογένεια ευχαρίστησε τον κύριο Νίκο ο οποίος έτρεξε στο μαγαζί να φέρει ψωμί, τυρί και κονσέρβες. Έπειτα κάθισαν όλοι κι έφαγαν.

— Μάνα, σώσατε τίποτα; ρώτησε ο Σταύρος. Είδα δύο βαλίτσες που είχατε μαζί σας.

— Η μία με λίγα ρούχα παιδί μου. Η άλλη με τις εικόνες μας τις βυζαντινές και κάτι κοσμήματα. Σώσαμε επίσης τα κουμπούρια του παππού και του πατέρα σου.

Από τις μέρες εκείνες όλοι οι Έλληνες κυκλοφορούσαν με κουμπούρια. Ο Σταύρος πήρε του πατρός του. Η οικογένεια του Σταύρου είχε πολλά στρέμματα στη Σμύρνη. Όλα όμως χάθηκαν.

Στου κυρ-Νίκου το τσαρδί επικρατούσε ένα κλίμα συγκίνησης. Οι Συμυρναίοι εξήγησαν πώς πέρασαν αυτά τα τελευταία δύσκολα χρόνια. Ο Σταύρος αφηγήθηκε κι αυτός την ιστορία του στους δικούς του. Έτσι, κουβέντα στην κουβέντα, δάκρυ στο δάκρυ, έφτασε το βράδυ κι όλοι έπεσαν να κοιμηθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο

Πέρασαν τρία μερόνυχτα και οι Μικρασιάτες ακόμα έφταναν στον Πειραιά. Φτώχεια, πείνα, μίσος και κατατρεγμός επικρατούσαν. Η οικογένεια του Σταύρου έμενε στου κυρ-Νίκου. Αυτός είχε αδειάσει το μαγαζί και είχε φέρει τις προμήθειες σπίτι του. Εκείνο το πρωινό στο μαγαζί λέει η κυρα-Τούλα:

— Κύριε Νίκο, είναι χαρά μας το ότι μας φιλοξενήσατε εδώ. Είναι όμως ώρα να φεύγουμε.

— Μα γιατί; ρώτησε ο κυρ-Νίκος.

— Δεν είναι σωστό να γινόμαστε βάρος. Έχουμε αποφασίσει. Δείξτε κατανόηση.

— Όπως νομίζετε. Πάντως το σπίτι μου θα είναι πάντα ανοιχτό για εσάς.

Μετά το πρωινό, ο Σταύρος πήγε και στην αποθήκη και πήρε το μπουζούκι του. Ο κυρ-Νίκος έδωσε στην οικογένεια και μια

τσάντα γεμάτη προμήθειες, καθώς και μια άλλη με μια τέντα. Τη βρήκε πρόχειρη στην αποθήκη και ήξερε πως δε θα τη χρησιμοποιούσε.

Ο κόσμος στο λιμάνι πολύς, ο πόνος απεριόριστος. Η οικογένεια του Σταύρου βρήκε έναν χώρο πίσω από τον Άγιο Διονύσιο και με την τέντα έφτιαξε ένα τσαντήρι. Στο σημείο εκείνο είχαν κατασκηνώσει κι άλλοι Σμυρναίοι. Έτσι δημιουργήθηκε ο πρώτος συνοικισμός.

Μετά από μια εβδομάδα στα τσαντήρια, ο Σταύρος, ο μπαρμπα-Νιόνιος, ο μπαρμπα-Κώστας και καμιά δεκαριά άντρες ακόμα από τα γύρω τσαντήρια κάνουν μια συνέλευση και αποφασίζουν να πάνε να αγοράσουν ξυλεία και να μαζέψουν ξύλα από τα χωράφια γύρω από τον Πειραιά και να φτιάξουν παράγκες. Άλλη μια βδομάδα μετά είχε μαζευτεί μια ικανοποιητική ποσότητα. Οι άνθρωποι από τα τσαντήρια που είχαν συνεισφέρει πήγαν κι έχτισαν τις παράγκες στην περιοχή Κοκκινιά. Είκοσι μέρες μετά, οι πέντε παράγκες ήταν έτοιμες. Οι γείτονες γνωρίστηκαν και έζησαν αγαπημένα. Τόσες μέρες τώρα η κυρα-Τούλα δεν είχε ρωτήσει τίποτα το Σταύρο για το μπουζούκι. Το είχε δει αλλά δεν έδωσε σημασία. Αυτή δεν ήταν εναντίον αλλά ήξερε πως στην Ελλάδα δεν τα θέλουν. Πολλοί Σμυρναίοι όμως είχαν επηρεαστεί πολύ και είχαν ασπαστεί την άποψη αυτή. Στη γειτονιά με τις παράγκες πολλοί ήταν αυτοί που δεν τα ήθελαν. Γι' αυτό ο Σταύρος δεν τολμούσε να παίξει.

Μετά από μερικές μέρες ο Σταύρος βγαίνει στην πιάτσα για δουλειά. Και φάχνοντας ως το μεσημέρο, εμπήκε σε ένα κουρείο. Αφού επαρακάλεσε το αφεντικό για δουλειά, προσελήφθη. Τώρα και μπαρμπέρης ο Σταύρος. Τα κανόνισε με τ' αφεντικό καλά και του 'δινε καλό μεροκάματο. Είχε κάποιο μικρό κέρδος που αρκούσε για ένα πιάτο ζεστό φαγητό. Τα βράδια πήγαινε και δούλευε στους τεκέδες διότι πέρα από το φαΐ, τα λεφτά δεν αρκούσαν. Πλησίαζε χειμώνας και δεν είχαν ούτε κουβέρτα να σκεπαστούν, ούτε ξύλο να κάψουν για να ζεσταθούν. Η δεύτερη δουλειά ήταν αναπόφευκτη. Οι θείοι του Σταύρου δεν εργάζονταν. Δεν τους δέχονταν πουθενά. Η μητέρα του είχε αρχίσει να πουλά κοσμήματα και εικόνες, αντικείμενα αξίας που πωλούνταν για φίχουλα. Πολλή φτώχεια, πολύς πόνος.

Αυτή η κατάσταση συνεχίστηκε για κανά χρόνο. Μετά ο

μπαρμπέρης απέλυσε το Σταύρο. Έτσι, πέραν όλων των άλλων ελλείψεων, πλέον ούτε η τροφή δεν μπορούσε να εξασφαλιστεί. Η οικογένεια, καθώς και όλος ο Σμυρναϊκός συνοικισμός που είχε δημιουργηθεί, δεν είχαν ούτε φαΐ ούτε πόσιμο νερό. Ο Σταύρος συνέχισε όμως να φάχνει για δουλειά. Δούλεψε σε ένα ψαράδικο. Εκεί πληρωνόταν και σε είδος. Του 'δινε ο ψαράς καμιά τσιπούρα. Κάθισε μέχρι το καλοκαίρι του '25 εκεί. Μάζεψε κάποια χρήματα και πήγε και πήρε δύο κουβέρτες για το χειμώνα και λίγα ζυμαρικά και όσπρια για να βγάλουν λίγο καιρό.

Έπειτα ο Σταύρος πήγε σε ένα μαραγκό και δούλεψε. Στην ουσία αυτοαπασχολούνταν, για πασατέμπο την είχε τη δουλειά γιατί από μαγαζόκο δεν είχε τίποτα. Του 'δινε κάτι ψίχουλα ο μαραγκός. Εκεί όμως κάθισε ένα χρόνο. Έψαχνε για κάτι καλύτερο αλλά τίποτα.

Βρισκόμαστε πλέον στο 1926. Ένα μεσημέρι ακούγονταν από το δρόμο φωνές. Η οικογένεια του Σταύρου βγήκε να δει τι είχε συμβεί. Τότε αντίκρυσαν ένα παιδάκι, Γιάννη Παπαϊωάννου το λέγανε, γιός της κυρά-Χρυσούλας από τη διπλανή παράγκα. Ο Γιαννάκης, κοντά 14 χρονών τότε, έπαιζε ποδόσφαιρο, τερματοφύλακας στον Φαληρικό. Εκείνο το πρωί στον αγώνα χτύπησε πολύ. Τον έφεραν οι φίλοι του στο σπίτι και γι' αυτό ήσαν οι φωνές. Βγήκε έξω η κυρά-Χρυσούλα και φώναξε. Αμέσως πήγαν το παιδί στο σπίτι και το έβαλαν να ξαπλώσει. Για κανά μήνα ήταν το παιδί σε κακό χάλι. Ένα πρωί έπαιρνε πρωινό με τη μαμά του και τη γιαγιά του, ήσαν οι μόνοι άνθρωποι που είχε. Οι υπόλοιποι χάθηκαν στη Σμύρνη. Εκείνο το πρωί ο Γιαννάκης λέει στη μάνα του χαρούμενος:

— Σήμερα, μάνα, θα πάω στο ποδόσφαιρο. Ένας μήνας πέρασε, γιατρεύτηκα πλέον.

— Σήκω και πήγαινε μέσα, είπε εκνευρισμένη η κυρά-Χρυσούλα. Στο ποδόσφαιρο δεν πρόκειται να ξαναπάς. Δεν τραβάω εγώ ξανά αυτό που τραβάω ένα μήνα τώρα.

— Ποδόσφαιρο για να σταματήσω θα μου πάρεις μαντολίνο, απήντησε με έντονο τόνο ο μικρός Γιαννάκης.

Το επόμενο πρωί πήγε ο Γιαννάκης με την κυρα-Χρυσούλα και το Σταύρο να πάρει το όργανο. Είχε πει ο Σταύρος πως όταν πρωτοήρθε στον Περαία γνώρισε κάποιον που έπαιζε διάφορα όργανα και ήξερε λίγα πράγματα. Υποσχέθηκε και στο παιδί πως θα του έδειχνε κάποιες θέσεις για να παίζει. Μεταξύ των

οικογενειών του Σταύρου και του Γιαννάκη υπήρχε μια πολύ καλή σχέση. Και οι πέντε οικογένειες του συνοικισμού είχαν καλές σχέσεις. Τους ένωναν ο πόνος και τα βάσανα. Είχαν έρθει κοντά.

Το επόμενο πρωί πήγε ο Σταύρος να κάνει μάθημα στο παιδί. Πριν ξεκινήσουν ρώτησε η μητέρα του Γιάννη το Σταύρο για την ιστορία του. Μέχρι τότε δεν είχαν μιλήσει γι' αυτά. Ο Σταύρος αφηγήθηκε εν συντομία τι είχε περάσει. Μίλησε για τη φυλακή και για τον Πειραιά. Δε διευκρίνισε πως ήταν στην Προύσα. Όμως το μπουζούκι δεν το ανέφερε. Δεν ήξερε πώς θ' αντιδρούσαν γιατί, όπως είπαμε, πολλοί Σμυρναίοι δεν το είχαν σε εκτίμηση. Μέσα ο Σταύρος ρώτησε την ιστορία της οικογένειας Παπαϊωάννου. Άρχισε κι έλεγε η κυρα-Χρυσούλα για τον άντρα της. Είπε πως δούλευε στα καράβια και ταξίδευε. Μια μέρα όμως, το '14 τον επιάσανε παρ' όλο που ήτανε αθώος. Τον πήγανε στις φυλακές της Προύσας. Από τότε, λέει, δεν τον ξαναείδανε. Ο Σταύρος είχε κοκαλώσει. Είχε χλωμιάσει κι έτρεμε.

— Τι έχεις παιδί μου; ρώτησε η κυρα-Χρυσούλα δακρυσιμένη. Δεν είχε ξαναμιλήσει για τα παλιά και είχε συγκινηθεί.

— Κυρία Χρυσούλα, είπε ο Σταύρος τραυλίζοντας, τον άντρα σας τον λέγανε Τάκη;

Πάγωσαν η κυρα-Χρύσα και ο Γιαννάκης.

— Τον ξέρεις; ρώτησε και την έλουσε μια παγωμάρα. Την είχε πιάσει ταχυπαλμία.

— Στις φυλακές της Προύσας ήμουν κι εγώ.

— Τι;

Έπειτα ο Σταύρος μίλησε για τον Τάκη, είπε όλα όσα ήξερε. Ένα κλίμα συγκίνησης επικρατούσε σε όλο το σπίτι. Οι συγγενείς του κυρ-Τάκη είχαν σοκαριστεί και δεν μπορούσαν να πιστέψουν πως βρήκαν άνθρωπο που τον ήξερε. Έτσι, από το πρωί εκείνο, οι δύο οικογένειες δέθηκαν περισσότερο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11ο

Έχει μπει πλέον το '27. Καλοκαίρι. Όλες οι οικογένειες του συνοικισμού έχουν δεθεί και ζουν αρμονικά. Ο Σταύρος βρίσκει έναν καλό φίλο στο πρόσωπο του μικρού Γιάννη Παπαϊωάννου. Ένα χρόνο τώρα ο Σταύρος εκπαιδεύει το Γιάννη στο μαντολίνο. Ο νεαρός μαθητής έχει κάνει μεγάλες προόδους. Είχε βρει και ο

Σταύρος στο σπίτι του γερο-Μπάτη ένα μαντολίνο και έτσι έδειχνε πιο εύκολα στο Γιάννη.

Ένα πρωί πήγε στο συνοικισμό ο κυρ-Νίκος. Είχε πολύ καλές σχέσεις με όλους τους Σμυρναίους εκεί. Όλο το διάστημα που πέρασε βρισκόταν πολύ συχνά με το Σταύρο. Πήγαιναν κι έβλεπαν το Μπάτη με τον μπαρμπα-Γιώργη στη στενή. Εκείνο το πρωί, ο κυρ-Νίκος έμοιαζε πολύ χαρούμενος.

— Τι γίνεται, κυρ-Νίκο; Χαρούμενο σε βλέπω, είπε ο Σταύρος.

— Τάξε μου, παιδί μου.

— Τι συμβαίνει;

— Βγάζουν το Μπάτη και τους υπολοίπους από την φειρού.

— Τι; φώναξε ο Σταύρος με ενθουσιασμό.

— Είχαν φάει οι ρεμπέτες ενάμιση χρόνο επιπλέον καθυστέρηση διότι ουκ ολίγες φορές τους είχαν πιάσει με τα όργανα και με τους αργιλέδες.

— Πότε με το καλό; ρώτησε ο Σταύρος.

— Μέχρι το Νοέμβρη θα τους έχουν βγάλει.

Ο Σταύρος ήταν πολύ χαρούμενος. Εκείνο το διάστημα ήταν άνεργος. Δούλεψε για κανα εξάμηνο σε ένα χασάπικο. Μετά από μερικές μέρες όμως άρχισε να ξαναψάχνει. Τότε είχε αρχίσει να δουλεύει και ο μικρός Γιαννάκης σε δουλειές του ποδαριού. Όμως η οικογένειά του δεν τα έβγαζε πέρα. Στο φάξιμο ο Σταύρος βρήκε μια οικοδομή. Το αφεντικό τον προσέλαβε αμέσως και του είπε πως, αν θέλει, μπορεί να φέρει και καναν άλλο να δουλέψει γιατί υπήρχε ανάγκη.

Ευθύς ο Σταύρος γύρισε στο συνοικισμό όπου συναντήθηκε με το μικρό Γιαννάκη και του πρότεινε να δουλέψουν μαζί στην οικοδομή. Ο μικρός αμέσως δέχτηκε. Μπορεί η δουλειά να ήταν κοπιαστική αλλά τα χρήματα ήταν καλά.

Το επόμενο πρωί, οι δύο άνδρες πήγαν στη δουλειά. Δύσκολη δουλειά, πολύ κουβάλημα, κούραση. Όμως ο σκοπός, που ήταν η επιβίωση, έδινε κίνητρο στους εργάτες. Το έργο είχε σχεδιαστεί να τελειώσει σε δύο χρόνια. Τα μεσημέρια μετά τη δουλειά οι δύο φίλοι πήγαιναν σε μια ταβέρνα κάπου στην Κοκκινιά και έτρωγαν κανα μεζέ. Ο ταβερνιάρης έφερνε κανέναν κιθαρίστα καμιά φορά κι έπαιζε τίποτα λαϊκές καντάδες. Πολύ ωραία τραγούδια. Μια μέρα όμως, ο ταβερνιάρης, ο κυρ-Ηλίας, αγόρασε ένα γραμμόφωνο. Στην αρχή έβαζε κανα Σμυρναίικο ή κανά

δημοτικό. Ένα μεσημέρι έβαλε ένα δίσκο και ακούστηκε ένα τραγούδι μαγικό. Ήταν το Μινόρε του Χαλκιά που είχε και ο Σταύρος σε δίσκο. Ο Γιαννάκης δεν είχε ξανακούσει βαρύ ρεμπέτικο. Τρελάθηκε όταν άκουσε αυτό το κομμάτι και άρχισε να ρωτά το Σταύρο πληροφορίες. Τότε ο Σταύρος του απεκάλυψε πως παίζει μπουζούκι κι έτσι ξέρει λίγα πράγματα και στο μαυτολίνο. Ο Γιαννάκης αποφάσισε να πάρει και αυτός μπουζούκι. Ο Σταύρος προσπάθησε να τον αποτρέψει διότι ήξερε πως ίσως να μη γινόταν αρεστό.

Την επομένη, ο Γιαννάκης ξύπνησε χαράματα. Περίμενε να ξημερώσει και όταν γλυκοχάραξε η ροδοδάχτυλη αυγή έφυγε και πήγε στο κέντρο του Πειραιά. Παράκουσε τη συμβουλή του Σταύρου και πήγε ν' αγοράσει μπουζούκι. Είχε λίγα λεφτά καβάτζα από την οικοδομή. Πήγε σε έναν πολύ καλό οργανοποιό, τον Κοπελιάδη. Αγόρασε ένα μπουζούκι θαύμα. Πολύ καλό όργανο. Ήταν τόσο ενθουσιασμένος που πίστευε πως και οι υπόλοιποι στο τσαρδί θα το αντιμετώπιζαν έτσι.

Όταν γύρισε στο σπίτι έγινε το σώσε. Ποιος είδε το Θεό και δεν τον εφοβήθηκε. Οι φωνές της κυρα-Χρυσούλας ακούγονταν σε όλο το συνοικισμό.

— Πάρ' το από 'δώ, αλήτη, δολοφόνε, εγκληματία, παλιάνθρωπε... Μπουζούκι έφερες εδώ πέρα; Να σηκωθείς να φύγεις, να πας να ζήσεις με τους χασικλήδες.

Ο καημένος ο Γιαννάκης έφυγε από το σπίτι. Έδωξε η μάνα το παιδί για το μπουζούκι. Λες και ήταν φονικό όργανο. Το παιδί έμεινε μερικές ημέρες στο σπίτι ενός φίλου του από το ποδόσφαιρο. Έκρυφε εκεί το μπουζούκι. Έπειτα γύρισε στο σπίτι και είπε στη γριά πως το πούλησε. Παραμύθι της πούλαγε. Πήγαινε κάθε μέρα στο σπίτι του φίλου του και γρατζούναγε. Πήγαινε και ο Σταύρος για να του δείχνει κάτι φιλά.

Είχε φτάσει Οκτώβρης. Ήταν ένα κρύο πρωινό που ο Σταύρος άκουσε κτύπους στη μικρή ξύλινη καλύβα όπου έμενε με την οικογένειά του.

— Ποιος είναι; ρώτησε ο Σταύρος.

— Εγώ, ο κυρ-Νίκος.

Ο κυρ-Νίκος πέρασε μέσα και χαιρέτησε όλη την οικογένεια.

— Σταύρο, είπε. Άνοιξε την πόρτα, σου 'χω έκπληξη.

Ο Σταύρος ανοίγει και έκπληκτος βλέπει το Μπάτη, το μπαρ-

μπα-Γιώργη, το Γιοβάν Τσαούς, το Σκαρβέλη και τον Αγγούρη. Οι ρεμπέτες κάθισαν στο σπίτι του Σταύρου ως το απόγευμα. Είχαν τόσα πολλά να πουν. Είπαν τις εμπειρίες τους από τη φυλακή και όλα όσα πέρασαν εκεί μέσα. Όλα αυτά τα χρόνια αλληλογραφούσαν όλοι με το Σταύρο και τον κυρ-Νίκο. Ο Μπάτσης με το μπαρμπα-Γιώργη τον έβλεπαν κιόλας γιατί τους είχαν στον Πειραιά. Παρ' όλα αυτά η ζωντανή επαφή είναι διαφορετική. Πέρασαν ώρες πολλές αλλά ήρθε η στιγμή να φύγουν. Ο κυρ-Νίκος δεσμεύτηκε της φιλοξενίας των ρεμπετών στο σπίτι του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12ο

Οι μάγκες του Πειραιά, οι ρεμπέτες που μάζεψαν γενιές και γενιές με τα τραγούδια τους, είναι και πάλι στον τόπο τους. Γύρισαν ταλαιπωρημένοι αλλά και αισιόδοξοι. Το επόμενο πρωί της επιστροφής, ο Μπάτσης με το μπαρμπα-Γιώργη πήγαν στου Καραϊσκάκη, στο σπίτι και καφενείο του γερο-Μπάτση. Καθάρισαν από τη σκόνη και έβαλαν μια τάξη. Οι υπόλοιποι ρεμπέτες πήγαν στην Κρεμμυδαρού. Συνάντησαν όλους τους φίλους τους παλιούς. Σεργιάνισαν στα Λεμονάδικα, στα Βούρλα, στα Ταμπούρια. Έφτασαν ως το Χατζηκυριάκειο, στον κυρ-Νίκο.

Στο σπίτι του γερο-Μπάτση η κατάσταση δεν ήταν κακή. Ο κυρ-Νίκος πήγαινε και καθάριζε καμιά φορά. Ο Μπάτσης απεφάσισε να ξανανοίξει το καφενείο αλλά για τεκέ δεν το ξανασκεφτόταν.

Πέρασε μια εβδομάδα από την επιστροφή των ρεμπετών. Το Σκαρβέλη τον έπιασαν μια μέρα και τον κράτησαν μέσα τρεις μέρες. Μέσα στη φυλακή ο Παστουρμάς γνώρισε έναν τύπο, Παναγιώτη Τούντα τον ελέγανε. Σμυρνιός αυτός, καλός μάγκες. Αυτός πήγε λέει σε μια εταιρία να ηχογραφήσει Σμυρναίικο ρεμπέτικο και τα 'κανε γυαλιά καρφιά όταν του είπανε πως στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται.

Στη Σμύρνη ήταν ευκατάστατος, ματσωμένος. Δύο εργοστάσια είχε ο πατέρας του. Χασικλής αυτός ο Τούντας, είχε στο χωράφι του θείου του μπρουσαλιό και κάπνιζε. Ήταν περίπου σαράντα πέντε χρονώ. Εκεί στη Σμύρνη, το χασίσι το κάπνιζαν οι αριστοκράτες. Ήταν συνήθεια των ευγενών. Το '20 ηχογράφησε κι ένα τραγούδι:

Μη μ' αρωτάτε, βλάμμηδες,
γιατί όλο συλλογιέμαι,
καρα γιαγκίνι μες στην καρδιά
έχω και τυραννιέμαι,
Ααχ! φέρτε πρέζα να πρεζάρω
και χασίσι να φουμάρω.

Μ' έχει λωλό το Ερηνάκι
με το μουσμουλί γοβάκι.
Βρε, του μιλάω, δε μου ξηγιέται,
σκάει απ' τα γέλια κι όλο κουνιέται.
Φέρτε πρέζα να πρεζάρω
και χασίσι να φουμάρω.

Ο μερακλής ο άνθρωπος
πονεί μα δεν το λέγει
κι αν τραγουδά, ρε ψεύτη ντουνιά,
μέσα η καρδιά του κλαίει.
Ααχ! φέρτε πρέζα να πρεζάρω
και χασίσι να φουμάρω.

Μ' έχει λωλό το Ερηνάκι
με το μουσμουλί γοβάκι.
Βρε, του μιλάω, δε μου ξηγιέται,
σκάει απ' τα γέλια κι όλο κουνιέται.
Φέρτε πρέζα να πρεζάρω
και χασίσι να φουμάρω.

Στη Σμύρνη ο Τούντας ήταν περίφημος τραγουδιστής αλλά εδώ στην Ελλάδα τον είχαν για υπόκοσμο. Έτσι είχαν όλους τους ρεμπέτες. Είχε γίνει καλό μέλος της παρέας ο Παναγιώτης.

Όταν μπήκε ο Οκτώβρης, ο γερο-Μπάτης άνοιξε το μαγαζί. Έβγαλε και όνομα: «Ζωρζ Μπατε» το έλεγε. Πήγαινε ο Σταύρος με το Γιαννάκη στο μαγαζί. Πήγαιναν τα πρωινά πριν τη δουλειά. Ο μικρός είχε γίνει αγαπητός στην παρέα. Τον άκουγαν οι ρεμπέτες όταν έπιανε και κανα μπουζούκι και του λέγανε με θαυμασμό πως μια μέρα θα γινόταν μεγάλος ρεμπέτης. Η αστυνομία ήξερε πως ο Μπάτης και οι άλλοι αν και ρεμπέτες, ήσαν

καλοί άνθρωποι κι έτσι δεν το πείραζαν το μαγαζί. Έτσι, πολλοί άκουγαν μπουζούκι και άρχισαν να τ' αγαπούν.

Ο καιρός περνούσε και το '28 είχε πλέον μπει. Στα τέλη του '27 ο Σταύρος τραυματίζει το πόδι του και δεν μπορεί να πάει να ξαναδουλέψει. Ένα πρωί του λέει λοιπόν ο Μπάτης:

— Θα πας, Σταύρο μου, στα σφαγεία να δουλέψεις. Έχω ένα γνωστό που θα σε βάλει. Θα γίνεις εκδορέας.

Ήταν κάπου Φεβρουάριος του '28 που πήγε 'κεί ο Σταύρος. Δεν μπορούσε στη δουλειά αυτή. Ήταν ευαίσθητος άνθρωπος. Όλοι οι ρεμπετες ήσαν. Κάθε φορά που έσφαζε δάκρυζε. Έβλεπε τους άλλους που εκτονώνουνταν στη δουλειά αυτή και απογοητευόταν. Όμως, ας όφεται η ανάγκη. Να όμως που ένα πρωί, στην ξύλινη και πολιτισμένη αίθουσα των σφαγείων παρατήρησε έναν άνδρα που και αυτός βούρκωνε όταν έσφαζε. Έτσι τον πλησίασε.

— Καλημέρα, είπε ο Σταύρος.

— Καλημέρα, φίλε μου, απάντησε με ψυχρότητα ο παράξενος εκείνος ψηλός και λυγερός άνδρας.

— Δεν σ' αρέσει εδώ, ε;

— Τι να μ' αρέσει; Τα βλέπεις τα καημένα τα ζωντανά πώς σε κοιτάζουνε πριν τα σφάζεις. Πώς να μην δακρύξεις;

— Όπως τα λες είναι φίλε, όμως είναι ανάγκη το μεροκάματο.

— Δυστυχώς, έχεις δίκιο.

— Ναι. Να σε ρωτήσω όμως, πώς σε λένε;

— Μάρκο! Μάρκο Βαμβακάρη, εσένα;

— Σταύρος Φούντας λέγομαι. Έχεις καιρό εδώ;

— Έχω ένα χρόνο στη δουλειά. Στον Περαιά έχω έντεκα.

Εσύ, καινούριος;

— Ναι. Ήμουν σε γιαπί αλλά τραυματίστηκα και δεν μπορούσα άλλο.

— Στον Περαιά πόσο καιρό είσαι;

— Οχτώ χρόνια. Κι από πού είσαι, ρε πατρίδα;

— Συριανός είμαι. Απ' το Σκαλί της Σύρας.

— Εγώ, φίλε, απ' το Αϊβάλι της Σμύρνης.

Ανάμεσα στους δύο άντρες αναπτύχθηκε μια συμπάθεια. Όταν έφτασε τ' απόγευμα και η ώρα για να φύγουν, είπε ο Σταύρος:

— Πού πας να μείνεις; Έχεις σπίτι;

— Όπου με βγάλει η άκρη θα πάω, απήντησε ο Μάρκος. Θα πάω στα υπόγεια να βρεθεί καμιά γυναίκα να με φιλοξενήσει, αλλιώς στο δρόμο. Τόσα χρόνια έτσι την περνώ, ή στα Βούρλα ή

σε κανά σακάκι που δεν το πιάνει το κρού. Είχα ένα σπιτάκι το '21 αλλά μπήκανε οι Συμυρναίοι και το καταστρέψανε. Πενήντα άτομα μπήκαν σε ένα δώμα πέντε επί πέντε κι έτσι έφυγα.

— Σήμερα θα έρθεις μαζί μου. Θα φας, θα πιεις και θα κοιμηθείς σ' ένα φίλο, τον Γιώργο Μπάτη.

— Σ' ευχαριστώ πολύ, Σταύρο. Σ' το χρωστάω.

Αφότου οι δύο άντρες έφτασαν στο μαγαζί του Μπάτη και κάθισαν άρχισαν να συζητούν:

— Και για πες μου, ρε Μάρκο, πώς βρέθηκες εδώ;

— Πικρή ιστορία φίλε. Στη Σύρα ούτε για φωμί δεν είχαμε φράγκο. Με δυσκολία βγάζαμε μέρες. Είχε κι ο καημένος ο πατέρας εφτά παιδιά να θρέψει. Είχαμε όμως ένα σπιτάκι να μένουμε. Εμείς εκεί στον οικισμό είμαστε καθολικοί. Γι' αυτό μας λένε φραγκοσυριανούς. Πολύ φτωχοί όλοι μας, όμως ζούσαμε μαζί αγαπημένοι. Ένα πρωί του '17 που λες, παίζαμε εκεί στην πλαγιά με καμιά δεκαριά φίλους. Ένας όμως πήγε να ξεκουραστεί σ' ένα βράχο. Με το που κάθεται, φεύγει ο βράχος, έπεσε στο γκρεμό. Για λίγο πρόλαβε το παλικάρι και δεν έπεσε κι αυτό. Από κάτω όμως ήταν ένα σπίτι που έμενε μια γριούλα. Γκρεμίστηκε το ταβάνι και νομίζαμε πως τη σκοτώσαμε. Έτσι μπήκαμε στο πρώτο βαπόρι που βρήκαμε και φύγαμε. Ήταν δεκαπέντε λεπτά δρόμος το λιμάνι της Ερμούπολης απ' το χωριό κι έτσι φύγαμε γρήγορα. Κανένα δε χαιρετήσαμε. Λαθραία ήρθαμε εδώ κι έπειτα χωριστήκαμε. Από τότε έχω κάνει κάθε δουλειά που βάνει ο νους σου. Πάνω από είκοσι δουλειές τόσα χρόνια. Εσύ;

Έπειτα από τη συγκλονιστική ιστορία του ο Μάρκος άκουσε και την εξίσου συγκλονιστική του Σταύρου. Οι δύο άντρες έγιναν φίλοι. Το βράδυ ο Μάρκος έμεινε στο Μπάτη ο οποίος τον κατασυμπάθησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13ο

Ο υπέρλαμπρος ήλιος ξεπρόβαλε και πάλι. Ήταν πρωί ακόμα, 6 η ώρα. Ο Σταύρος πέρασε από το καφενείο του Μπάτη, πήρε το Μάρκο και κίνησαν για τη δουλειά. Καθ' όλη τη διαδρομή ο Μάρκος εξέφραζε τις ευχαριστίες του στο Σταύρο. Εκείνη την ημέρα οι δύο άντρες πήγαν και κάθισαν σε διπλανούς πάγκους να δουλέψουν. Η συντροφιά και η συζήτηση ήταν ένας τρόπος να αποσπώνται από την άσχημη δουλειά που η ανάγκη τους είχε

αναγκάσει να κάνουν. Κάποια στιγμή ο Μάρκος ξεκίνησε να ρωτά για τα επαγγέλματα στα οποία είχε δουλέψει ο Σταύρος. Συζητούσαν για κάμποση ώρα. Κάποια στιγμή ο Σταύρος έφτασε στο σημείο να μιλήσει, εμπιστευτικά πάντα, για το μπουζούκι.

— Μάρκο μου, θέλω να σου πω και για μια άλλη δουλειά που κάνω τόσα χρόνια, πολλά βράδια αλλά δεν ξέρω πώς θα το πάρεις.

— Έλα τώρα, φίλε, λέγε και μη σε νοιάζει.

— Παίζω μπουζούκι.

— Τι πράγμα; αναφώνησε ο Μάρκος ξαφνιασμένος. Ξέρεις, πολλά ακούγονται για σας.

— Ξέρω, λένε για χασίσια, για δολοφόνους, για πόρνες και για όλο τον υπόκοσμο. Εμείς, δεν είμαστε κουτσαβάκηδες. Μέσα στους τεκέδες πολλούς από δαύτους θα βρεις. Κανάς αργιλές και καμιά νταμίρα μας βρίσκονται αλλά μας γαληνεύουν. Εμείς έχουμε πονέσει στη ζωή μας και το ήπιο χασίσι μας κάνει να ξεχνιόμαστε και πραγματικά βοηθάει, αλλά μόνο σε απαραίτητες δόσεις.

— Ναι, ξέρω τι λες. Δε σε κρίνω αλλά, οι κακιές οι γλώσσες βλέπεις.

— Στον ψεύτικο ντουινιά ετούτο, μόνο τέτοιες θα συναντήσεις. Αν δεν έχεις νιώσει πόνο για να χρειαστείς την προσφυγή στο χασίσι, μόνο θα λες, θα κρίνεις. Όμως, εμάς μας άκουσε ποτέ κανείς; Να ξέρεις ότι εμείς οι ρεμπέτες δεν είμαστε υπόκοσμος. Τους πρεζάκηδες δεν τους γουστάρουμε και δεν τους κάνουμε κέφι. Κι αν στους τεκέδες συχνάζουν οι κουτσαβάκηδες, μη σε απασχολεί. Απλά δεν πλησιάζεις.

— Δίκιο έχεις Σταύρο, αλλά για να σου πω την αλήθεια δεν έχω ακούσει μπουζούκι ποτέ.

— Τότε θα 'ρθεις το βράδυ μαζί μου στου Ραβάνη το τσαρδί που 'χει καλό τεκέ με σπαγάνι.

— Καλά. Να δω επιτέλους τι είναι αυτό το πράγμα που μαζεύει όσους τ' ακούνε.

Το απόγευμα έφτασε και οι δύο φίλοι έφυγαν απ' τη δουλειά. Πήγαν κάθισαν για λίγο στου Μπάτη και όταν η μαύρη νύχτα άπλωσε τα πέπλα της κίνησαν για τα Ταμπούρια. Όλο τεκέδες ήταν εκεί. Ο Σταύρος πήγε τον Μάρκο στου Ραβάνη τον τεκέ που ήταν απ' τους φίνους και ονομαστούς. Μπήκαν μέσα και

τους συνεπήρε η λιβανίσια ευωδία του σπαγανιού. Αφού παρήγγειλαν το κρασί και το μεζέ τους βγήκε να παίξει ο ονομαστός μπουζουξής, ο μπάρμπα Γιώργης ο Αίβαλιώτης. Έκανε ένα ταξιμί, σωστή μαγεία. Όλοι μέσα στον τεκέ μερακλωμένοι όσο δεν πάει άλλο. Ο Μάρκος είχε μείνει με το στόμα ανοιχτό. Έπειτα γύρισε και είπε στο Σταύρο με τη συγκίνηση χαραγμένη στο βλέμμα του:

— Έτσι είναι το μπουζούκι τελικά;

— Ναι, Μάρκο μου, έτσι.

— Ε, λοιπόν τώρα, εδώ μπροστά σου ορκίζομαι πως αν δεν μάθω μπουζούκι μέσα σε έξι μήνες θα κόψω τα χέρια μου με τη τσαντίρια που σφάζουμε τ' αρνιά.

Βαρύς ο μάγικος όρκος, αμετάκλητος. Και πέρασε ο καιρός και ο Μάρκος μέσα σε έξι μήνες είχε γίνει πρώτος άσσος στο μπουζούκι. Όλοι οι ρεμπέτες είχαν εντυπωσιαστεί. Είχε γράψει και κάμποσα τραγούδια, χασικλίδικα όλα. Ο Μάρκος με το Σταύρο έπαιζαν μαζί στο καφενείο του Μπάτη όταν έβρισκαν χρόνο και είχαν κάποια φήμη στην πιάτσα. Το '29 ήσαν περιζήτητοι στους τεκέδες. Το πρωί στα σφαγεία και το βράδυ στην πένα. Κι όμως μεροκάματο ούτε για ψωμί δεν είχαν. Ο θείος Κώστας με τον Μπαρμπανιόνιο είχαν βρει δουλειά σε ένα ξυλέμπορα. Η θεία Στέλλα και η θεία Ζωή δούλευαν σε ένα σπίτι και καθάριζαν. Έμενε ένας λεφτάς εκεί αλλά και πάλι δεν έδινε ούτε είκοσι δραχμές. Πολύ φτώχεια, δύσκολα χρόνια, άπονη ζωή.

Ο Μάρκος ήταν πρώτος στο μπουζούκι, ο Σταύρος επίσης. Είχαν βγάλει και καμιά τριανταριά τραγούδια κι έπαιζαν τα βράδια. Ο Γιαννάκης ο Παπαϊωάννου, ο γείτονας του Σταύρου, γινόταν μέρα με τη μέρα όλο και καλύτερος. Η κυρά Χρυσούλα, η μάνα του, είχε μάθει την αλήθεια για το μπουζούκι του μικρού αλλά και για το Σταύρο. Πλέον το είχε αποδεχτεί. Ο Γιαννάκης είχε γνωρίσει ένα παιδάκι, λίγο μικρότερο ήταν, και έπαιζαν μαζί στο καφενείο του Μπάτη για την πλάκα τους. Το παιδάκι αυτό το λέγανε Μιχάλη Γενίτσαρη. Καλό παιδάκι. Έπιανε το τζουρά του Μπάτη και τον γρατζούναγε. Τους έκαναν χάζι τα γεροντάκια που έπιναν τον καφέ τους τα πρωινά. Ο μικρός Μιχάλης μάθαινε γρήγορα. Του έδειχναν οι μεγάλοι ρεμπέτες κανα τραγούδι κι έτσι τον εξασκούσαν. Πειραιώτης ήταν, ερχόταν με τον παππού του στο καφενείο. Μαζί τους ήταν κι ένα παιδί που

το λέγανε Ανέστο Δελιά. Πολύ καλό παιδί κι αυτός. Ήταν από τη Σμύρνη. Τον είχε μαγέψει το μπουζούκι και γρατσούναγε. Ήταν κάπου δεκαεφτά χρονών τότε. Δυστυχώς όμως, όλα ήταν πονεμένα παιδιά. Άλλο χωρίς γονείς, άλλο άστεγο, άλλο μόνο του τελείως. Ο Μάρκος με το Σταύρο είχαν γνωρίσει έναν τύπο τον οποίο τον έλεγαν Στράτο Παγιουμτζή. Πρόσφυγας κι αυτός. Άγιο παιδί. Πολύ καλή ψυχή. Είχε ακούσει το Μπάττη να παίζει μπαγλαμά και πήγαινε στο καφενείο και του έδειχνε ο γερο-Μπάττης διάφορα τραγούδια. Είχε κάνει καλό όνομα κι αυτός στο κουρμπέτι.

Ο Σταύρος δούλευε πλέον, κοντά στο '30, στον τεκέ του Μίχαλου, ο Μάρκος στου Ραβάνη και ο Στράτος στου Σάλωνα. Οι υπόλοιποι που δεν είχαν σταθερό στέκι, το ένα βράδυ εδώ, το άλλο εκεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14ο

Είχε μπει το '31. Γενάρης μήνας, είναι το κρύο τσουχερό. Είναι μια παρέα δύο ατόμων που τα τελευταία απογεύματα συχνάζουν στο καφενείο. Κάποια στιγμή τους πλησιάζει ο γερο-Μπάττης:

— Καλησπέρα κύριοι.

— Χαίρετε, αποκριθήκαν.

— Σας βλέπω συχνά τελευταία εδώ.

— Εμείς, ξεκίνησε να λέει ένας άνδρας ψηλός και εύσωμος, εδώ στον Περαιά γνωριστήκαμε. Δεν πάει πολύς καιρός. Σπύρος λέγομαι, Σπύρος Περιστέρης. Ακούσαμε μια φορά έναν τύπο που έπαιζε μπαγλαμά, πέρα στην Κρεμμυδαρού και πραγματικά μαγευτήκαμε. Προσωπικά, ξέρω από μουσική. Ξέρω πιάνο, βιολί, μπάτζο και άλλα τέτοια. Όμως, το ρεμπέτικο τραγούδι είναι κάτι το μαγικό. Μόλις ακούσαμε τις πρώτες νότες ανθιστήκαμε πως πρόκειται για μουσική βγαλμένη απ' την ψυχή.

— Να 'σαι καλά, Σπύρο μου. Εσύ παλικάρι;

— Κώστας Ρούκουνας, απ' τη Σάμο είμαι. Ετραγούδαγε ο πατέρας μου δημοτικά. Τραγουδάω κι εγώ λίγο.

— Χάρηκα, είπε ο Μπάττης. Γιώργο με λένε, Γιώργο Μπάττη. Εδώ στον Πειραιά μέχρι και οι πέτρες με ξέρουν εμένανε.

Σε φιλικό τόνο συνεχίστηκε η συζήτηση. Ο Μπάττης εκτίμησε

πολύ τους δύο νεαρούς πελάτες. Ο Ρούκουνας είπε κι ένα τραγουδάκι. Παράδεισος η φωνή του, γλυκυτάτη, υπέροχη, αυθεντική. Την ώρα που τραγούδαγε μπήκε στο μαγαζί ο Τούντας, φίλος του Σκαρβέλη απ' τη στενή. Μαγεύτηκε απ' την φωνή του Ρούκουνα, συγκινήθηκε. Οι δύο πελάτες συνδέθηκαν φιλικά με το Γιώργο Μπάτη και τον Τούντα. Γνώρισαν και τους μικρούς, τον Γιάννη Παπαϊωάννου, το Μιχάλη Γενίτσαρη και τον Ανέστο το Δέλλα. Όταν νύχτωσε, οι καινούργιοι πελάτες υποσχέθηκαν να ξανάρθουν την επόμενη μέρα.

Ήταν πρωί, επτά η ώρα και η υπόσχεση πραγματοποιήθηκε. Ο Περιστέρης είχε φέρει κι ένα βιολί. Έπειτα από λίγο έφτασε για το πρωινό του σκέτο καφεδάκι ο Τούντας. Εντυπωσιάστηκε όταν είδε το βιολί. Ήξερε και από δαύτο. Συμυρνιός ήταν και τα ΄ξερε αυτά. Άρπαξε τότε μια κιθάρα που είχε ο Μπάτης στον τοίχο και άρχισε να παίζει το τραγούδι “Φέрте πρέζα να πρεζάρω”. Ο Περιστέρης τον συνόδευε. Πρώτη φορά παιζότανε ζωντανά συμυρνέικο ρεμπέτικο στου Μπάτη. Έπειτα από κανα τέταρτο εμφανίστηκαν και τα τρία παιδάκια στο μαγαζί. Πήγαιναν πάντα πριν τη δουλειά. Είχαν μείνει κυριολεκτικά με το στόμα ανοιχτό ακούγοντας το τραγούδι. Έπειτα από κανα δεκάλεπτο έφτασαν ο Σταύρος, ο Μάρκος και ο Παγιουμτζής. Κατόπιν αφίχθησαν και οι ρεμπέτες οι παλαιοί, Σκαρβέλης, Παπάζογλου και Τσαούς. Όλοι στου Μπάτη πήγαιναν πριν την δουλειά. Γλένταγαν κι έτσι είχαν λίγη όρεξη πριν ξεκινήσουν. Ο Στράτος ο Παγιουμτζής δούλευε σε ένα μαραγκό.

Εκείνη η μέρα σήμαινε αρχή μεγάλης καριέρας για όλους. Στα σφαγεία, εκείνο το κρύο πρωινό του Γενάρη, ο Σταύρος και ο Μάρκος κάνουν τη δουλειά τους, φορτικά και ανιαρά. Απ' αυτό όμως ζούνε. Κάθε ζώο που έσφαζαν σήμαινε απέραντη θλίψη και συνήθως δάκρυ για τους δύο ευαίσθητους φίλους. Είναι πραγματικά θλιβερή η τελευταία ματιά που ρίχνει το ζωντανό στον άνθρωπο που πρόκειται να το σφάξει. Εκείνη τη στιγμή φέρνουν στο Μάρκο να σφάξει ένα αρνάκι. Ο Μάρκος όταν το βλέπει ξεσπάει στα κλάματα. Έκλαιγε με λυγμούς και ο Σταύρος γύρισε για να δει τι έγινε.

— Τι έχει, Μάρκο μου, είπε.

— Το βλέπεις τούτο 'δώ τ' αρνάκι;

— Ναι. Ξέρω πως δε θες να το σκοτώσεις, όμως πρέπει.

— Δεν είναι σαν όλα τ' άλλα αυτό. Αυτό είναι φίλος μου. Από μωρό το θρέφω. Στα χέρια μου γεννήθηκε. Σαν παιδί μου το έχω και ήρθε η ώρα να το σφάξω.

Ο Μάρκος έριξε μια τελευταία ματιά στα μάτια του αρνιού κι έπειτα έδωσε μια με τη τσαντίρια και το έσφαξε. Ευθύς αμέσως έβγαλε μια δυνατή σπαρακτική κραυγή.

— Τί έκανα; φώναξε κι αμέσως γύρισε και είπε στο Σταύρο. Θα φύγω απ' αυτή τη δουλειά. Δεν αντέχω άλλο. Και ορκίζομαι μπροστά σου πως αν ξανασφάξω στη ζωή μου, θα κόψω τα χέρια μου.

Ήταν αποφασισμένος ο Μάρκος. Την ίδια στιγμή παραιτήθηκαν και οι δύο απ' τη δουλειά. Κι έτσι έμειναν και οι δύο ξανά άφραγκοι. Πέρασε ένας μήνας και δουλειά δεν έβρισκαν. Τις νύχτες πήγαιναν με τη βάρκα του γερο-Μπάτη και ψάρευαν για να φάνε και να ταΐσουν τις οικογένειές των μικρών, του Γιάννη, του Μιχάλη και του Ανέστου. Τα βράδια δούλευαν στους τεκέδες. Έζησαν όλη την ασχήμια του υπόκοσμου, αλλά δεν μπορούσαν να κάνουν αλλιώς. Κάθε βράδυ ξύλο στους τεκέδες και η αστυνομία έκανε συχνές εφόδους. Όλος ο υπόκοσμος, αναγκαστικά και οι ρεμπέτες, ήσαν με την κουμπούρα στην τσέπη για παν ενδεχόμενο. Ο Μάρκος, ο Σταύρος, ο Στράτος καθώς και όλοι οι ρεμπέτες περνούσαν συχνά τα βράδια τους στα κατώγια του αστυνομικού τμήματος. Είχαν μπει στη δουλειά και ο Ρούκουνας με τον Περιστέρη. Είχαν κάνει και αυτοί όνομα στην πιάτσα, μάθαιναν τον υπόκοσμο.

Ένα πρωί, είχε μπει το καλοκαίρι του '31 τότε, ένα από τα τρία παιδιά που σύχναζαν στου Μπάτη αμολάει μια ιδέα που ενθουσίασε του πάντες. Πρότεινε να δημιουργήσουν μια ρεμπέτικη κομπανία. Η πρώτη στον ντουιιά. Δυστυχώς όμως, τότε ήταν πολύ δύσκολα τα πράγματα και αν τους έπιαναν θα έτρωγαν πολλά χρόνια μέσα στη φυλακή. Έτσι εγκατέλειψαν το όνειρο και ο καθείς συνέχισε μόνος. Ένα βράδυ τραγουδάγε ο Μάρκος με το Σταύρο στον τεκέ του Ρεντζέλου. Στους τεκέδες έπεφτε πολύ ξύλο. Όλα τα κουτσαβάκια μεταξύ τους πέταγαν ποτήρια, καρέκλες, μέχρι και όργανα έσπαγαν. Και οι ρεμπέτες τραυματιζόνταν αν και δε συμμετείχαν. Εκείνο το βράδυ λοιπόν, είχαν στις τσέπες τους λίγο χασίσι για να βάλουν στις πληγές τους όταν θα γύριζαν σπίτι, για να μην πονάνε. Καθώς γύριζαν όμως

τους είχε πάρει στο κατόπι ένας μπάτσος γιατί είχε καταλάβει πως ήταν ρεμπέτες. Τότε ψιθύρισε ο Μάρκος στο Σταύρο:

— Γύρισε πίσω και δεσ στη ζούλα έναν τύπο που ακολουθεί. Νομίζω ότι είναι μπάτσος.

— Ναι, τον ανθίστηκα αλλά δε στο είπα για να μην πανικοβληθείς.

— Δυστυχώς, Σταύρο, δε βλέπω να κρατάει πολύ ο μπαγλαμάς που έχω μέσα στο σακάκι.

Τότε, όποιον έπιαναν με όργανο τον έσερναν μέσα για λίγες ώρες και μετά τον άφηναν, αλλά του έσπαγαν το όργανο. Κι ευθύς αμέσως βγάζει ο Μάρκος το μπαγλαμά απ' το σακάκι κι αρχίζει, μες στα άγρια μεσάνυχτα να παίζει ένα οργανικό τραγούδι, το ταξίμι ζειμπέκικο. Συγκλονιστικό σόλο, συγκινητικό. Τότε τρέχει κοντά τους ο μπάτσος και τους λέει:

— Παιδιά, ξέρω πως έχετε στις τσέπες σας χασίσι, αλλά μετά απ' αυτό που άκουσα μου είναι αδύνατο να σας συλλάβω.

Έτσι περνούσε ο καιρός, μέσα στη φτώχεια και την πείνα, μέσα στο περιθώριο. Εκείνη την εποχή, κάπου φθινόπωρο του '31, σύχναζε στο καφενείο του Μπάττη ένας τύπος που τον έβλεπαν στο ψαλτήρι του Αγίου Διονυσίου. Ένα πρωί τον πλησίασε ο Μπάττης για να τον γνωρίσει.

— Πώς σε λένε, ρε παλικάρι; είπε.

— Εγώ, αδερφέ μου, είμαι ο Στέλιος ο Περπινιάδης. Όλοι με φωνάζουν Στελλάκη.

— Κι από πού είσαι, ρε φίλε;

— Από τη Σμύρνη. Ήρθα το '22. Τότε ήμουν είκοσι τριών χρονών. Από τότε κι εγώ μέσα στη φτωχολογιά ζω και μαγεύτηκα μια φορά που σας άκουσα να τραγουδάτε στα Λεμονάδικα. Εγώ ξέρω κιθάρα και λίγο βιολί.

Οι δύο άντρες έμειναν να συζητούν με τις ώρες. Μίλησε ο καθένας για την ιστορία του. Κάποια στιγμή ήρθε και ο Σταύρος. Γνωρίστηκε με το Στελλάκη και μπήκε στην κουβέντα. Κάποια στιγμή άρχισε και ο Σταύρος να λέει για τη δική του ζωή. Όταν μίλαγε για τη φυλακή στην Προύσσα ο Στελλάκης τον διέκοψε και τον ρώτησε αν ήξερε έναν τύπο, το Σωτήρη Γαβαλά.

— Ασφαλώς και τον ήξερα, είπε ο Σταύρος. Εσύ από πού τον ξέρεις;

— Ήμασταν γειτόνοι στη Σμύρνη. Μεγάλος μουσικός αυτός.

Έπαιξε βιολί.

— Τον θυμάμαι, συνέχισε ο Σταύρος. Για χασίσια τον είχαν βάλει. Προσπάθησε να το σκάσει μια φορά, στο καράβι τον πιάσανε. Είχε και χασίσι μαζί του, μπρουσαλιό αρίστης ποιότητας. Ήθελε να το φέρει στον Πειραιά αλλά δεν τα κατάφερε.

— Ρε το Σωτηράκη! αναφώνησε ο Στελλάκης.

Ο Στελλάκης κάθισε μέχρι τ' απόβραδο στο μαγαζί. Τον συμπαθήσανε και είχαν πιάσει το παρλάν.

Το επόμενο πρωί πάλι στο μαγαζί ο Στελλάκης. Ήρθε και ο Σταύρος τρέχοντας και του είπε:

— Στελλάκη, είχα έμπνευση το βράδυ κι έφτιαξα ένα τραγούδι για το Γαβαλά.

— Πες το ρε Σταύρο. Μουσική έχεις; ρώτησε ο Στελλάκης.

— Βέβαια. Άκου τώρα να μορφωθείς:

*Να ξεφύγω δεν μπορούσα,
Καθώς γύρναγα απ' την Προύσα.
Με προδώσαν κάτι μπράβοι
Και με πιάσαν στο καράβι.*

*Είχα ράψει στο σακάκι
Δυο σακούλες με μαυράκι
Και στα κούφια μου τακούνια
ηρωίνη ως τα μπούνια.*

*Κλάψτε τώρα, ντερβισάδες·
δε θ' ανάψουν οι λουλάδες.
Θα γινότανε γιαγκίνι
με μαυράκι κι ηρωίνη.*

*Ε ρε, το `χω κάνει τάμα,
Θα μισέψω γι' άλλο πράμα.
Γεια σου, Προύσα παινεμένη
και στον κόσμο ξακουσμένη.*

— Σ' άρεσε, Στελλάκη;

— Πολύ ωραίο, Σταύρο μου. Και αν ποτέ το ηχογραφήσεις θα τραγουδήσω εγώ.

Κι έβαλαν όλοι τα γέλια. Αστειευόταν ο Στελλάκης. Η ηχογράφηση ρεμπέτικου μόνο σαν αστείο θα μπορούσε να ειπωθεί εκείνη την εποχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15ο

Η ηχογράφηση ρεμπέτικου ήταν ανέκδοτο μέχρι το '32. Όλα αυτά όμως άλλαξαν ένα καλοκαιρινό πρωινό εκείνης της χρονιάς. Μέχρι τότε είχαν αλλάξει κάποια πράγματα. Στο μαγαζί σύχναζε κι ένας τύπος από τη Σάμο. Απόστολο Χατζηχρήστο τον λέγανε. Ο μικρός Γιάννης Παπαϊωάννου είχε φύγει με έναν καπετάνιο που τον λέγανε Ανδρέα Ζέππο. Είχε καΐκι αυτός και πήγαινε και ψάρευε σε όλο το Αιγαίο και το Ιόνιο. Έτσι τον ακολούθησε και ο μικρός. Ο Χατζηχρήστου είχε μια γλυκύτατη φωνή. Υπέροχος τραγουδιστής. Είχε γίνει πολύ φίλος με όλους. Παιδί με καρδιά μάλαμα. Ήταν είκοσι οκτώ χρονών τότε. Στη Θεσσαλονίκη άρχιζαν και λειτουργούσαν άδεια μαγαζιά με ρεμπέτικα. Στον Πειραιά, το μοναδικό ήταν του Μπάτη μέχρι εκείνες τις μέρες. Στη συμπρωτεύουσα είχαν διοικητή της αστυνομίας έναν τύπο που τον λέγανε Νίκο Μουσχουντή. Αυτός συνέβαλε πολύ στην διάδοση του ρεμπέτικου. Τη λάτρευε αυτή τη μουσική. Μισούσε τον υπόκοσμο αλλά ήξερε πως οι ρεμπέτες αν και ζούσαν ανάμεσα στους κουτσαβάκηδες, δεν ακήκαν σ' αυτούς. Έτσι, άρχισε και έδινε άδειες σε όποιον ήθελε ν' ανοίξει ρεμπετάδικο. Η συμπεριφορά του αυτή είχε επηρεάσει και τους Αθηναίους και τους Πειραιώτες. Έτσι είχαν ανοίξει κάτι λίγα ρεμπετάδικα και στον Πειραιά.

Εκείνο λοιπόν το προαναφερθέν πρωινό της καλοκαιρίας του '32, ήρθε στο καφενείο ο Σκαρβέλης μ' έναν τύπο.

— Με λένε Αβράαμ Μάτσα, Μίνω θα με λέτε. Γουστάρω τη μουσική σας. Θα πάτε να πιάσετε δουλειά σ' έναν γνωστό, το Σαραντόπουλο. Έχει μαγαζί με άδεια αυτός. Βρείτε μια ομάδα και πάτε. Έχω δισκοφωνική, την ODEON. Αν πάτε καλά ίσως τους πείσω για 'κανα δίσκο.

— Τί; ανεφώνησε ο Μπάτης. Γίνονται τέτοια πράγματα;

— Προσπαθώ, είπε ο Μίνως Μάτσας.

Η δισκογραφία για τους ρεμπέτες ήταν σαν όνειρο που δεν επρόκειτο να πραγματοποιηθεί ποτέ. Όπως είναι λογικό όλοι

είχαν κατενθουσιαστεί. Εκείνο το απόγευμα ο Μπάτσης μάζεψε στο καφενείο όλους τους ρεμπέτες: Σταύρο, Γιοβάν Τσαούς, Σκαρβέλη, Παπάζογλου, τον Τούντα, τον Ρούκουνα, τον Περιστέρη, το Μάρκο Βαμβακάρη, το Στράτο Παγιουμτζή, τον Απόστολο Χατζηχρίστο, το Στελλάκη Περπινιάδη ακόμα και το μικρό Δελιά. Ο γερο Μπάτσης ανακοίνωσε τα νέα και έμειναν όλοι κάγκελο. Δεν πίστευε κανείς στ' αυτιά του πριν επιβεβαιώσει ο Σκαρβέλης που ήταν παρών στην πρόταση. Χωρίς να χάσουν χρόνο, ξεκίνησαν τις συζητήσεις για τη δημιουργία της κομπανίας. Αποφάσισαν να συμπεριλάβουν τον Μπάτη, το Βαμβακάρη, τον Παγιουμτζή και τον Ανέστο το Δελιά. Έτσι δημιουργήθηκε η πρώτη ρεμπέτικη κομπανία και το όνομα αυτής: *Τετράς η ξακουστή του Πειραιώς*.

Οι υπόλοιποι ρεμπέτες συνέχισαν να δουλεύουν στους τεκέδες. Του Σαραντόπουλου θεωρούνταν κοσμική ταβέρνα. Έπαιζε ο Μπάτσης μπαγλαμά και οι υπόλοιποι μπουζούκι. Είχε αρχίσει και τ' αγάπαγε ο κόσμος το ρεμπέτικο γιατί τον εξέφραζε. Όλοι έπαιζαν, όλοι τραγουδούσαν. Κάθε λογής τραγουδι ακουγόταν εκεί μέσα. Χασικλήδικα, ερωτικά, μάγκικα. Τα πάντα. Κάθε βράδυ γεμάτο το μαγαζί. Μάζευαν και κάποια χρήματα. Στα μαγαζιά τότε έπεφτε πολλή χαρτούρα, αλλά τα μάζευαν σχεδόν όλα οι ιδιοκτήτες.

Τότε ήταν δύο οι δισκογραφικές εταιρείες. Η κάθε μία είχε κι ένα παρακλάδι. Έτσι η κάθε μία είχε και τα κέρδη της μικρότερης. Η μία ήταν η ODEON με παρακλάδι την PARLOPHONE και η άλλη ήταν η COLUMBIA με παρακλάδι της την HIS MASTER VOICE. Μέχρι τότε έβγαζαν οι εταιρείες ελαφριά τραγούδια, κάτι δυτικότερα και καμιά καντάδα του Γούναρη.

Είχε μπει το '33. Η τετράς έσκιζε. Κάθε βράδυ γεμάτο το μαγαζί. Η ODEON όμως αρνιόταν -παρά τις συνεχείς πιέσεις του Μάτσα- να κάνει δίσκο με ρεμπέτικα φοβούμενη την αντίδραση του κόσμου. Έτσι, η COLUMBIA ως σκληρή ανταγωνίστρια της ODEON και βλέποντας την τεράστια απήχηση του ρεμπέτικου στον κόσμο, αποφασίζει να καλέσει για ηχογράφηση το Στελλάκη Περπινιάδη. Έπειτα από μερικές ημέρες πραγματοποιείται η ηχογράφηση του τραγουδιού "Η Προύσσα" του Σταύρου Φούντα. Όμως πέρασε ένα μήνας και ο δίσκος ακόμα δεν είχε γίνει. Άρχισαν οι εσωτερικές τριβές για το αν πρέπει να βγει ο δίσκος.

Οι δίσκοι του ρεμπέτικου ήσαν παράνομοι και ήταν κι αυτός ένας φόβος των εταιρειών. Παράλληλα, σ' αυτόν τον ένα μήνα η ODEON πήρε την απόφαση να δοκιμάσει να ηχογραφήσει έπειτα από τις πιέσεις του Μάτσα. Έτσι κάλεσε το Μάρκο παρά τις αμφιβολίες του ίδιου για τις φωνητικές του ικανότητες. Τελικά η ηχογράφιση έγινε με το Μάρκο πρώτο μπουζούκι και το Σταύρο το δεύτερο. Το τραγούδι που ηχογραφήθηκε ήταν το «Καραντουζέني».

*Έπρεπε να 'ρχόσουν, μάγκα,
μες στον τεκέ μας
και ν' άκουγες το μπαγλαμά
και τις διπλοπενιές μας.*

*Να κάτσεις να φχαριστηθείς,
ν' ακούσεις και λιγάκι,
θέλεις δε θες να σηκωθείς
βόλτα για ζεϊμπεκάκι.*

*Να άκουγες το αραμπιέν
και το καραντουζέني
και σε λιγάκι θά 'λεγες
ο αργιλές θα γένει.*

*Να σου φύγουν οι καημοί,
να σπάσεις νταλγκαδάκι
απ' τις πενιές που θ' άκουγες
από το μπουζουκάκι.*

Το τραγούδι έγινε ο πρώτος ελληνικός δίσκος με ρεμπέτικο και έκανε τεράστιες πωλήσεις. Τα έσοδα ήταν πολλά, μα μόνο για τις εταιρείες. Τρομερή εκμετάλλευση έκαναν τα κουτσαβάκια των εταιρειών. Ο Μάρκος και ο Σταύρος δεν πήραν ούτε δραχμή. Ο δίσκος έφτασε χιλιάριο σε έσοδα και τα πήραν όλα οι εταιρείες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16ο

Η πρώτη ηχογράφιση με ρεμπέτικο είναι γεγονός και όλοι οι μάγκες του Πειραιά είναι κατενθουσιασμένοι. Έτσι αρχίζει μια σειρά ηχογραφήσεων. Ο Στελλάκης ηχογραφεί το “Πέντε χρόνια δικασμένος” του Παπάζογλου. Ο Μπάτης το “Θερμαστή” και το “Γυφτοπούλα στο χαμάμ”. Την πρώτη ηχογράφιση πραγματοποιεί και ο Στράτος Παγιουμτζής σε ένα τραγούδι του Μπάτη, το «Ζεϊμπέκικο Σπανιόλο».

*Ζούλα σε μια βάρκα μπήκα,
στη σπηλιά του Δράκου βγήκα.
Βλέπω τρεις μερακλωμένους.
Ήταν ο Μπάτης και ο Ανέστης
και ο Στράτος ο τεμπέλης.*

*Βρε συ Στράτο (δισ)
άς' το μπαγλαμά σου κάτω.*

Ο Σπύρος Περιστέρης δημιουργεί και ηχογραφεί τον «Τεκε-τζή». Ο Ανέστης ο Δελιάς ηχογραφεί το «Σούρα και μαστούρα»:

*Όταν μπουκάρω στον τεκέ, τον αργιλέ τσακώνω
Και με τα φυλλοκάρδια μου τραβώ, τον ξελιγώνω.*

*Του ντεκετζή ξηγήθηκα να τον ξαναπατήσει.
Κατά κακή μου σύμπτωση, σώθηκε το χασίσι.*

*Και ξεμπουκάρω απ' τον τεκέ, μες στην ταβέρνα πάω,
Δύο ποτηριές εφετινό κάθομαι κοπανάω.*

*Σούρας, τρελός, αν έγινα, κι έφυγα απ' την ταβέρνα
Για το τσαρδί μου πάγαινα, είχα γίνει στην πένα.*

Ο Παναγιώτης Τούντας ηχογραφεί με τη φωνή μιας νεαρής τότε τραγουδίστριας το «Πρέζα όταν πιεις». Αυτή η τραγουδίστρια ήταν μια από τις καλύτερες ρεμπέτισσες. Τη λέγανε Ρόζα Εσκενάζυ. Ο Τούντας πραγματοποιεί και την ηχογράφιση ενός

υπέροχου τραγουδιού με τον Κώστα Ρούκουνα που μπαίνει και αυτός στη δισκογραφία:

*Το Χάρο τον αντάμωσαν
πεντ' έξι χασικλήδες
να τον ρωτήσουν πώς περνούν
στον Άδη οι μερακλήδες.
Πες μας, βρε χάρε, να χαρείς
το μαύρο σου σκοτάδι:
Έχουν χασίσι, έχουν λουλά
οι βλάμηδες στον Άδη;*

Συνεχίστηκαν οι ηχογραφήσεις. Μετά το “Πέντε χρόνια δικασμένος”, οι μουσικοί άρχισαν να πληρώνονται. Τρίχες βέβαια έπαιρναν. Μιάμιση δραχμή για κάθε δίσκο. Όλα τα υπόλοιπα τα τσέπωναν οι εταιρείες.

Ένα πρωί έρχεται στο καφενείο του Μπάτη ένας άνδρας που κρατούσε ένα μπουζούκι.

— Καλημέρα, του είπε ο Σταύρος που βρισκόταν εκείνη την ώρα στο μαγαζί.

— Καλημέρα, απάντησε αυτός.

— Μπουζουξής είσαι;

— Όχι, όχι. Επιθυμώ βέβαια να γίνω. Είναι μεγάλη ιστορία. Με λένε Δημήτρη Γκόγκο. Οι φίλοι με φωνάζουν Μπαγιαντέρα από μία επιθεώρηση.

— Εγώ είμαι ο Σταύρος ο Φούντας.

— Σε ξέρω, αδερφάκι, και σε θαυμάζω πολύ.

— Να 'σαι καλά. Για πες μου την ιστορία σου.

— Που λες, εγώ ήξερα μουσική με νότες. Έπαιζα πιάνο και βιολί, κλασική μουσική, δυτικότερη παιδεία. Πριν μια δεκαετία με βάλαν φυλακή γιατί έκλεβα πυρομαχικά απ' το στρατό και τα έδινα στους φαραδες να κάνουν φάρεμα με δυναμίτη.

— Τι έκανε λέει;

— Ναι, φίλε. Με μπουζουριάσανε κι έφαγα μια πενταετία. Και βγήκα με μπουζούκι. Έμαθα μέσα στη φυλακή, ανάμεσα στους προζάκηδες και τους δολοφόνους. Έχω βγάλει κι ένα τραγουδάκι.

— Για ρίχ' το.

— Άκου να μου πεις τη γνώμη σου:

*Πάντα με γλυκό χασίσι
έχω μάθει να περνώ
και με έμορφες τσαχπίνες
τη ζωή μου να γλεντώ.*

Ο Μπαγιαντέρας είχε υπέροχη φωνή. Μαγεύτηκε ο Σταύρος, τόσο πολύ που τον πήγε να το ηχογραφήσει. Ο δίσκος έκανε χιλιάδες πωλήσεις. Ο κόσμος πλέον καταλάβαινε πόσο αγνό και ανθρώπινο είναι το ρεμπέτικο κι έτσι το προτιμούσε.

Μέσα στα επόμενα δύο χρόνια ηχογραφήθηκαν χιλιάδες τραγούδια. Ο Μπάτης ηχογράφησε τους “φωνογραφετζήδες”, το “Μπαρμπεράκι”, τους “Σφουγκαράδες”, το “Μπουφετζή”. Ο Μάρκος το “Εφουμερναμε ένα βράδυ”, τον “Αλανιάρη”, το “Μαστούρα”, το “Χθες το βράδυ στο σκοτάδι” και χιλιάδες άλλα. Χασικλήδικα ήταν τα περισσότερα τότε. Η αστυνομία τα κυνήγαγε. Οι ρεμπέτες εξακολούθουσαν να ζουν στο περιθώριο.

Περί το 1935 πολλοί συνθέτες αρχίζουν να φτιάχνουν και ερωτικά τραγούδια που έρχονται να δεθούν ακόμα περισσότερο με το κοινό. Εκείνη τη χρονιά μπήκε στη δισκογραφία και ο Γιάννης Παπαϊωάννου. Ηχογράφησε την “Φαληριώτισσα”. Το τραγούδι έκανε πάταγο και πλέον είναι μία από τις δημοφιλέστερες λαϊκές καντάδες:

*Σουρωμένος θα ’ρθω πάλι
στην παλιά μας γειτονιά,
να σου παίξω μπουζουκάκι
μ’ όμορφη διπλοπενιά.*

*Θα ’ρθω για να σε ξυπνήσω,
Φαληριώτισσα γλυκιά,
με μπουζούκι, με κιθάρα
και με φίνο μπαγλαμά.*

Το ’36 είχε πάει ο Σταύρος ένα βράδυ σε μια ταβέρνα στο Σταθμό Λαρίσης. Πλάτανος λεγόταν η ταβέρνα. Εκεί μαζεύονταν φοιτητές της Νομικής. Ο μαγαζάτορας είχε ένα μπουζούκι κι άρχισε να παίζει. Φαινόταν να ’ναι καμιά εικοσαριά χρονών. Τον άκουσε και ο μικρός ήταν καταπληκτικός. Όταν θα έφευγε πήγε και τον πλησίασε:

- Γεια σου, μικρέ, είπε.
- Χαίρετε, απήντησε ο νεαρός με τη γλυκιά και βλάχικη φωνή του.
- Σε άκουσα που τραγουδούσες και θέλω να σε συγχαρώ.
- Σας ευχαριστώ. Με λένε Βασίλη Τσιτσάνη.
- Εγώ είμαι ο Σταύρος Φούντας. Θα ήθελα να σε ρωτήσω πώς ξεκίνησες με το μπουζούκι.
- Εγώ, κύριε Σταύρο, κληρονόμισα τη μαντόλα που έπαιζε ο πατέρας μου κλέφτικα τραγούδια. Όταν πέθανε, πήγα σε έναν οργανοποιό και της άλλαξε το μανίκι κι έτσι έγινε μπουζούκι. Από τότε γρατζουνάω καμιά φορά.
- Βασίλη παιδί μου, είσαι αστέρι στο όργανο. Θα ήθελες να ασχοληθείς με το τραγούδι;
- Δε σκοπεύω. Έχω τις σπουδές μου.
- Αν ποτέ το μετανιώσεις έλα στον Πειραιά να με βρεις, στο καφενείο του Μπάτη. Ρώτα και θα το βρεις.
- Το επόμενο πρωί ο μικρός Βασίλης τον επισκέφθηκε.
- Τόσο γρήγορα το μετάνιωσες;
- Με ενδιαφέρει η ιδέα σας, κύριε Σταύρο.
- Ωραία. Πάμε στο σπίτι μου να σου δείξω δύο τραγούδια που θα ηχογραφήσουμε.

Ο Σταύρος έδειξε στο Βασίλη το “Σιγά καλέ την άμαξα” και το “Σ’ ένα τεκέ μπουκάρανε”. Ο μικρός ήταν εξαιρετικός. Τόσο καλός που μέσα σε ένα μήνα έκανε την ηχογράφηση και βγήκε ο δίσκος. Στην COLUMBIA αυτά. Μέσα σε ένα χρόνο ηχογράφησε πολλά τραγούδια, πότε στην ODEON, πότε στην COLUMBIA. Μεταξύ αυτών ήταν το “Να γιατί γυρνώ”, ένα ωραίο χασάπικο, το “Θα πάω εκεί στην Αραπιά”, η “Αρχόντισσα”. Αυτό το τραγούδι είναι μία από τις δημοφιλέστερες ρεμπέτικες καντάδες.

Αυτή ήταν και η αρχή της καριέρας του Βασίλη Τσιτσάνη.

Ακολούθησε ο Πόλεμος. Φόβος, φτώχεια, πείνα, θάνατος. Έτσι ήταν μέχρι το ’44 που φύγανε οι Γερμανοράδες κι άφησαν πίσω τους μια χιλιολαβωμένη Ελλάδα.

Πληγωμένη η Ελλάδα, πληγωμένο και το αυθεντικό λαϊκό της τραγούδι, το ρεμπέτικο. Λίγο καιρό μετά την απελευθέρωση, άρχισαν και πάλι οι ηχογραφήσεις. Άρχισαν να βγαίνουν πολλοί μπουζοξήδες όπως ο Μητσάκης, ο Χιώτης, ακόμα και γυναίκες τρα-

γουδίστριες, η Μπέλλου και η Νίνου για παράδειγμα.

Ηχογραφήσαν πλέον και χασικλήδικα, αλλά το ρεμπέτικο δεν ήταν πια το ίδιο. Πλέον τα τραγούδια γίνονταν σουξέ. Νόμιμα, επίσης λειτουργούν μεταπολεμικά τα κέντρα. Ροσινιόλ, Λουζιτάνια, Τριάνα είναι λίγα από αυτά.

Ο ήρωας του έργου, ο Σταύρος Φούντας, με τις δυσκολίες του, όπως όλος ο λαός μετά την Κατοχή, κατάφερε να ορθοποδίσει. Τον Σεπτέμβριο του '57 ήλθε πρόσκληση από την Αμερική. Πολλοί ήταν εκεί οι Έλληνες και ζητούσαν τη μουσική του. Πήγε ο Σταύρος και έκατσε τρεις μήνες. Δεν άντεξε παραπάνω μακριά από την οικογένεια.

Στην Ελλάδα πλέον οι μουσικοί παίζουν και σε ταινίες. Πολλές γυρίζονται τη δεκαετία του '50 και του '60. Ακμάζουν οι μπουζουξήδες. Τους θέλει ο λαός. Τσιτσάνης, Ζαμπέτας, Παπαϊωάννου γνωρίζουν δόξες. Οι παλαιοί όμως ρεμπέτες παραγκωνίζονται. Με το ζόρι ζουν. Το '65 αρχίζει για τον Μάρκο η δεύτερη καριέρα. Μεγάλες επιτυχίες ως το '72 όπου πέθανε.

Το '70 πέθανε ο Χιώτης, το '67 ο Μπάτης, το '71 ο Παγιουμτζής, το '72 ο Παπαϊωάννου, το '84 ο Τσιτσάνης. Όλοι οι παλαιοί φεύγουν. Τις δεκαετίες του '70 και του '80 μεσουρανούν ο Ζαμπέτας, ο Καζαντζίδης και ο Διονυσίου.

Λυπάται ο Σταύρος βλέποντας τα αδέρφια του, τους καρδιακούς του φίλους, να φεύγουν ένας ένας. Είναι όμως από τους μεγαλύτερους Έλληνες μουσικούς και γνωρίζει την καταξίωση. Συνεντεύξεις, αυτοβιογραφία, αφιερώματα και ντοκιμαντέρ είναι λίγες από τις εκδηλώσεις λατρείας. Είχε φτάσει όμως 90 χρονών, οι χαρές του περιορίζονταν στις οικογενειακές, που όμως ήταν μεγάλες. Γνώρισε εγγόνια και έζησε γαλήνια ως το θάνατό του το '90. Έπεσε να κοιμηθεί και δεν ξανασηκώθηκε.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ *ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ 2012-2013 ΤΑ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ ΕΡΓΑ* ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΕΙΡΑ GFS-DIDOT ΚΑΙ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2014 ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥ 2ου ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ISBN: 978-960-99433-7-6